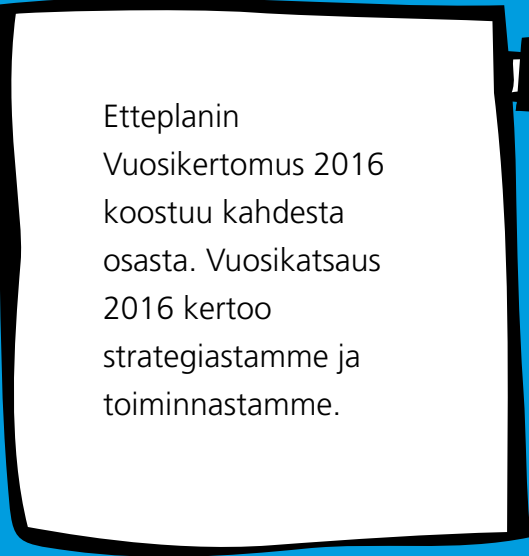

Engineering with a difference

Etteplanin
Vuosikertomus 2016
koostuu kahdesta
osasta. Vuosikatsaus
2016 kertoo
strategiastamme ja
toiminnastamme.

Nopealiikkeinen. Dynaaminen. Kansainvälinen.

Etteplan Oyj on nopeasti kasvava ja kehittyvä teknisiin suunnittelupalveluihin, dokumentaatioon ja digitalisaatioon erikoistunut asiantuntijayritys. Palveluksessamme on yli 2 500 asiantuntijaa noin 50 toimipisteessämme eri puolilla maailmaa. Palvelemme maailman johtavia valmistavan teollisuuden yrityksiä sekä innovatiivisia startup-yrityksiä. Toimimme erittäin edistyneillä tekniikan aloilla läheisessä yhteistyössä asiakkaidemme kanssa parantaen heidän tuotteidensa ja suunnitteluprosessiensa kilpailukykyä niiden koko elinkaaren ajan. Keskeisiä osaamisalueitamme ovat kone- ja laitesuunnittelu, tekninen dokumentointi sekä sulautettujen järjestelmien ja IoT:n ratkaisut. Etteplan on perustettu vuonna 1983 Suomessa. Yhtiön osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä vuodesta 2000.

SISÄLLYSLUETTELO

Toimitusjohtajan katsaus	2	Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot	48
Hallituksen toimintakertomus.....	4	Emoyhtiön taseen liitetiedot.....	50
Konsernin laaja tuloslaskelma.....	10	Osakkeet ja osakkeenomistajat	55
Konsernitase.....	11	Hallituksen voitonjakoehdotus	60
Konsernin rahavirtalaskelma.....	12	Tilintarkastuskertomus	61
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista.....	13	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2016.....	66
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	14	Hallitus	78
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	43	Johtoryhmä.....	79
Emoyhtiön tuloslaskelma.....	44	Riskikartoitus	80
Emoyhtiön tase	45	Sijoittajatietoa.....	84
Emoyhtiön rahavirtalaskelma.....	46	Tietoa osakkeenomistajille	85
Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	47		

Kasvun ja muutosten vuosi

Vuosi 2016 oli Etteplanille menestyksekkäs kasvun ja muutosten vuosi. Vahvistimme palvelutarjontaamme ja kasvoimme yhtiönä merkittävästi vuoden aikana sekä vahvistimme asemaamme keskeisillä markkinoillamme. Yritysostot kasvattivat digitalisaatioon liittyvää osaamistamme.

Vuosi 2016 oli Etteplanille samaan aikaan sekä erittäin hyvä että erittäin haastava. Strategiamme toteutus eteni hyvin kaikilla osa-alueilla, ja vahvan kasvun lisäksi pystyimme parantamaan kannattavuuttamme vuoden loppua kohden. Samalla epävarma markkinatilanne ja vaikeasti ennakoitavat muutokset Etteplanin päämarkkinoilla ja eri asiakasteollisuuksissa jatkuivat koko vuoden ajan. Epävarmuudesta huolimatta onnistuimme tekemään hyvän tuloksen. Liikevaihtomme kasvoi yli 30 prosenttia ja vuoden viimeisellä neljänneksellä operatiivinen liikevoittonne päättyi ennätystasolle ja lähestyi 10 prosentin tavoitetasoamme.

Kysyntätilanne vaihteli vuoden aikana eri markkina-alueilla ja asiakkaittain epävarmuuden leimatessa markkinoita. Palveluratkaisumme ja erityisesti ulkoistusratkaisumme menestyivät kuitenkin hyvin asiakkaiden hakiessa liiketoimintaansa kustannussäästöjä ja toiminnan tehokkuutta. Myös palveluhankintojen keskittäminen jatkui. Vuoden viimeisellä neljänneksellä kysyntä osoitti piristymisen merkkejä markkinoiden epävarmuuden jatkumisesta

huolimatta. Suomessa kysyntä oli koko vuoden muuta Eurooppaa heikommalla tasolla. Ruotsissa alan markkinatilanne kehittyi suotuisasti vuoden aikana, ja onnistuimme parantamaan asemaamme. Alan-komissa ja Saksassa liiketoiminta jatkui vakaana. Puolassa kysyntätilanne oli hyvä, ja liiketoimintamme kehittyi positiivisesti vuoden aikana. Kiinassa suunnittelupalvelumarkkinan avautuminen kiihtyi vuoden loppua kohti alkuvuodesta markkinoilla vallinneen epävarmuuden jälkeen.

Vahvistimme yritysostoilla strategiaamme digitaalisatioon liittyvien palveluiden tarjoajana merkittävästi. Espotel Oy:n ja Soikea Solutions Oy:n oston myötä perustimme kolmannen palvelualueen, joka toi meille uudenlaista kilpailukykyä vastata asiakkaidemme kasvavaan kysyntään ja investointeihin digitalisaation eri alueilla. Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualue kehittyi erinomaisesti koko vuoden, ja ostettujen liiketoimintojen integrointi osaksi Etteplania eteni hyvin, ja saavutimme vahvan tuloksen. Etteplanin vahvan asiakastoimi-ala- ja tuotetuntemuksen yhdistäminen

digitalisaatio-osaamiseen antaa meille kilpailuetua markkinoilla ja luo meille hyviä kasvumahdollisuuksia myös jatkossa.

Suunnittelupalvelut-palvelualueen kehitys oli vakaata, vaikka päätöksiä uusista investointihankkeista tehtiin vähän erityisesti Suomessa. Ulkoistusmallimme osoittautuivat menestyksekkäiksi suunnittelupalveluiden osalta, ja esimerkiksi Outokumpu ulkoisti meille Tornion tehtaiden tekniset suunnittelu- ja dokumentointipalvelut.

Teknisen dokumentoinnin liiketoiminta kehittyi vuoden loppua kohden erinomaisesti. Kasvu oli koko vuoden vahvaa. Kannattavuus ei alkuvuonna yltänyt tavoitteisiimme, mutta parani vuoden aikana. Ainutlaatuinen palveluvalikoima vahvisti markkina-asemaamme ja saimme merkittäviä uusia asiakkaita muun muassa Kiinassa.

Tärkeisiin strategisiin mittareihimme kuuluu Johdettujen palvelumallien osuuden seuraaminen, ja tavoitteenamme on ollut kasvattaa niiden osuus yli 50 prosenttiin liikevaihdostamme. Saavutimme tuon tavoitteen hienosti jo toisella neljänneksellä. Joulukuussa 2016 nostimme

Vuoden 2016 aikana kasvoimme merkittävästi ja vahvistimme palvelutarjontaamme.

tavoitettamme 65 prosenttiin vuoteen 2019 mennessä. Johdetut palvelumallit toteuttaa konkreettisesti ”Engineering with a difference” -brändilupaustamme kokonaisratkaisuja tarjoavana toimintamallina, jossa asiakas saa kustannustehokkaasti tuotetun palvelun ja mitattavat tulokset. Etteplanille Johdetut palvelumallit antaa mahdollisuuden palvella asiakkaita kokonaisvaltaisesti ja lisätä liiketoiminnan kannattavuutta.

Lämpimät kiitokset asiakkaillemme meitä kohtaan osoittamastanne luottamuksesta ja tuloksellisesta yhteistyöstä. Omistajiamme kiitän sitoutumisesta Etteplaniin, mahdollisuudesta viedä kasvustrategiaa määrätietoisesti eteenpäin ja tuesta merkintäoikeusannissa. Erityiskiitokset onnistumisesta kuuluu henkilöstöllemme, joka on sitoutunut strategiaamme ja edistää sen toteutumista päivittäisessä työssään. Etteplan lähtee vuoteen 2017 aiempaa vahvempaan ja monipuolisempaan yhtiönä.

Juha Näkki
toimitusjohtaja

Hallituksen toimintakertomus

1.1.2016-31.12.2016

Markkinakatsaus

Etteplanin liiketoimintaan vaikuttavat sekä maailmanlaajuiset megatrendit että toimialakohtainen kehitys. Muun muassa esineiden internet (Internet of Things, IoT), digitalisaatio, vaatimukset ympäristöstävällisille tuotteille ja tuotteiden lyhentynyt elinkaari luovat tarpeita älykkäille ja tehokkailla suunnitteluratkaisuille kaikilla teollisuudenaloilla. Yritykset suuntaavat investointejaan näille alueille, mikä luo mahdollisuuksia suunnittelualan toimijoille. Palveluiden ulkoistustrendin jatkuminen vaikutti positiivisesti toimialan kehitykseen. Myös palveluiden hankinnan keskittymiskehitys jatkui, mikä tarjosi globaalisti toimiville suunnittelualan yrityksille kasvumahdollisuuksia.

Etteplanin kehittymiseen vaikuttaa keskeisimmin globaalien kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Epävarma markkinatilanne ja vaikeasti ennakoitavat muutokset Etteplanin päämarkkinoilla ja eri asiakasteollisuuksissa jatkuivat myös viimeisellä neljänneksellä. Kysyntä käynnistyi hitaasti vuoden alussa, piristyi hieman toisella vuosineljänneksellä, mutta taantui kolmannella neljänneksellä. Viimeisellä neljänneksellä kysyntä piristyi taas hieman. Päättöksiä uusista investointihankkeista tehtiin vähän koko vuoden ajan.

Palveluidemme kysynnässä asiakastoimialoittain ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden viimeisellä neljänneksellä, mutta asiakaskohtaiset erot olivat huomattavia. Kaivosteollisuuden laitevalmistajien kysyntä piristyi vuoden lopussa hieman raaka-aineiden hintatason nousun myötä. Nosto- ja siirtolaittevalmistajien kysyntä nousi myös hieman. Energian- ja sähkönsiirtopalveluiden kysyntä säilyi verrattain hyvällä tasolla. Metsäteollisuuden laitevalmistajien kysyntä oli edelleen hyvällä tasolla. Ruotsissa ilmailu- ja puolustusvälineiteollisuuden kysyntä oli hyvällä tasolla. Suomessa ilmailu- ja puolustusvälineiteollisuuden kysyntä oli verrattain hyvällä tasolla. Ajoneuvo- ja kuljetusvälineiteollisuuden erikoisosaamista vaativissa

testaus- ja analyysipalveluissa hyvä kysyntä jatkui. ICT-toimialan kysyntä oli hyvällä tasolla.

Markkinakehityksessä oli Etteplanin päämarkkinoilla merkittäviä eroja. Suomessa teknologiateollisuuden liikevaihto oli tammi-joulukuussa 2016 lähes samalla tasolla kuin vuonna 2015 vastaavaan aikaan. Loka-joulukuussa 2016 kone- ja metallituoteteollisuuden yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia merkittävästi enemmän kuin heinä-syyskuussa 2016. Niiden tilauskannat olivat kuitenkin vuoden lopussa lähes samalla tasolla kuin vuoden 2015 vastaavana ajankohtana. Suomessa suunnittelupalveluiden kysyntä oli muuta Eurooppaa heikommalla tasolla.

Ruotsissa kolmannella neljänneksellä hieman tasaantunut markkinakysyntä palasi hyvälle tasolle viimeisellä neljänneksellä. Koko suunnittelutoimialaa rasittava kilpailu työntekijöistä jatkui edelleen kireänä.

Keski-Euroopan kysyntä jatkui hyvällä tasolla. Saksan ja Alankomaiden kysyntätilanteessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Puolassa suunnittelupalveluiden kysyntä jatkui hyvällä tasolla. Kiinan markkinoiden epävarmuudesta huolimatta maassa toimivat yhtiöt lisäsivät ulkopuolisten palveluiden hankintaa. Palvelumarkkinoiden avautuminen tarjosi edelleen kasvumahdollisuuksia suunnittelualan toimijoille.

Liikevaihto

Etteplanin liikevaihto kasvoi tammi-joulukuussa 30,3 prosenttia ja oli 183,9 (2016: 141,1) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna liikevaihto kasvoi 30,8 prosenttia. Keväällä toteutetut merkittävät yritysostot kasvattivat liikevaihtoa. Orgaaninen kasvu oli 2,5 prosenttia. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna orgaaninen kasvu oli 3,0 prosenttia.

Etteplanin liiketoiminta sisältää kausivaihtelun. Kausivaihteluun vaikuttavat loma-ajat sekä asiakasyritysten tuotekehitys- ja investointihankkeiden ajoittuminen pääosin kevääseen ja vuoden loppupuolelle. Kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto on tyypillisesti muiden vuosineljännesten liikevaihtoa matalampi.

Tulos

Operatiivinen liikevoitto parani tammi-joulukuussa 26,5 prosenttia ja oli 12,1 (1-12/2015: 9,5) miljoonaa euroa eli 6,6 (6,8) prosenttia liikevaihdosta. Erityisesti yritysostoihin liittyvien poikkeuksellisten erien negatiivinen yhteisvaikutus operatiiviseen liikevoittoon oli 1,7 (1,0) miljoonaa euroa.

Operatiivinen liikevoitto kuvaa yhtiön operatiivista suoritustasoa: siihen ei sisälly yritysjärjestelyihin liittyviä eriä kuten aineettomien hyödykkeiden poistoja ja lisäkauppahintojen uudelleenarvostuksia.

Tammi-joulukuussa liikevoitto (EBIT) parani 17,9 prosenttia ja oli 10,1 (1-12/2015: 8,6) miljoonaa euroa eli 5,5 (6,1) prosenttia liikevaihdosta. Liiketoiminnan kulut kasvoivat yhteensä 30,6 prosenttia.

Vuonna 2016 rahoituskulujen määrä oli 1,2 (2015: 1,3) miljoonaa euroa.

Tammi-joulukuun voitto ennen veroja oli 9,4 (1-12/2015: 7,9) miljoonaa euroa. Tuloslaskelman verot olivat 19,5 (22,0) prosenttia laskettuna tuloksesta ennen veroja. Verojen määrä oli 1,8 (1,7) miljoonaa euroa.

Tammi-joulukuun voitto oli 7,6 (2015: 6,2) miljoonaa euroa.

Tammi-joulukuussa osakeantioikaistu osakekohtainen tulos oli 0,33 (2015: 0,28) euroa. Vertailukauden osakekohtainen tulos on osakeantioikaistu. Osakeantikerroin oli 1,050. Osakekohtainen oma pääoma oli 2,14 (1,73) euroa. Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja oli 14,8 (17,4) prosenttia.

Rahoitusasema ja liiketoiminnan rahavirta

Konsernin rahavarat olivat vuoden lopussa 4,8 (31.12.2015: 8,8) miljoonaa euroa. Konsernin rahoitusvelat olivat 34,3 (31.12.2015: 23,2) miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten käyttämättömien luottoliemiin määrä oli 7,8 (31.12.2015: 9,1) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan rahavirta oli tammi-joulukuussa 5,7 (2015: 9,9) miljoonaa euroa. Rahavirta investointien jälkeen oli -18,2 (2015: 6,4) miljoonaa euroa. Koko vuoden rahavirran laskuun vaikutti yhtiön voimakas kasvu ja asiakkaiden maksuaikojen epäedullinen jakautuminen. Taseen loppusumma 31.12.2016 oli 134,5 (31.12.2015: 92,5) miljoonaa euroa. Liikearvo taseessa oli 58,1 (31.12.2015: 42,7) miljoonaa euroa.

Omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 40,0 (31.12.2015: 37,8) prosenttia.

Investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat tammi-joulukuussa 30,2 (2015: 9,9) miljoonaa euroa. Investoinnit koostuivat pääosin vuoden toisella neljänneksellä toteutetuista yritysostoista.

Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä kasvoi 23,6 prosenttia viime vuoteen verrattuna. Konsernin palveluksessa oli keskimäärin 2 407 (2015: 1 948) henkilöä ja vuoden lopussa 2 545 (31.12.2015: 2 074) henkilöä. Vuoden lopussa konsernin palveluksessa Suomen ulkopuolella työskenteli 839 (31.12.2015: 706) henkilöä. Vuoden 2016 lopussa lomautettuna oli 47 työntekijää.

Liiketoimintakatsaus

Toisella vuosineljänneksellä toteutetut merkittävät yritysostot sekä ulkoistusliiketoiminnan menestys vahvistivat Etteplanin markkina-asemaa vuonna 2016. Johdettujen palvelumallien (Managed Services) kysyntä vahvistui entisestään. Digitalisaatioon liittyvien palveluiden kysyntä säilyi hyvällä tasolla. Vuoden viimeisellä neljänneksellä markkinat osoittivat piristymisen merkkejä. Uusia tuotekehitys- ja laitesuunnitteluhankkeita oli aiempaa enemmän, ja Etteplanin orgaaninen kasvu kääntyi jälleen positiiviseksi. Uusia laitossuunnitteluinvestointeja käynnistyi koko vuoden aikana vain vähän, erityisesti Suomessa.

Suomessa kysyntätilanne säilyi edelleen muuta Eurooppaa heikommalla tasolla. Etteplanin Suomen liiketoiminta säilyi vakaana, ja voitimme useita ulkoistuksia.

Ruotsissa alan markkinatilanne jatkoi suotuisaa kehitystä, ja Etteplanin Ruotsin liiketoiminta kehittyi positiivisesti. Ruotsissa henkilöstön vaihtuvuus ja kilpailu asiantuntijoista rasitti edelleen liiketoimintaa. Alankomaissa ja Saksassa liiketoiminta jatkui vakaana. Puolassa kysyntätilanne jatkui hyvänä, ja liiketoiminta kehittyi positiivisesti.

Kiinan markkinoille myytyjen tuntien määrä laski vuoden ensimmäisellä neljänneksellä Kiinan markkinoilla vallinneen epävarmuuden takia. Markkinatilanne muuttui vuoden toisella neljänneksellä, ja myytyjen tuntien määrä kääntyi kasvuun. Kasvua oli tammi-joulukuussa 24 prosenttia. Kasvu kiihtyi vuoden loppua kohden ja oli loka-joulukuussa 38 prosenttia.

Avainasiakkuudet kasvoivat tammi-joulukuussa 10,7 prosenttia viime vuoteen verrattuna.

Etteplanin tavoitteena oli saavuttaa Johdettujen palvelumallien (Managed Services index, MSI) 50 prosentin osuus liikevaihdosta. Tavoite saavutettiin vuoden 2016 toisella neljänneksellä. Joulukuussa tavoite nostettiin 65 prosenttiin. Johdettujen palvelumallien osuus liikevaihdosta oli tammi-joulukuun aikana 53 (1-12/2015: 47) prosenttia. Johdettujen palvelumallien osuuden kasvu tehostaa Etteplanin kapasiteetin hallintaa ja parantaa kannattavuutta.

Yhtiön palveluntarjonta vahvistui huhtikuussa merkittävästi, kun Etteplan laajensi liiketoimintaansa yrityskaupoilla sulautetuissa järjestelmissä ja esineiden internetiin (Internet of Things, IoT). Ostettujen liiketoimintojen kehitys jatkui vuoden viimeisellä neljänneksellä erittäin hyvänä, ja niiden integrointi osaksi Etteplania eteni suunnitellusti.

HALLINTO

Varsinainen yhtiökokous

Etteplan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 5.4.2016 Yhtiön toimitiloissa Vantaalla. Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti Robert Ingman, Patrick von Essen, Matti Huttunen, Pertti Nupponen, Teuvo Rintamäki ja Leena Saarinen.

Yhtiökokous vahvisti tilikauden 2015 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Yhtiön tilintarkastajiksi valittiin tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Lauri Kallaskari. Toiseksi tilintarkastajaksi valittiin HTM Olli Wesamaa. Tilintarkastajien palkkiot maksetaan Yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä Yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia enintään 2 000 000 kappaletta. Omien osakkeiden hankinta voi tapahtua muussa kuin osakkeenomistajien osakeomistuksen suhteessa, eli hallituksella on mahdollisuus päättää myös suunnatusta omien osakkeiden hankinnasta.

Valtuutus sisältää oikeuden päättää Yhtiön osakkeiden hankkimisesta kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostopankilla samoin ehdoin ja hallituksen päättämään hintaan tai julkisessa kaupankäynnissä osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä siten, että Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden yhteenlaskettu määrä on enintään kymmenen (10) prosenttia Yhtiön kaikista osakkeista. Omien osakkeiden vähimmäishankintahinta on osakkeen alin julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta ja enimmäishankintahinta vastaavasti osakkeen korkein julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta valtuutuksen voimassaoloaikana.

Mikäli osakkeita hankitaan julkisessa kaupankäynnissä, osakkeet hankitaan muussa kuin osakkeenomistajien omistusten suhteessa. Tällöin omien osakkeiden hankintaan tulee olla Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakkeita voidaan hankkia käytettäväksi vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa tai käytettäväksi muissa rakennejärjestelyissä. Osakkeita voidaan käyttää myös henkilöstön kannustinohjelmien toteuttamiseen. Hankitut osakkeet voidaan pitää Yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen.

Osakkeiden hankinta alentaa Yhtiön vapaata omaa pääomaa. Valtuutus on voimassa kahdeksantoista (18) kuukautta varsinaisen yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 5.4.2016 ja päättyen 4.10.2017. Valtuutus korvaa aikaisemman vastaavan valtuutuksen.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 6 000 000 osakkeen antamisesta osakeannilla tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:n tarkoittamia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutus sisältää oikeuden päättää antaa joko uusia osakkeita tai Yhtiön hallussa olevia omia osakkeita.

Valtuutus sisältää oikeuden poiketa osakkeenomistajien osakeyhtiölain 9 luvun 3 §:n mukaisesta merkintäetuoikeudesta eli hallituksella on oikeus suunnata osakeanti tai optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antaminen. Valtuutus sisältää myös oikeuden määrätä kaikista osakeannin, optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista. Valtuutus sisältää siten oikeuden päättää merkintöjen hinnoista, merkintään oikeutetuista ja muista merkintäehdoista. Osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta voidaan poiketa edellyttäen, että tähän on Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yrityskaupan rahoittaminen, muu Yhtiön liiketoiminnan kehittäminen tai pääomahuoltoon liittyvä järjestely taikka henkilöstön kannustaminen. Osakkeita annettaessa hallitus on oikeutettu päättämään, että osakkeita voidaan merkitä apportiomaisuutta vastaan tai muutoin tietyin ehdoin. Valtuutus sisältää oikeuden päättää merkintähinnan merkitsemisestä osakepääoman ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston välillä.

Valtuutus on voimassa kaksi (2) vuotta yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 5.4.2016 ja päättyen 4.4.2018.

Osinko

Varsinainen yhtiökokous 5.4.2016 päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että tilikaudelta 2015 jaetaan osinkona 0,15 euroa osakkeelta ja jäljelle jäävät voittovarot jätetään vapaaseen omaan pääomaan. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksettiin osakkaalle, joka täsmäytyspäivänä oli merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään Yhtiön osakasluetteloon. Osingonmaksun täsmäytyspäivä oli 7.4.2016. Osinko maksettiin 14.4.2016.

Osakkeet

Etteplanin osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä Small cap -markkina-arvoryhmässä Teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialaryhmässä tunnuksella ETT1V. Etteplan valmistelee kaupankäyntitunnuksensa muuttamista. Uusi tunnus on ETTE. Sen käyttöönotosta tiedotetaan erillisellä tiedotteella.

Yhtiön osakepääoma 31.12.2016 oli 5 000 000,00 euroa ja koko osakemäärä 24 771 492 kappaletta. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja Yhtiön varoihin.

Etteplan Oyj:n hallitus päätti kokouksessaan 21.6.2016 käynnistää omien osakkeiden hankintaohjelman varsinaiselta yhtiökokoukselta 5.4.2016 saamansa valtuutuksen perusteella. Hankittavien osakkeiden yhteismäärä on enintään 100 000 osaketta ja näiden osakkeiden tuottamaa äänimäärää. Osakkeet hankitaan julkisella kaupankäynnillä Nasdaq Helsinki Oy:ssä vallitsevaan markkinahintaan siten kuin osakkeiden hankkimisesta julkisella kaupankäynnillä on säädetty. Hankittuja osakkeita käytetään avainhenkilöiden kannustinjärjestelmän toteuttamiseen. Hankitut osakkeet voidaan pitää Yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen. Etteplan Oyj sai 14.11.2016 päätökseen omien osakkeiden hankintaohjelman. Yhtiö hankki yhteensä 100 000 omaa osaketta ja niihin liittyvän äänimäärän 5,40 euron keskihintaan julkisella kaupankäynnillä Nasdaq Helsinki Oy:ssä.

Yhtiö hankki tammi-joulukuussa yhteensä 132 974 kappaletta omia osakkeita. Yhtiö luovutti huhtikuussa 2016 yhteensä 221 365 kpl yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta Espotel Oy:n ja Soikea Solutions Oy:n avainhenkilöomistajille osana yhtiöiden osakkeiden hankintaa. Yhtiön hallussa 31.12.2016 oli 235 892 kappaletta omia osakkeita, joka vastaa 0,95 prosenttia koko osakekannasta ja äänimäärästä (31.12.2015: 324 283).

Etteplan Oyj:n osakkeita vaihdettiin tammi-joulukuun aikana 1 863 476 kappaletta yhteensä 9,38 (4,25) miljoonan euron arvosta. Osakkeen alin kurssi oli 3,81 euroa, ylin kurssi 5,90 euroa, keskikurssi 5,04 euroa ja päätöskurssi 5,58 euroa. Osakekannan markkina-arvo 31.12.2016 oli 136,91 miljoonaa euroa.

Merkintäoikeusanti

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 9.5.2016 laskea liikkeeseen 5.4.2016 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen nojalla enintään 4 105 933 uutta osaketta osakkeenomistajien merkintäoikeuteen perustuvassa osakeannissa. Merkintäoikeusannissa merkittiin kaikki tarjotut osakkeet. Tarjottavien osakkeiden merkintähinta oli 3,50 euroa osakkeelta, ja Etteplan keräsi osakeannilla noin 14,4 miljoonan euron bruttovarat. Osakeannin seurauksena Etteplanin osakkeiden kokonaismäärä nousi 24 771 492 osakkeeseen. Uudet osakkeet merkittiin kaupparekisteriin sekä Etteplanin osakasluetteloon 9.6.2016. Merkintäoikeusannista tiedotettiin 9.5.2016, 10.5.2016, 1.6.2016 ja 8.6.2016.

Liputukset

Etteplan Oyj ei vastaanottanut vuonna 2016 liputusilmoituksia.

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 12.2.2014 Yhtiön toimitusjohtajan osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Sitouttavassa osakepalkkiojärjestelmässä on yksi kolmen vuoden sitouttamisjakso. Järjestelmässä mahdollinen palkkio on sidottu toimitusjohtajan toimitusjohtajan voimassaoloon. Sitouttamisjakson palkkio maksetaan helmikuussa 2017 osittain Yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Sitouttavan osakepalkkiojärjestelmän perusteella maksettava palkkio on yhteensä enintään 25 000 Etteplan Oyj:n osaketta. Lisäksi Yhtiö maksaa palkkiosta toimitusjohtajalle aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut.

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 3.6.2014 osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perustamisesta konsernin avainhenkilöille. Järjestelmässä on yksi ansaintajakso, joka sisältää kalenterivuodet 2014-2016. Järjestelmän ansaintakriteerit ovat Etteplan-konsernin liikevaihdon kasvu ja omistaja-arvon kehittyminen (Total Shareholder Return, TSR). Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 15 henkilöä. Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 450 000 Etteplan Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden).

Etteplanin hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunta päätti 20.4.2016, että Osakeannin toteutuessa toimitusjohtajalle ja Etteplanin avainhenkilöille suunnattuja osakepohjaisia kannustinjärjestelmiä muutetaan. Järjestelmistä maksettavien osakkeiden

määrää korotetaan kertoimella 1,05, joka vastaa 6.4.-6.5.2016 Etteplanin osakkeen päätöskurssien kaupankäynnillä painotettua keskiarvoa jaettuna TERP-alennuksen (Theoretical Ex-Rights Price) sisältävällä osakekursilla.

Palkkioina mahdollisesti luovutettavat osakkeet jaetaan Yhtiön omistamista osakkeista tai markkinoilta hankittavista Yhtiön osakkeista.

Etteplanin hallitus päätti 9.2.2017 kokouksessaan luovuttaa toimitusjohtajalle 26 263 yhtiön osaketta edellä kuvatun kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeet luovutetaan Yhtiön omistamista omista osakkeista. Lisäksi Yhtiö maksaa rahana palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Osakkeiden luovutuspäivä on 28.2.2017.

Etteplanin hallitus päätti 9.2.2017 kokouksessaan luovuttaa yhtiön avainhenkilöille yhteensä 169 939 yhtiön osaketta edellä kuvatun kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeet luovutetaan Yhtiön omistamista omista osakkeista. Lisäksi Yhtiö maksaa rahana palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Osakkeiden luovutuspäivä on 28.4.2017.

Liiketoiminnan riskit ja epävarmuustekijät

Etteplanin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, toiminnallisille ja taloudellisille riskeille.

Etteplanin riskienhallintakatsaus julkaistaan vuoden 2016 vuosikertomuksessa.

Liiketoiminnan riskit ja epävarmuustekijät katsauskaudella

Yleisen taloudellisen kehityksen aiheuttama epävarmuus jatkui vuonna 2016. Suunnittelupalveluiden kysynnässä oli selkeitä maakohtaisia eroja.

Yhtiön liiketoiminta perustuu ammattitaitoiseen henkilöstöön. Osaavien ammattilaisten saatavuus on tärkeä tekijä kannattavan kasvun ja liiketoiminnan turvaamiseksi. Tammi-joulukuussa ammattitaitoisen henkilöstön vaikeutunut saatavuus Ruotsissa oli edelleen liiketoimintariski.

Arvio lähiajan toiminnan riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Yleisen taloudellisen kehityksen aiheuttama epävarmuus on edelleen Etteplanin liiketoiminnan riski. Globaalin talouden epävarmuus aiheuttaa riskin Etteplanin liiketoiminnalle. Asiakkaiden liiketoiminnan mahdolliset muutokset ovat merkittävä riski Etteplanin liiketoiminnalle.

Yhtiön liiketoiminta perustuu ammattitaitoiseen henkilöstöön. Osaavien ammattilaisten saatavuus on tärkeä tekijä kannattavan kasvun ja liiketoiminnan turvaamiseksi. Henkilöstön saatavuus Ruotsissa on edelleen liiketoimintariski.

Liiketoiminnalliset riskit ovat edelleen merkittävällä tasolla, mutta niiden ei arvioida kasvavan.

Strategisten ja taloudellisten tavoitteiden päivittäminen

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 19.12.2016 päivittää yhtiön strategiset ja taloudelliset tavoitteet. Uudet tavoitteet ovat:

- Kasvu: Liikevaihdon keskimääräinen vuotuinen kasvu 15 prosenttia.
- Kannattavuus: Operatiivinen liikevoitto 10 prosenttia liikevaihdosta.
- Johdetut palvelumallit: Johdettujen palvelumallien osuus liikevaihdosta (Managed Services index, MSI) 65 prosenttia vuoteen 2019 mennessä.
- Tase: Omavaraisuusaste >30 prosenttia.

Kasvua ja kannattavuutta koskevat tavoitteet säilyvät ennallaan. Johdettuja palvelumalleja (Managed Services, MSI) koskeva tavoite oli aiemmin 50 prosenttia liikevaihdosta. Omavaraisuusastetta koskeva tavoite on uusi.

Markkinanäkymät 2017

Etteplanin liiketoiminnan kehittymiseen vaikuttaa keskeisimmin globaali kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Toimintaympäristössämme on nähtävissä pieniä piristymisen merkkejä, mutta yleinen epävarmuus hidastaa edelleen uusien investointien käynnistymistä. Eri maissa tapahtuneet poliittiset muutokset ja tulossa olevat vaalit voivat muuttaa myös talouden suuntaa nopeasti. Euroopan markkinoiden kehityksen odotetaan säilyvän ennallaan.

Suomen markkinoilla markkinatilanteen odotetaan jatkuvan edelleen muuta Eurooppaa heikompana. Aasian palvelumarkkinoiden kasvun arvioidaan jatkuvan.

Taloudellinen ohjeistus vuodelle 2017

Odotamme koko vuoden 2017 liikevaihdon ja liikevoiton kasvavan selvästi vuoteen 2016 verrattuna.

Hallituksen voitonjakoehdotus 2016

Konsernin emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma on taseen 31.12.2016 mukaan 32 803 579,84 euroa. Hallitus ehdottaa 4.4.2017 kokoontuvalle yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan osingonjakohetkellä yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa oleville osakkeille 0,16 euroa osaketta kohti eli yhteensä enintään 3 963 438,72 euroa, ja loppuosaa jätetään käyttämättömiin voittovaroihin. Ehdotettu voitonjako ei vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä. Hallituksen ehdotuksen mukaisesti osingonmaksun täsmäytyspäivä on 6.4.2017 ja osingon maksupäivä 13.4.2017.

Varsinainen yhtiökokous 2017

Etteplan Oyj:n varsinainen yhtiökokous järjestetään tiistaina 4.4.2017 Vantaalla klo 13.00 alkaen. Yhtiökokouskutsu julkaistaan erillisenä tiedotteena.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Etteplan Oyj julkistaa selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuodelta 2016 toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena. Selvitys on saatavilla yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com sekä sivuilla 68-77.

Etteplan Oyj
Hallitus

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

1 000 EUR	Liite	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Liikevaihto	7	183 938	141 143
Liiketoiminnan muut tuotot	9	517	309
Materiaalit ja palvelut	12	-13 893	-7 918
Henkilöstökulut	13	-129 172	-101 452
Liiketoiminnan muut kulut		-26 440	-20 384
Poistot	20, 21	-4 818	-3 104
Liikevoitto (EBIT)		10 131 5,5 %	8 594 6,1 %
Rahoitustuotot	15	555	589
Rahoituskulut	16	-1 245	-1 251
Voitto ennen veroja		9 441	7 933
Tuloverot	18	-1 838	-1 744
Tilikauden voitto		7 604	6 189
Muut laajan tuloksen erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi			
Ulkomaisten tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus	4.1.1	103	-41
Muuntoerot		-1 157	650
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat sijoitukset		-7	43
Verot eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi	18	-19	0
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		-1 080	652
Tilikauden laaja tulos yhteensä		6 524	6 841
Tilikauden tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		7 436	6 122
Määräysvallattomille omistajille		168	67
		7 604	6 189
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		6 356	6 779
Määräysvallattomille omistajille		168	62
		6 524	6 841
Emoyhtiön osakkeenomistajille tilikauden tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos			
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	19	0,33	0,28*
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	19	0,33	0,28*

* Vertailukauden osakekohtaiset tulokset ovat osakeantioikaistuja. Osakeantikerroin oli 1,050.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

KONSERNITASE

1 000 EUR	Liite	31.12.2016	31.12.2015
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	20	2 910	2 179
Liikearvo	21	58 128	42 734
Muut aineettomat hyödykkeet	21	18 036	9 418
Myytavissä olevat sijoitukset	22	680	687
Muut pitkäaikaiset saamiset	36	41	54
Laskennalliset verosaamiset	35	365	161
Pitkäaikaiset varat yhteensä		80 159	55 232
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	24	255	0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25	49 180	28 296
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	26	139	177
Rahavarat	27	4 750	8 807
Lyhytaikaiset varat yhteensä		54 324	37 281
VARAT YHTEENSÄ		134 483	92 513
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	28	5 000	5 000
Ylikurssirahasto	28	6 701	6 701
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	28	18 524	4 406
Omat osakkeet	28	-386	-949
Muuntoerot	28	-1 981	-863
Muut rahastot	28	219	225
Kertyneet voittovarot	28	17 099	13 980
Tilikauden voitto	28	7 436	6 122
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		52 613	34 621
Määräysvallattomat omistajat		165	-3
Oma pääoma yhteensä		52 777	34 618
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	35	3 293	1 754
Rahoitusvelat	30	23 807	8 296
Muut pitkäaikaiset velat	32	649	92
Pitkäaikaiset velat yhteensä		27 750	10 142
Lyhytaikaiset velat			
Rahoitusvelat	30	10 461	14 925
Ostovelat ja muut velat	33	42 513	31 901
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	34	982	927
Lyhytaikaiset velat yhteensä		53 956	47 753
Velat yhteensä		81 706	57 895
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		134 483	92 513

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 EUR	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Asiakkailta saadut maksut	174 644	138 557
Maksut liiketoiminnan kuluista	-165 607	-126 897
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	9 037	11 659
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-813	-636
Saadut korot liiketoiminnasta	44	40
Maksetut välittömät verot	-2 606	-1 131
Liiketoiminnan rahavirta (A)	5 661	9 932
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 879	-1 621
Tytäryhtiöhankinnat	-22 262	-1 907
Tulot ehdollisesta saamisesta	215	0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	24	1
Luovutustulot muista sijoituksista	0	1
Muiden sijoitusten hankinta	-10	0
Lainasaamisten vähennys	45	1
Investointien rahavirta (B)	-23 866	-3 526
Rahavirta investointien jälkeen (A+B)	-18 204	6 406
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Osakeannista saadut maksut transaktiomenoilla vähennettynä	13 937	0
Omien osakkeiden hankinta	-693	-75
Lyhytaikaisten lainojen nostot	11 685	2 567
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-22 547	-8 687
Pitkäaikaisten lainojen nostot	20 601	10 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-4 569	0
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksut	-1 184	-985
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-3 046	-2 981
Rahoituksen rahavirta (C)	14 184	-160
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	-4 020	6 246
Rahavarat tilikauden alussa	8 807	2 575
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-37	-14
Rahavarat tilikauden lopussa	4 750	8 807

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

1 000 EUR	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Svp- rahasto	Muut rahastot	Omat osakkeet	Muunto- erot	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä	Määräys- vallattomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015	5 000	6 701	2 364	177	-912	-1 472	16 960	28 818	-65	28 753
Laaja tulos										
Tilikauden tulos							6 122	6 122	67	6 189
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat rahoitusvarat				35				35		35
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus						-33		-33		-33
Muuntoerot						655		655	-5	650
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	35	0	622	6 122	6 779	62	6 841
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako							-2 981	-2 981		-2 981
Suunnattu osakeanti			2 042					2 042		2 042
Omien osakkeiden hankinta					-75			-75		-75
Siirrot erien välillä				14		-14		0		0
Osakepalkkiot					38			38		38
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	2 042	14	-37	-14	-2 981	-976	0	-976
Oma pääoma 31.12.2015	5 000	6 701	4 406	225	-949	-863	20 101	34 621	-3	34 618

1 000 EUR	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Svp- rahasto	Muut rahastot	Omat osakkeet	Muunto- erot	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä	Määräys- vallattomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2016	5 000	6 701	4 406	225	-949	-863	20 101	34 621	-3	34 618
Laaja tulos										
Tilikauden tulos							7 436	7 436	168	7 604
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat rahoitusvarat				-6				-6		-6
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus						82		82		82
Muuntoerot						-1 200	44	-1 157		-1 157
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	-6	0	-1 118	7 480	6 356	168	6 524
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako							-3 046	-3 046		-3 046
Osakeannista saadut maksut transaktiomenoilla vähennettynä			13 937					13 937		13 937
Suunnattu osakeanti			181		928			1 109		1 109
Omien osakkeiden hankinta					-693			-693		-693
Osakepalkkiot					328			328		328
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	14 118	0	563	0	-3 046	11 635	0	11 635
Oma pääoma 31.12.2016	5 000	6 701	18 524	219	-386	-1 981	24 535	52 613	165	52 777

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1 YRITYKSEN PERUSTIEDOT

Etteplan-konsernin emoyhtiö on Etteplan Oyj. Etteplan Oyj (Yhtiö) on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Vantaa. Etteplan on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä tunnuksella ETTE. Etteplanin palvelut kattavat suunnittelun, teknisen dokumentoinnin, sulautettujen järjestelmien sekä IoT:n (esineiden internet) ratkaisut. Asiakkaitamme ovat maailman johtavat valmistavan teollisuuden yritykset. Palvelumme parantavat asiakkaittemme tuotteiden ja suunnitteluprosessien kilpailukykyä tuotteen koko elinkaaren ajan. Etteplanin innovatiivisen suunnittelukyvyyn tuloksia on nähtävissä lukuisissa teollisuuden ratkaisuisissa ja arjen tuotteissa.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Yhtiön internet-sivuilta www.etteplan.com tai konsernin emoyhtiön toimipaikasta osoitteesta Muovitie 1, 15860 Hollola.

Etteplan Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 9.2.2017 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi.

Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

2 YHTEENVETO MERKITTÄVISTÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEISTA

Seuraavassa esitetään tässä konsernitilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

2.1 Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa 31.12.2016 sovellettaviksi hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti. Pääasiallisena arvostusperustana on alkuperäinen hankintameno, poikkeuksena maa-alueet, myytävissä olevat rahoitusvarat sekä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat, jotka arvostetaan käypään arvoon.

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden käyttöä. Lisäksi se edellyttää johdolta harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Liitetiedossa 3 kuvataan merkittävää harkintaa vaativat tai monimutkaiset alueet sekä alueet, joilla on tehty konsernitilinpäätöksen kannalta merkittäviä oletuksia ja arvioita.

2.1.1 Muutokset tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa ja esitettävissä tiedoissa

(a) Käyttöön otetut uudet standardit ja standardien muutokset

1.1.2016 alkavalla tilikaudella voimaan tulleilla standardien muutoksilla ja tulkinnoilla ei ole olennaista vaikutusta konsernille.

(b) Uudet standardit, standardien muutokset ja tulkinnot, jotka on julkaistu, mutta jotka eivät ole voimassa 1.1.2016 alkavalla tilikaudella, eikä niitä ole otettu käyttöön ennenaikaisesti

1.1.2016 jälkeen alkavilla tilikausilla voimaan tulevilla standardeilla ja tulkinnoilla ei ole oleellista vaikutusta konsernille, seuraavaa lukuun ottamatta:

IFRS 15 "Myyntituotot asiakassopimuksista" sisältää ohjeistuksen asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen ja niistä esitettäviin liitetietoihin. Myynnin kirjaaminen voi tapahtua ajan kuluessa tai tietynä ajankohtana, ja keskeisenä kriteerinä on määräysvallan siirtyminen. Standardia on sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla.

Johto arvioi parhaillaan standardin mahdollisia vaikutuksia. Arvioinnin tässä vaiheessa näyttää todennäköiseltä, että standardin käyttöönotolla ei ole oleellista vaikutusta kirjattavan myynnin määrään tai kirjaamisen ajoitukseen. Käyttöönotolla saattaa olla vaikutusta lisenssimyynnin myyntituottojen kirjaamisen ajoitukseen, mutta tämä vaikutus ei ole oleellinen konsernille. Konserni suunnittelee ottavansa standardin käyttöön 1.1.2018.

2.2 Konsernitilinpäätöksen laatiminen

(a) Tytäryritykset

Tytäryrityksiä ovat kaikki sellaiset yritykset (strukturoidut yhteisöt mukaan luettuina), joissa konsernilla on määräysvalta. Konsernilla on määräysvalta yrityksessä, jos se olemalla osallisena siinä altistuu sen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yritystä koskevaa valtaansa. Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen kokonaisuudessaan siitä päivästä lukien, jona konserni saa niihin määräysvallan. Yhdistely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa.

Liiketoimintojen yhdistäminen käsitellään hankintamenetelmällä. Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike määritetään luovutettujen varojen, vastattaviksi otettujen velkojen ja konsernin liikkeeseen laskemien oman pääoman ehtoisten osuuksien käypänä arvona. Yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat ja vastattaviksi otetut velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevien nettovarojen taseeseen merkityistä määristä. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi toteutuessaan. Jos liiketoimintojen yhdistäminen tapahtuu vaihteittain, konsernilla hankinnan kohteessa aiemmin ollut omistusosuus arvostetaan hankinta-ajankohtana käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Mahdollisesti luovutettava ehdollinen vastike kirjataan hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättämispäivänä, ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Liikearvona kirjataan alun perin määrä, jolla luovutettu vastike ja määräysvallattomien omistajien osuuden käypä arvo yhteen laskettuina ylittävät hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen nettomäärän. Jos vastike on pienempi kuin tytäryrityksen hankitun nettovarallisuuden käypä arvo, erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konserniyritysten väliset liiketapahtumat, saamiset ja velat sekä tuotot ja kulut eliminoidaan. Myös omaisuuserän kirjaamiseen johtavista konsernin sisäisistä liiketoimista johtuvat voitot ja tappiot eliminoidaan. Tytäryritysten noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia periaatteita.

Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneita liiketoimia, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina.

2.3 Segmenttiraportointi

Toimintasegmentit raportoidaan tavalla, joka on yhdenmukainen ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi on nimetty konsernin johtoryhmä. Ylin operatiivinen päätöksentekijä arvioi konsernin taloudellista tulosta ja taloudellista asemaa ja tekee strategisia päätöksiä. Luvut, joita ylin päätöksentekijä seuraa, eivät poikkea olennaisesti konsernin tuloslaskelmassa ja taseessa esitettävistä luvuista. Konsernin liiketoiminta tapahtuu yhdessä toimintasegmentissä.

2.4 Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen

(a) Toimintavaluutta ja esittämisvaluutta

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiassa toimii ("toimintavaluutta"). Tytäryhtiöiden toimintavaluutat ovat samat kuin niiden kotivaluutat. Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin esittämisvaluutta.

(b) Liiketoimet ja saldot

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat muutetaan toimintavaluutan määräisiksi liiketapahtumien toteutumispäivien kurssiin tai, jos erät on arvostettu uudelleen, arvostuspäivän kurssiin. Valuuttakurssivoitot ja -tappiot, jotka syntyvät liiketapahtumiin liittyvistä maksuista ja ulkomaanrahan määräisten monetaaristen varojen ja velkojen muuttamisesta tilinpäätöspäivän kurssiin, merkitään tuloslaskelmaan, paitsi milloin on kysymys nettosijoituksen suojauksesta, jolloin ne kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Lainoihin ja rahavaroihin liittyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelman erissä "rahoitustuotot" tai "rahoituskulut". Kaikki muut valuuttakurssivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelman erässä "liiketoiminnan muut kulut".

(c) Konserniyritykset

Konsernin esittämisvaluutasta poikkeavaa toimintavaluutaa käyttävien konserniyritysten (joista mikään ei toimi hyperinflaatio-

maassa) tuloslaskelmat ja taseet muunnetaan esittämisvaluutan määräisiksi seuraavasti:

- kunkin esitettävän taseen varat ja velat muunnetaan kyseisen tilinpäätöspäivän kurssiin;
- kunkin tuloslaskelman tuotto- ja kuluerät muunnetaan kauden keskikursseihin (tai liiketoimien toteutumispäivien kurssiin, jos keskikurssia käyttämällä ei päästä kohtuullisen lähelle samaa tulosta); ja
- kaikki tästä syntyvät valuuttakurssierot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoja ja käypiin arvoihin pääsemiseksi tehtyjä oikaisuja käsitellään ulkomaisen yksikön varoina ja velkoina, ja ne muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Tästä syntyvät muuntoerot kirjataan omaan pääomaan.

Konsernin ruotsalaiseen tytäryhtiöön tehtyä nettosijoitusta suojataan saman valuutan määräisillä lainoilla, joiden kurssierot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

2.5 Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet, maa-alueita lukuun ottamatta, esitetään poistoilla vähennettynä hankintameno. Hankintameno luetaan hyödykkeiden hankinnasta välittömästi aiheutuvat menot. Myöhemmin syntyvät menot sisällytetään omaisuuserän kirjanpitoarvoon tai kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi vain, kun on todennäköistä, että konsernille koituu hyödykkeestä taloudellista hyötyä tulevaisuudessa ja omaisuuserän hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Uudella osalla korvatus osan kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta. Kaikki muut huolto- ja korjausmenot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne toteutuvat.

Maa-alueet kirjataan käypiin arvoihin, jotka perustuvat riippumattomien arvioijien tekemiin arvoihin. Arvonmääritykset tehdään riittävän säännöllisesti, niin ettei uudelleenarvostetun omaisuuserän käypä arvo poikkea olennaisesti sen kirjanpitoarvosta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Muiden omaisuuserien hankintameno tai uudelleenarvostukseen perustuvan arvon ja jäännösarvon välinen erotus jaksotetaan tasapoistoina hyödykkeiden arvioidulle taloudelliselle vaikutusajalle seuraavasti:

tietokoneet	3 vuotta
ajoneuvot	5 vuotta

toimistokalusteet	5 vuotta
huoneistojen peruseräparannukset	5–7 vuotta

Omaisuuserien jäännösarvot ja taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena raportointikauden päättämispäivänä, ja niitä muutetaan tarvittaessa. Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva arvioitu rahamäärä, kirjanpitoarvo alennetaan kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavaksi välittömästi (kohta 2.7).

Myyntivoitot ja -tappiot määritetään vertaamalla myyntituloa kirjanpitoarvoon, ja ne merkitään liiketoiminnan muihin tuottoihin tai -kuluihin tuloslaskelmassa.

Kun uudelleenarvostettuja omaisuuseriä myydään, muihin rahastoihin sisältyvät määrät siirretään kertyneisiin voittovaroihin.

2.6 Aineettomat hyödykkeet

(a) Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenoista, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Liikearvo arvostetaan alkuuperäiseen hankintameno vähennettynä arvonalentumisilla. Liikearvoista ei kirjata säännönmukaisia poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta ja aina, kun arvonalentumisesta on viitteitä. Arvonalentumistestausta varten liikearvot on kohdistettu niille rahavirtaa tuottaville yksiköille, joiden odotetaan hyötyvän liikearvon synnyttäneestä hankinnasta vallitsevan organisaatorakenteen ja raportointitason huomioiden.

(b) Muut aineettomat hyödykkeet

Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät ohjelmistojen lisenssit, sisäisesti tuotetut tietokoneohjelmistot, muut aineettomat oikeudet sekä liiketoimintojen yhdistämisessä hankitun asiakaskannan ja teknologian. Aineettomat hyödykkeet kirjataan taseessa alkuuperäiseen hankintameno. Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut aineettomat hyödykkeet kirjataan hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Ne hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan taloudellisen vaikutusaikansa kuluessa. Muiden aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat:

tietokoneohjelmistot	3–7 vuotta
muut aineettomat hyödykkeet	3–10 vuotta

Kehittämismenot, jotka välittömästi johtuvat yksilöitävissä olevien ja ainutlaatuisien konsernin määräysvallassa olevien ohjelmistotuotteiden suunnittelusta ja testauksesta, merkitään taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi seuraavien kriteerien täytyessä:

- ohjelmistotuotteen valmiiksi saattaminen on teknisesti toteutettavissa niin, että se voidaan ottaa käyttöön;
- johdolla on aikomus saattaa ohjelmistotuote valmiiksi ja käyttää sitä tai myydä se;
- ohjelmistotuotetta pystytään käyttämään tai se pystytään myymään;
- pystytään osoittamaan, miten ohjelmistotuote tulee kerryttämään todennäköistä taloudellista hyötyä;
- käytettävissä on riittävästi teknisiä, taloudellisia ja muita voimavaroja kehittämistyön loppuunsaattamiseen ja ohjelmistotuotteen käyttämiseen tai myymiseen; ja
- ohjelmistotuotteesta kehittämissvaiheessa aiheutuvat menot ovat luotettavasti määritettävissä.

Osana ohjelmistotuotetta aktivoitavat välittömät menot sisältävät ohjelmiston kehittämisestä aiheutuvat henkilöstömenot ja asianmukaisen osuuden siihen liittyvistä yleismenoista. Muut kehittämismenot kirjataan kuluiksi toteutuessaan. Aiemmin kuluiksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida myöhemmillä kausilla. Aktivoidut ohjelmistojen kehittämismenot kirjataan poistoina kuluiksi niiden arvioituna taloudellisena vaikutusaikana, joka ei ole kolmea vuotta pidempi.

2.7 Muiden kuin rahoitusvarojen arvonalentuminen

Omaisuseristä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton, esimerkiksi liikearvosta, samoin kuin ei-käyttövalmiista aineettomista hyödykkeistä ei kirjata poistoja, vaan niille tehdään vuosittain arvonalentumistesti. Poistojen kohteena olevia omaisuseriä tarkastellaan arvonalentumisen varalta aina silloin, kun tapahtumat tai olosuhteiden muutokset antavat viitteitä siitä, ettei omaisuserien kirjanpitoarvoa vastaavaa rahamäärää mahdollisesti saada kerrytetyksi. Määrä, jolla omaisuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän, kirjataan arvonalentumistappiona. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sen käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Omaisuserät ryhmitellään arvonalentumisen arviointia varten alimmille tasoille, joilla rahavirrat ovat erikseen yksilöitävissä (rahavirtaa tuottavat yksiköt). Rahoitusvaroihin kuulumattomia omaisuseriä – liikearvoa lukuun ottamatta – joista on kirjattu

arvonalentumistappio, tarkastellaan jokaisen raportointikauden lopussa sitä silmällä pitäen, olisiko arvonalentuminen syytä peruuttaa. Arvonalentumistestausten keskeiset oletukset on esitetty liitetietojen kohdassa 23 Arvonalentumistestaus.

2.8 Rahoitusvarat

2.8.1 Luokittelu

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan lainoihin ja muihin saamiin sekä myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Luokittelu riippuu siitä, mihin tarkoitukseen kyseiset rahoitusvarat on hankittu. Johto päättää rahoitusvarojen luokittelusta alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä.

(a) Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Ne sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin, paitsi jos ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua raportointikauden päättymispäivästä, jolloin ne luokitellaan pitkäaikaisiksi varoiksi. Konsernin lainoihin ja muihin saamiin kuuluvat myös taseen ”Myyntisaamiset ja muut saamiset” sekä ”Rahavarat”.

(b) Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on joko nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu mihinkään muuhun ryhmään. Ne ovat pitkäaikaisia varoja, paitsi jos ne erääntyvät tai johto aikoo luopua niistä 12 kuukauden kuluessa raportointikauden päättymisestä.

2.8.2 Kirjaaminen ja arvostaminen

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupankäyntipäivän perusteella päivänä, jona konserni sitoutuu ostamaan tai myymään omaisuserän. Sijoitukset rahoitusvaroihin, joita ei kirjata käypään arvoon tulosvaikutteisesti, kirjataan alun perin käypään arvoon, johon lisätään transaktiomenot. Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeudet sijoitusten rahavirtoihin ovat lakanneet tai siirretty toiselle osapuolelle ja konserni on siirtänyt olennaiset omistukseen liittyvät riskit ja edut. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan myöhemmin käypään arvoon. Lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä.

Sekä monetaaristen että ei-monetaaristen myytävissä oleviksi luokiteltujen arvopapereiden käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään käyvän arvon rahastossa verovaikutus huomioon ottaen. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tulosvaikutteisiksi luokittelun oikaisuna silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

2.9 Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Jokaisen raportointikauden päättyessä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvo on alentunut ja arvonalentumistappiota syntynyt vain, jos on objektiivista näyttöä arvon alentumisesta yhden tai useamman, omaisuuserän alkuperäisen kirjaamisen jälkeen toteutuneen tapahtuman ("tappion synnyttävä tapahtuma") seurauksena ja tappion synnyttävällä tapahtumalla (tai tapahtumilla) on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvoituihin vastaisiin rahavirtoihin.

(a) Jaksotettuun hankintamenoön taseeseen merkityt varat

Näyttöä jaksotettuun hankintamenoön merkittyjen varojen arvonalentumisesta voivat olla esimerkiksi velallisen tai velallisryhmän merkittävät taloudelliset vaikeudet, koronmaksun tai lyhennysten laiminlyönnit, konkurssin tai muun taloudellisen uudelleenjärjestyksen todennäköisyys tai todettavissa oleva tieto, joka osoittaa arviointujen vastaisten rahavirtojen määrittävissä olevaa vähentymistä. Näitä ovat esimerkiksi muutokset maksujen myöhästymisessä ja laiminlyöntien kanssa korreloiva velallisen heikentynyt taloudellinen tilanne.

Lainojen ja muiden saamisten ryhmän osalta tappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arviointujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena (ottamatta huomioon vielä toteutumattomia vastaisia luottotappioita). Omaisuuserän kirjanpitoarvoa pienennetään ja tappio merkitään konsernin tuloslaskelmaan. Jos lainan tai eräpäivään asti pidettävän sijoituksen korko on vaihtuva, arvonalentumisen

määrittämisessä käytettävä diskonttauskorko on senhetkinen sopimukseen perustuva korko. Käytännön apukeinona arvonalentuminen voidaan määrittää instrumentin käyvän arvon perusteella käyttäen todettavissa olevaa markkinahintaa.

Jos arvonalentumistappion määrä vähentyy myöhemmällä kaudella ja vähennys pystytään objektiivisesti yhdistämään arvonalentumisen kirjaamisen jälkeen toteutuneeseen tapahtumaan (kuten velallisen luottoluokituksen parantumiseen), konsernituloslaskelmaan merkitään aiemmin kirjatun arvonalentumistappion peruutus.

(b) Myytävissä oleviksi luokitellut varat

Myytävissä oleviksi luokiteltujen oman pääoman ehtoisten sijoitusten kohdalla katsotaan käyvän arvon merkittävän tai pitkittyneen alentumisen alle hankintamenoön olevan näyttöä omaisuuserän arvonalentumisesta. Jos tällaista näyttöä on myytävissä olevista rahoitusvaroista, kertynyt tappio, joka määritetään hankintameno ja senhetkisen käyvän arvon erotuksena vähennettynä kyseisestä rahoitusvaroihin kuuluvasta erästä aiemmin tulosvaikutteisesti kirjatulla arvonalentumistappiolla, poistetaan omasta pääomasta ja kirjataan tulosvaikutteisesti.

2.10 Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoön tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Hankintameno määritetään FIFO -menetelmällä. Hankintameno sisältää välittömät materiaalikulut, välittömät, työsuorituksesta johtuvat menot sekä normaalin toiminta-asteen perusteella kohdistettavan osuuden muuttuvista ja kiinteistä yleismenoista. Nettorealisointiarvo tarkoittaa tavanomaisessa liiketoiminnassa toteutuvaa arvioitua myyntihintaa, josta on vähennetty arvioidut myynnin toteutumiseksi tarvittavat menot.

2.11 Myyntisaamiset

Myyntisaamiset kirjataan alun perin käypään arvoon, minkä jälkeen ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoön käyttäen efektiivisen koron menetelmää, arvon alentuminen huomioon ottaen. Jos saamisista odotetaan saatavan maksu vuoden kuluessa, ne luokitellaan lyhytaikaisiksi varoiksi. Muussa tapauksessa ne esitetään pitkäaikaisina varoina.

2.12 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta ja vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista. Rahavaroihin luokiteltujen erien maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien on enintään kolme kuukautta. Rahavarojen taseesta pois kirjaaminen tehdään silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun merkittävä osa riskeistä ja tuotoista on siirretty konsernin ulkopuolelle.

2.13 Oma pääoma

Etteplan Oyj:llä on yksi osakelaji. Osakepääoma luokitellaan omaksi pääomaksi. Uusien osakkeiden tai optioiden liikkeeseen laskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot esitetään verovaikutuksilla oikaistuina omassa pääomassa saatujen maksujen vähennyksenä.

Jos jokin konserniin kuuluva yritys ostaa Yhtiön osakkeita (omat osakkeet), maksettu vastike ja hankinnasta välittömästi aiheutuvat menot (verovaikutuksilla vähennettyinä) vähennetään Yhtiön omistajille kuuluvasta omasta pääomasta, kunnes osakkeet mitätöidään tai lasketaan uudelleen liikkeeseen. Jos osakkeet lasketaan uudelleen liikkeeseen, niistä saatavat vastikkeet sisällytetään emoyhtiön omistajille kuuluvaan omaan pääomaan niistä välittömästi johtuvilla transaktiomenoilla vähennettyinä verovaikutukset huomioon ottaen.

2.14 Osingonjako

Osingonjako Yhtiön osakkeenomistajille merkitään velaksi konsernitaseeseen sillä kaudella, jonka aikana osingot hyväksytään yhtiökokouksessa.

2.15 Rahoitusvelat

2.15.1 Luokittelu

Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja muihin rahoitusvelkoihin.

a) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat ovat tytäryhtiöiden hankintoihin liittyviä ehdollisia velkoja, joiden käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

b) Muut rahoitusvelat

Muut rahoitusvelat merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon, ja myöhemmin ne arvostetaan jaksotettuun hankintameno-efektiivisen koron menetelmällä.

2.16 Ostovelat ja muut velat

Ostovelat ja muut velat ovat maksuveloitteita, jotka ovat syntyneet tavarantoimittajilta tai palveluntuottajilta tavanomaisessa liiketoiminnassa hankituista tavaroista tai palveluista. Ne luokitellaan lyhytaikaisiksi veloiksi paitsi jos ne erääntyvät yli vuoden kuluttua raportointikauden päättymisestä.

2.17 Lainat

Otetut lainat kirjataan alun perin käypään arvoon, josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmin lainat arvostetaan jaksotettuun hankintameno-efektiivisen koron menetelmällä laina-ajan kuluessa. Lainaliimiteistä maksettavat palkkiot kirjataan lainaan liittyvinä transaktiomenoina siltä osin kuin limiitin käyttäminen on todennäköistä. Tällöin palkkio aktivoidaan taseeseen, kunnes laina nostetaan. Jos ei ole näyttöä siitä, että limiittiin kuuluvat lainat tullaan todennäköisesti nostamaan osaksi tai kokonaan, palkkio aktivoidaan maksuvalmiuspalveluista suoritettuna ennakkomaksuna ja jaksotetaan kyseisen limiitin voimassaoloajalle.

2.18 Kauden verotettavaan tulokseen perustuvat verot ja laskennalliset verot

Konsernin tuloslaskelmassa olevat verot sisältävät konserniyritysten tilikauden verotettavaan tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaistut ja laskennallisten verojen muutokset. Verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Suoraan omaan pääomaan kirjattavien erien osalta verovaikutus kirjataan osaksi omaa pääomaa.

Laskennalliset verot kirjataan omaisuuserien ja velkojen verotuksellisten arvojen ja niiden konsernitilinpäätöksen mukaisten kirjanpitoarvojen välisistä väliaikaisista eroista täysimääräisinä velkamenetelmää käyttäen. Liikearvon alkuperäisestä kirjaamisesta johtuvaa laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, eikä

laskennallista veroa kirjata silloin, kun se johtuu omaisuuserän tai velan alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutumisaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoista, leasingosimuksista ja ulkomaisten tytäryhtiöiden varauksista. Laskennallisten verojen määrittämisessä käytetään tilinpäätöspäivänä voimassa olevaa tai säädettyä verokantaa verokantojen muuttuessa.

Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan tältä osin aina jokaisen raportointikauden päättymispäivänä.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan silloin, kun konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään ja kun laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin joko samalta verovelvolliselta tai eri verovelvollisilta, silloin kun saaminen ja velka on tarkoitus realisoida nettomääräisesti.

2.19 Työsuhde-etuudet

(a) Eläkevelvoitteet

Konserniin kuuluvilla yrityksillä on erilaisia eläkejärjestelyjä. Yleensä ne rahoitetaan vakuutusyhtiöille tai rahastoille suoritettavilla maksuilla, jotka perustuvat säännöllisesti tehtäviin vakuutusmatemaattisiin laskelmiin. Konsernilla on sekä etuuspohjaisia että maksupohjaisia järjestelyjä. Maksupohjaisella järjestelyllä tarkoitetaan eläkejärjestelyä, jonka mukaan tehdään kiinteitä maksusuorituksia erilliselle yksikölle. Konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen, jos rahastolla ei ole riittävästi varoja kaikkien nykyisen ja aiempien tilikausien työsuoritukseen perustuvien etuuksien maksamiseen kaikille työntekijöille. Suoritetut maksut kirjataan henkilöstökuluiksi, kun ne erääntyvät maksettaviksi. Etukäteen suoritettavat maksut merkitään varoiksi taseeseen siltä osin kuin ne ovat saatavissa takaisin palautuksina tai tulevien maksujen vähennyksinä.

Muut kuin maksupohjaiset eläkejärjestelyt ovat etuuspohjaisia. Etuuspohjaisessa järjestelyssä yleensä määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään, ja etuuden määrä riippuu tavallisesti mm. iästä, palvelusvuosista ja palkkatasosta. Konsernilla on etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä Ruotsin ja Alankomaiden yksiköissään. Järjestelyt ovat ns. usean työnantajan järjestelyjä, joista ei ole saatavilla luotettavaa tietoa, jonka perusteella etuuspohjaista laskentaa voitaisiin harjoittaa. Näitä järjestelyjä käsitellään kuten maksupohjaisia järjestelyjä.

(b) Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet

Työsuhteen päättämiseen liittyviä etuuksia maksetaan, kun konserni lopettaa henkilön työsuhteen ennen normaalia eläkkeellejäämisaikaa tai kun henkilö suostuu irtisanoutumaan vapaaehtoisesti näitä etuuksia vastaan. Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet kirjataan aikaisempaan seuraavista ajankohdista: (a) kun konsernilla ei ole mahdollisuutta peräytyä etuuksia koskevasta tarjouksesta; ja (b) kun se kirjaa menon IAS 37:n soveltamisalaan kuuluvasta uudelleenjärjestelystä, johon kuuluu työsuhteen päättämiseen liittyviä etuuksia. Jos kyseessä on vapaaehtoisen irtisanoutumisen edistämiseksi tehty tarjous, työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet määritetään perustuen niiden henkilöiden lukumäärään, joiden odotetaan hyväksyvän tarjous. Etuudet, jotka erääntyvät maksettaviksi yli 12 kuukauden kuluttua raportointikauden päättymisestä, diskontataan nykyarvoon.

(c) Bonusjärjestelyt

Bonusjärjestelyistä kirjattava velka ja kulu perustuvat kaavaan, jossa otetaan huomioon osakkeenomistajille kuuluva voitto tiettyjen oikaisujen jälkeen. Varaus kirjataan silloin, kun konsernilla on sopimukseen perustuva velvoite tai aiemman käytännön perusteella syntynyt tosiasiallinen velvoite.

(d) Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

Osakepalkkiojärjestelmät käsitellään osittain osakkeina ja osittain rahana selvitettävänä järjestelyinä. Se osuus ansaitusta palkkiosta, jonka osallistujat saavat Etteplan Oyj:n osakkeina, käsitellään osakkeina selvitettävänä järjestelyinä ja kirjataan omaan pääomaan, ja se osa ansaitusta palkkiosta, joka maksetaan rahana verojen ja muiden maksujen suorittamiseksi, kirjataan vieraaseen pääomaan.

Myönnettyjä osakkeita vastaan saatavan työsuorituksen käypä arvo kirjataan kuluksi. Kuluksi kirjattava kokonaismäärä perustuu myönnettävien osakkeiden käypään arvoon, jossa otetaan huomioon markkinaperusteiset ja oikeuden syntymiseen liittymättömät ehdot. Arvio siitä, kuinka moneen osakkeeseen odotetaan syntyvän oikeus työsuoritukseen perustuvien ehtojen ja muiden kuin markkinaperusteisten ehtojen perusteella, tarkistetaan jokaisen raportointikauden lopussa. Alkuperäisiin arvioihin tehtävien tarkistusten mahdollinen vaikutus merkitään tuloslaskelmaan, ja omaan pääomaan tehdään vastaava oikaisu.

2.20 Myynnin tulouttaminen

Liikevaihto sisältää tuotot suunnittelutoiminnasta ja projektiin kuuluvien materiaalien myynnin oikaistuna välillisillä veroilla ja alennuksilla. Tuotot kirjataan, kun ne ovat luotettavasti määritettävissä, kun vastaisen taloudellisen hyödyn saaminen on todennäköistä ja kun tietyt edellytykset ovat täyttyneet jäljempänä kuvatulla tavalla.

(a) Tuotot palveluista

Pääsääntöisesti palvelut tuloutetaan, kun palvelu on tuotettu asiakkaalle.

(b) Tuotot materiaalien myynneistä

Materiaalien myynti tuloutetaan, kun omistamiselle tyypilliset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet ostajalle. Yleensä tämä on materiaalien luovutusajankohta.

(c) Julkiset avustukset

Sellaiset saadut julkiset avustukset, jotka on saatu syntyneiden menojen korvaukseksi, tuloutetaan tuloslaskelmaan samalla kun avustuksen kohteeseen liittyvät menot merkitään kuluksi. Tällaiset julkiset avustukset on esitetty liiketoiminnan muissa tuotoissa.

(d) Pitkäaikaishankkeet

Pitkäaikaishankkeen tulot ja menot kirjataan tuotoksi ja kuluksi laskentahetken valmiusasteen perusteella, kun hankkeen loppu-tulos voidaan arvioida luotettavasti. Valmiusasteen määrittämisen perusteena on arvio projektin etenemisestä, jossa määritellään toteutuneiden kustannusten osuus hankkeen arvioiduista kokonaiskustannuksista. Mikäli pitkäaikaishankkeen lopputulos ei ole

luotettavasti arvioitavissa, kirjataan hankkeesta johtuvat menot kuluksi sille tilikaudelle, jolla ne ovat syntyneet. Vastaavasti hankkeesta saatavia tuottoja kirjataan enintään niiden menoja vastaava määrä. Mikäli urakka on todennäköisesti tappiollinen, kokonaistappio kirjataan kuluksi välittömästi.

2.21 Korko- ja osinkotuotot

Korkotuotot kirjataan ajan kulumisen perusteella efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Jos lainasaamisen tai muun saamisen arvo alentuu, sen kirjanpitoarvo alennetaan vastaamaan kerrytettävissä olevaa rahamäärää, joka saadaan diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat instrumentin alkuperäisellä efektiivisellä korolla, ja kirjaamalla diskonttausvaikutuksen purkautuminen jatkossa korkotuotoksi. Arvoltaan alentuneista lainasaamisista kertyvät korkotuotot kirjataan alkuperäisen efektiivisen koron mukaisesti.

Osinkotuotot kirjataan, kun osakkeenomistajan oikeus maksun saamiseen on syntynyt.

2.22 Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut säilyvät vuokranantajalla, käsitellään muina vuokrasopimuksina (käyttöleasing). Sopimuksen perusteella määräytyvät vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut siirtyvät olennaisilta osin konsernille, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasing-sopimuksella vuokralle otetut hyödykkeet merkitään vuokrasopimuksen alkaessa taseeseen vuokrauskohteen käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi niistä on pienempi. Maksusuoritukset jaetaan velan vähennykseen ja rahoitusmenoon. Vastaavat vuokravelvoitteet sisältyvät rahoitusmenoilla vähennettyinä rahoitusvelkoihin. Korkokulu merkitään tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin kaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasing-sopimuksilla vuokralle otetuista hyödykkeistä tehdään poistot omaisuuserän taloudellisen vaikutusajan tai vuokra-ajan kuluessa sen mukaan, kumpi niistä on lyhyempi.

2.23 Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus

Nettosijoituksia ulkomaisiin tytäryhtiöihin voidaan suojata valuuttakurssimuutoksilta ottamalla lainaa tytäryhtiön valuutassa, mikäli konserni katsoo sen tarpeelliseksi. Tällaisiin lainoihin sovelletaan suojauslaskentaa.

Suojausinstrumentin ja suojauskohteen välinen suhde dokumentoidaan suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan riskienhallinnan tavoitteet sekä strategiat, joiden mukaan suojaustoimiin ryhdytään. Konserni dokumentoi suojausta aloitettaessa ja jatkuvasti sen jälkeen arvionsa siitä, kumoavatko suojausinstrumentin käyvän arvon muutokset tehokkaasti suojauskohteen käyvän arvon muutoksia.

Suojausinstrumentin voitto tai tappio, joka johtuu suojauksen tehokkaasta osuudesta, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio merkitään tuloslaskelmaan. Omaan pääomaan kertyneet voitot tai tappiot merkitään tuloslaskelmaan, kun ulkomaisesta yksiköstä luovutaan osittain, tai kun se myydään.

2.24 Poikkeukselliset erät

Poikkeukselliset erät esitetään tilinpäätöksessä erillisinä silloin, kun tämä auttaa ymmärtämään konsernin taloudellisen tuloksen muodostumista. Kyseessä ovat olennaiset tuotto- ja kuluerät, jotka esitetään erikseen, koska ne ovat luonteeltaan tai määrältään merkittäviä.

3 KESKEISET KIRJANPIDOLLISET ARVIOT JA HARKINTAAN PERUSTUVAT RATKAISUT

3.1 Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja oletukset

Konsernissa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia. Niiden pohjalta tehtävät kirjanpidolliset arviot vastaavat lähtökohtaisesti vain harvoin tosiasiallisia tuloksia. Tehtyjä arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden uskotaan olevan olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisia. Seuraavassa käsitellään arvioita ja oletuksia, joihin liittyy merkittävä riski varojen ja velkojen kirjanpitoarvon olennaisesta muuttumisesta seuraavan tilikauden aikana.

(a) Käyvän arvon määrittäminen yrityshankinnan yhteydessä

Yritysten yhteenliittymissä aineellisten hyödykkeiden osalta on tehty vertailuja vastaavien hyödykkeiden markkinahintoihin ja arvioitu eri tekijöistä aiheutuva hankittujen hyödykkeiden arvon vähentyminen. Aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen perustuu arvioihin hyödykkeisiin liittyvistä rahavirroista. Johto uskoo käytettyjen arvioiden ja oletusten olevan riittävän tarkkoja käyvän arvon määrittämisen pohjaksi. Mahdolliset viitteet aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiselle käydään läpi vuosittain.

(b) Arvonalentumistestaus

Konsernissa testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta liikearvo ja ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta arvioidaan liitetiedossa 2.7 esitetyn mukaisesti. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä. Liikearvojen tasearvot tilikauden lopussa olivat 58 128 tuhatta euroa (2015: 42 734 tuhatta euroa). Lisätietoja kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyydestä käytettyjen oletusten muutoksille on annettu liitetietojen kohdassa 23 Arvonalentumistestaus.

(c) Ehdolliset kauppahintavelat

Yritysjärjestelyyn liittyvän ehdollisen kauppahintavelan määrä on usein riippuvainen hankitun yhtiön taloudellisesta tuloksesta. Toteutunut taloudellinen tulos voi poiketa alkuperäisistä arvioista, mikä voi johtaa kirjatun ehdollisen kauppahintavelan uudelleenarvostukseen.

(d) Kiinteähintaisten sopimusten tuloutus

Kiinteähintaisten sopimuksista kirjattavat tuotot perustuvat raportointikauden loppuun mennessä toteutuneen palvelun suhteelliseen osuuteen suoritettavasta kokonaispalvelusta (valmistumisasteen mukainen tuloutus). Tuottoja, kuluja ja valmistumisastetta koskevia ennusteita tarkistetaan olosuhteiden muuttuessa. Arvioitujen tuottojen tai kulujen mahdollinen lisääntyminen tai vähentyminen esitetään tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana oikaisuun johtaneet olosuhteiden muutokset tulevat yrityksen johdon tietoon.

4 RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

4.1 Rahoitusriskien osatekijät

Konserni altistuu liiketoiminnassaan useille rahoitusriskeille: valuutta-, korko-, rahoitus- ja maksuvalmiusriskille sekä vastapuo- li- ja luottoriskille. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on suojata konsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutok- silta ja siten turvata omalta osaltaan konsernin tuloskehitys ja oma pääoma sekä varmistaa riittävä maksuvalmius kustannustehok- kaasti. Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernin taloushallin- toon, jonka tehtävänä on tunnistaa, arvioida ja suojata konsernia rahoitusriskeiltä. Talousosasto vastaa keskitetysti myös konsernin varainhankinnasta ja tuottaa johdolle informaatiota konsernin sekä liiketoimintayksiköiden rahoituksellisesta tilanteesta.

4.1.1 Valuuttariski

Valuuttariski koostuu valuuttamääräisinä suoritettavien kaupallisten transaktioiden transaktioriskistä sekä translaatoriskistä, joka syntyy taseen valuuttamääräisten erien muuntamisesta raportointivaluu- tan määräiseksi.

(a) Transaktioriski

Konsernin liiketoiminnasta pääosa tapahtuu kunkin konserniyri- tyksen kohdemaan valuutassa, jolloin myyntituotot ja kulut ovat samassa valuutassa. Konsernilla ei ole katsauskaudella ollut mer- kittävää ulkomaanvaluutan määräisestä valuuttavirrasta syntyvää transaktioriskiä. Katsauskauden aikana konserni ei ole tehnyt suojaustoimenpiteitä transaktioriskin varalta.

(b) Translaatoriski

Konserni altistuu valuuttakurssivaihtelusta aiheutuvalla translaati- oriskille muunnettaessa euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden tase-eriä raportointivaluutan määräiseksi. Suurin riski liittyy Ruotsin kruunuissa kirjattuun liikearvoon. Ruotsin kruunuissa kirjatun liikearvon määrä 31.12.2016 oli 22 712 tuhatta euroa (2015: 23 609 tuhatta euroa).

Ruotsin toimintoihin tehtyä nettosisoitus on aiemmin suojattu kruunumääräisillä lainoilla. Tilinpäätöshetkellä konsernilla ei ollut kruunumääräisiä lainoja (2015: 1 873 tuhatta euroa). Vuoden 2016 aikana syntynyt Kurssivoitto 103 tuhatta euroa (2015:

kurssitappio 41 tuhatta euroa), joka syntyy lainojen muuttamisesta euromääräiseksi raportointikauden päättymispäivänä, on kirjattu muihin laajan tuloksen eriin.

Herkkyyshanalyysi kohtuullisen ja mahdollisen Ruotsin kruunun valuuttakurssimuutoksen vaikutuksesta konsernin tilikauden voit- toon sekä omaan pääomaan ja liikearvoon tilinpäätöshetkellä on esitetty alla olevassa taulukossa. Analyysissä on oletettu valuutta- kurssimuutoksen olevan +/- 10 prosenttia tilinpäätöshetkestä, ja muiden tekijöiden pysyvän muuttumattomina.

1 000 EUR	EUR/SEK vaihtokurssin 10 %:n nousu		EUR/SEK vaihtokurssin 10 %:n lasku	
	2016	2015	2016	2015
Vaikutus tilikauden voittoon	-102	-87	125	95
Vaikutus muihin oman pääoman eriin	-464	-476	567	582
Vaikutus liikearvoon	-2 035	-2 115	2 487	2 585

4.1.2 Korkoriski

Konserni altistuu korkoriskille sekä tase-erien arvomuutosten eli hintariskin että markkinakorkojen muutosten aiheuttaman kassa- virtariskin muodossa.

Korollisten velkojen kokonaismäärä ilman rahoitusleasing-velkoja oli tilinpäätöshetkellä 32 736 tuhatta euroa (2015: 21 492 tuhatta euroa). Lainojen korkojen vaihteluväli on 1,1–2,0 (2015: 0,95–2,5) prosenttia. Konsernilla on vain vaihtuvakorkoisia lainoja.

Konsernin korkoriskiä seurataan laskemalla korkoprosenttien yhden prosenttiyksikön muutoksen vaikutus konsernin korkoku- luihin seuraavien 12 kuukauden aikana. Korkoaseman herkkyyks koronmuutoksille saadaan laskemalla paljonko konsernin koko korkokäyrän yhtä suuri, yhden prosenttiyksikön suuruinen muutos muuttaisi korkokuluja. Tarkastelussa huomioidaan korolliset pankkilainat lukuun ottamatta rahoitusleasing-velkoja. Tilinpäätös- hetkellä konsernin korkoherkkyyks 1 prosenttiyksikön suuruiselle ko- ronnousulle oli noin 213 tuhatta euroa (2015: 83 tuhatta euroa).

4.1.3 Rahoitus- ja maksuvalmiusriski

Konserni pyrkii turvaamaan hyvän maksuvalmiuden kaikissa markkinaolosuhteissa tehokkaalla kassanhallinnalla. Lyhytaikaiseen rahoitukseen käytetään cash-pool-järjestelyihin sidottuja luotto- limiittejä. Konsernilla oli tilinpäätöshetkellä 9 490 tuhatta euroa

(2015: 9 104 tuhatta euroa) käytettävissä olevia luottolimiittejä, joista käytössä oli 1 678 tuhatta euroa (2015: 0 euroa). Jälle- rahoitusriskiä pyritään minimoimaan lainasalkun tasapainoisella eräänymisaikataululla, lainojen riittävän pitkällä maturiteetilla sekä käyttämällä rahoituksen lähteenä useita eri pankkeja.

Konsernilla on omavaraisuusasteeseen sekä nettovelat/ EBITDA -tunnuslukuun sidottuja lainakovenantteja. Mikäli tilinpäätös- hetkellä konsernin omavaraisuusaste alittaa 25 % tai nettovelat/ EBITDA -tunnusluku ylittää tason 3,5, luotonantajalla on oikeus irtisanoa Yhtiön kaikki luotot kokonaisuudessaan välittömästi ta- kaisinmaksettaviksi. Vuoden 2016 tilinpäätöksen lukujen perusteel- la nämä kovenantit eivät rikkoudu.

Tasapainottaakseen toimialalla tyypillisten pitkien maksuehto- jen kassavaikutusta konserni myy osan suurimpien asiakkaidensa myyntisaamisista rahoituslaitokselle. Myytyihin myyntisaamisiin ei liity luottotappioriskiä ja kyseiset myyntisaamiset on kirjattu pois taseesta.

4.1.4 Vastapuoli- ja luottoriski

Rahoitusjärjestelyihin sisältyy riski siitä, ettei vastapuoli kykene täyt- tämään tehdyn sopimuksen mukaisia velvoitteita. Vastapuoliriskin minimoimiseksi rahoitus sopimukset on tehty hyvän luottoluokituk- sen omaavien, johtavien pohjoismaisten pankkien kanssa.

Operatiiviseen toimintaan liittyvä luottoriski syntyy asiakkaan kyvyttömyydestä suoriutua sopimusvelvoitteistaan. Merkittävä osa konsernin liiketoiminnasta kohdistuu suuriin, kansainvälisesti toi- miviin ja luottokelpoisiin yrityksiin. Luottoriskiä pienentää myös asi- akasyritysten jakautuminen usealle eri toimialalle. Konserni pyrkii varmistamaan, että tuotteita ja palveluja myydään vain asiakkaille, joilla on asianmukaiset luottotiedot. Luottoriskiä valvotaan syste- maattisesti ja eräänntyneitä myyntisaatavia seurataan viikoittain. Lisäänntyneen taloudellisen epävarmuuden vaikutuksia pyritään minimoimaan saatavakannan aktiivisella valvonnalla ja tehokkaalla perintäprosessilla.

Yli 60 päivää eräänntyneistä saatavista kirjataan 50 prosentin luottotappiovaraus ja yli 90 päivää eräänntyneistä saatavista 100 prosentin luottotappiovaraus. Luottoriskin enimmäismäärä tilinpää- töshetkellä on taseen saatavien kirjanpitoarvo.

4.2 Pääomariskin hallinta

Pääoman hallinnan tavoitteena on varmistaa konsernin kyky jatku- vaan toimintaan, jotta se pystyisi antamaan tuottoa omistajilleen ja hyötyä muille sidosryhmilleen. Tavoitteena on myös optimaalisen pääomarakenteen säilyttäminen pääomakustannusten alentami- seksi. Pääomarakenteen säilyttämiseksi tai muuttamiseksi konserni voi muuttaa osakkeenomistajille maksettavien osinkojen määrää, palauttaa pääomaa osakkeenomistajille, laskea liikkeeseen uusia osakkeita tai myydä omaisuuttaan.

Pääomaa seurataan nettovelkaantumisasteen (net gearing) poh- jalta samoin kuin muissa saman toimialan yrityksissä. Nettovelkaan- tumisaste lasketaan jakamalla nettovelat oman pääoman määrällä. Nettovelat lasketaan siten, että korollisten bruttovelkojen koko- naismäärästä vähennetään rahavarat. Tyydyttävän joustavuuden varmistamiseksi tavoitteeksi on asetettu nettovelkaantumisasteen pitäminen välillä 20-100 %. Alla olevassa taulukossa on esitetty konsernin nettovelkaantumisaste:

1 000 EUR	2016	2015
Korolliset bruttovelat	34 269	23 222
Vähennetään rahavarat	-4 750	-8 807
Nettovelat	29 519	14 415
Oma pääoma yhteensä	52 777	34 618
Nettovelkaantumisaste	55,9 %	41,6 %

KÄYVÄN ARVON HIERARKIA

Seuraavissa taulukoissa esitetään käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit arvostusmenetelmän mukaan jaoteltuina. Käytetyt tasot on määritelty seuraavasti:

- Taso 1: Täysin samanlaisille varoille tai veloille noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla.
- Taso 2: Muut syöttötiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on havainnoitavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina).
- Taso 3: Syöttötiedot, jotka eivät perustu havainnoitavissa olevaan markkinatietoon (muut kuin havainnoitavissa olevat syöttötiedot).

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatut myytävissä olevat rahoitusvarat

1 000 EUR	2016				2015			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Listatut osakkeet	170	0	0	170	177	0	0	177
Toimitilaosakkeet	0	480	0	480	0	480	0	480
Listaaamattomat osakkeet	0	0	30	30	0	0	30	30
Yhteensä	170	480	30	680	177	480	30	687

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattujen myytävissä olevien rahoitusvarojen täsmäytys

1 000 EUR	2016				2015			
	Listatut osakkeet	Toimitilaosakkeet	Listaa-mattomat osakkeet	Yhteensä	Listatut osakkeet	Toimitilaosakkeet	Listaa-mattomat osakkeet	Yhteensä
Alkusaldo 1.1.	177	480	30	687	134	480	29	642
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut tuotot/kulut	-7	0	0	-7	43	0	0	43
Lisäykset	0	0	0	0	0	0	2	2
Kirjanpitoarvo 31.12.	170	480	30	680	177	480	30	687

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatut rahoitusvelat

1 000 EUR	2016				2015			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Tytäryhtiöiden hankintavelka	0	0	1 568	1 568	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	1 568	1 568	0	0	0	0

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattujen rahoitusvelkojen täsmäytys

1 000 EUR	2016		2015	
	Tytäryhtiöiden hankintavelka	Yhteensä	Tytäryhtiöiden hankintavelka	Yhteensä
Alkusaldo 1.1.	0	0	434	434
Lisäykset	1 568	1 568	0	0
Tuloslaskelmaan kirjatut tuotot/kulut	0	0	6	6
Maksusuoritus	0	0	-440	-440
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 568	1 568	0	0

RAHOITUSINSTRUMENTIT RYHMITTÄIN

Rahoitusvarat 31.12.2016

1 000 EUR	Liite	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo
Myytävissä olevat rahoitusvarat	22		680	680	680
Siirtosaamiset (lukuun ottamatta ennakkomaksuja)	25	17 228		17 228	17 228
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25	31 713		31 713	31 713
Rahavarat	27	4 750		4 750	4 750
Rahoitusvarat yhteensä		53 691	680	54 371	54 371

Rahoitusvelat 31.12.2016

1 000 EUR	Liite	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	Muut rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo
Lainat rahoituslaitoksilta	30		32 736	32 736	32 736
Rahoitusleasing-velat	31		1 532	1 532	1 532
Tytäryhtiöiden hankintavelat*	32, 33		2 090	2 090	2 090
Eläkevelat	32		25	25	25
Ostovelat	33		8 013	8 013	8 013
Siirtovelat	33		20 311	20 311	20 311
Muut velat	33		12 723	12 723	12 723
Rahoitusvelat yhteensä		0	77 431	77 431	77 431

* Erä sisältää sekä ehdollisia kauppahintavelkoja että kiinteähintaisia korollisia velkoja.

Rahoitusvarat 31.12.2015

1 000 EUR	Liite	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo
Myytävissä olevat rahoitusvarat	22		687	687	687
Siirtosaamiset (lukuun ottamatta ennakkomaksuja)	25	6 604		6 604	6 604
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25	21 425		21 425	21 425
Rahavarat	27	8 807		8 807	8 807
Rahoitusvarat yhteensä		36 837	687	37 524	37 524

Rahoitusvelat 31.12.2015

1 000 EUR	Liite	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	Muut rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo
Lainat rahoituslaitoksilta	30		21 492	21 492	21 492
Rahoitusleasing-velat	31		1 730	1 730	1 730
Tytäryhtiön hankintavelka*	32, 33		1 045	1 045	1 045
Eläkevelat	32		66	66	66
Ostovelat	33		4 993	4 993	4 993
Siirtovelat	33		17 405	17 405	17 405
Muut velat	33		3 114	3 114	3 114
Rahoitusvelat yhteensä		0	49 846	49 846	49 846

* Kyse ei ole ehdollisesta kauppahintavelasta vaan kiinteähintaisesta korollisesta velasta.

RAHOITUSVELVOITTEIDEN ERÄÄNTYMISANALYYSI

2016

1 000 EUR	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta
Lainat	9 475	23 262
Rahoitusleasing-maksut	987	545
Korkomaksut	253	320
Tytäryhtiöiden hankintavelat	1 475	615
Ostovelat ja muut velat	8 013	9
Rahoitusvelat yhteensä	20 202	24 752

2015

1 000 EUR	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta
Lainat	13 978	7 514
Rahoitusleasing-maksut	947	782
Korkomaksut	211	179
Tytäryhtiön hankintavelka	1 015	30
Ostovelat ja muut velat	8 107	0
Rahoitusvelat yhteensä	24 258	8 505

5 YRITYSJÄRJESTELYT

Espotel Oy ja Soikea Solutions Oy

Etteplan osti Espotel Oy:n ja Soikea Solutions Oy:n osakekannat kokonaisuudessaan näiden avainhenkilöiltä ja pääomasijoittajilta 4.4.2016. Espotel on yksi Pohjoismaiden johtavista sulautettujen järjestelmien, tuotannontestausratkaisujen ja teollisuuden tarvitsemien teollisen internetin ratkaisujen suunnittelutaloista. Soikea on digitaalisen tiedonsiirron ja -käsittelyn asiantuntija, jonka monikanavaratkaisut tuottavat oikean tiedon oikeaan paikkaan oikealla hetkellä. Espotelin ja Soikean tuote- ja palvelukokonaisuus vastaa hyvin teollisuuden digitalisoitumisen vaatimuksiin. Yhtiöiden ammattilaisilla on laaja kokemus prosessoripohjaisten laitteiden suunnittelusta aina digitaalisiin järjestelmäratkaisuihin saakka. Yhtiöiden palveluksessa oli yhteensä noin 330 työntekijää, jotka jatkoivat Etteplan-konsernin palveluksessa. Espotelilla ja Soikealla on toimintaa Suomessa, Ruotsissa ja Puolassa.

Kauppahintavastike hankittujen yhtiöiden osakekannasta ja vaihtovelkakirjalainasta on yhteensä 26 454 tuhatta euroa koostuen käteisvaroina maksettavasta osuudesta, Etteplan Oyj:n omina

osakkeina maksettavasta osuudesta sekä ehdollisesta vastikkeesta. Käteisvaroina maksettava vastike on yhteensä 23 873 tuhatta euroa sisältäen myyjän kanssa sovitun oikaisun ja Etteplan Oyj:n omina osakkeina maksettu osuus 1 109 tuhatta euroa. Käteisvastikkeen lisäksi on sovittu 0-1 500 tuhannen euron (diskonttaamaton määrä) ehdollisesta vastikkeesta, joka maksetaan täysimääräisenä mikäli Soikea Solutions Oy:n tulos tilikaudella 2016 ja 2017 täyttää hankintasopimuksessa määritellyn tavoitetaso. Ehdollisen vastikkeen käypä arvo määritetään tuottolähtöistä menetelmää käyttäen. Ehdollisen vastikkeen käypä arvo hankintahetkellä oli 1 473 tuhatta euroa.

Hankinnasta syntyi 16 044 tuhannen euron liikearvo, joka perustuu hankittujen yhtiöiden henkilöstön tekniseen osaamiseen ja yhtiöiden toimintamalliin. Kirjattu liikearvo ei ole miltään osin vähennyskelpoinen verotuksessa.

arvato AG

Etteplan Oyj toteutti liiketoiminta- ja osakekaupan saksalaisen Bertelsmann-konserniin kuuluvan arvato AG:n kanssa 31.12.2015.

Ostettu liiketoiminta sisältää teknisen dokumentoinnin palveluita Saksassa ja Alankomaissa. Kaupan kohteena ovat arvato Technical Information B.V. ja se osa arvato services technical information GmbH:sta, joka tarjoaa teknisen dokumentoinnin palveluja teollisten koneiden ja laitteiden valmistajille sekä puolustusvälineiteollisuudelle. Kaupan kohteena oleva liiketoiminta työllistää Alankomaissa ja Saksassa 35 henkilöä. Yhtiöiden liiketoiminta ja henkilöstö siirtyivät Etteplanille 1.1.2016. Osana kauppaa Etteplan ja arvato AG ovat sopineet strategisesta yhteistyöstä. Liiketoimintakaupalla Etteplan vahvistaa asemaansa teknisen dokumentoinnin palveluntarjoajana Keski-Euroopan markkinoilla ja käynnistää liiketoiminnan Saksan markkinoilla.

Kauppahintavastike on yhteensä 772 tuhatta euroa sisältäen käteisenä maksettavan osuuden sekä ehdollisen vastikkeen. Ehdollinen vastike, 0-500 tuhatta euroa (diskonttaamaton määrä), maksetaan täysimääräisenä mikäli hankitun liiketoiminnan tuotama liikevaihto vuonna 2016 saavuttaa kauppasopimuksessa määritellyn tason. Ehdollisen vastikkeen käypä arvo määritetään tuottolähtöistä menetelmää käyttäen. Ehdollisen vastikkeen käypä arvo hankintahetkellä oli 50 tuhatta euroa.

Hankinnasta syntyi 51 tuhannen euron liikearvo, joka perustuu hankitun yhtiön tietotaitoon sekä konsernin ja hankitun yhtiön

toimintojen yhdistämisen tuottamaan synergiaetuuun. Kirjattu liikearvo ei ole miltään osin vähennyskelpoinen verotuksessa.

Suomen Unit Oy

Etteplan osti Suomen Unit Oy:n liiketoiminnan 1.4.2016. Yrityksen 16 asiantuntijaa siirtyivät Etteplanin palvelukseen. Kauppahinta oli 270 tuhatta euroa. Liiketoimintakaupalla ei ole oleellista vaikutusta konsernille.

Hankinnat yhteensä

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto hankituista yhtiöistä maksetusta vastikkeesta sekä hankintahetkillä kirjatut hankitut varat ja vastattavaksi otetut velat.

Luovutettu vastike:	1 000 EUR
Käteisvastike:	
Osakkeet	13 972
Vaihtovelkakirjalaina korkoineen	10 494
Myöhemmin maksettava käteisvastike	300
Myyjän kanssa sovittu hintaotkaisu	99
Omien osakkeiden luovutus	1 109
Ehdollinen vastike	1 523
Luovutettu vastike yhteensä	27 497
Varat ja velat	
Aineelliset hyödykkeet	681
Aineettomat hyödykkeet	252
Asiakassuhteet (aineettomat hyödykkeet)	10 682
Vaihto-omaisuus	233
Myynti- ja muut saamiset	8 831
Rahavarat	2 883
Varat yhteensä	23 561
Pitkäaikaiset velat	4 550
Lyhytaikaiset velat	6 046
Laskennallinen verovelka	1 833
Velat yhteensä	12 429
Nettovarallisuus	11 132
Liikearvon syntyminen hankinnassa:	
Luovutettu vastike	27 497
Hankitun kohteen yksilöitävissä oleva nettovarallisuus	-11 132
Liikearvo	16 365

Hankintoihin liittyvät kulut, 689 tuhatta euroa, sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin konsernituloslaskelmassa.

Hankittujen yhtiöiden tuottama, konsernituloslaskelmaan sisältyvä liikevaihto oli yhteensä 28 515 tuhatta euroa ja voitto 2 760 tuhatta euroa. Jos yhtiöt olisi yhdistelty 1.1.2016 alkaen, konsernituloslaskelman mukainen liikevaihto olisi ollut 191 470 tuhatta euroa ja voitto 7 704 tuhatta euroa.

6 SEGMENTTIRAPORTOINTI

Yhtiöllä on yksi toimintasegmentti, jonka tuotot koostuvat pääosin palveluiden tuottamisesta. Yhtiö toimii pääasiallisesti seitsemällä maantieteellisellä alueella. Alla oleva taulukko esittää tuottojen ja pitkäaikaisen varojen maantieteellisen jakautumisen. Maantieteellisten alueiden tuotot esitetään myyjän sijainnin mukaan ja pitkäaikaiset varat esitetään varojen sijainnin mukaan. Etteplan Kiinan toimintojen myynti tapahtuu sekä paikallisesti että muiden konserni-yhtiöiden kautta ja sisältyy siksi osittain muiden alueiden tuottoihin.

1 000 EUR	2016	2015
Liikevaihto		
Suomi	125 749	89 603
Puola	1 558	0
Ruotsi	41 778	40 978
Kiina	3 863	3 601
Hollanti	7 960	6 759
USA	398	202
Saksa	2 631	0
Yhteensä	183 938	141 143
Pitkäaikaiset varat*		
Suomi	46 722	20 535
Puola	103	0
Ruotsi	23 800	24 950
Kiina	2 575	2 779
Hollanti	5 336	6 054
USA	0	0
Saksa	578	14
Yhteensä	79 114	54 330

* Konsernin muut pitkäaikaiset varat kuin rahoitusinstrumentit, laskennalliset verosaamiset ja työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuusjärjestelyihin liittyvät varat.

Vuonna 2016 konsernin tuotot yhdeltä yksittäiseltä asiakkaalta olivat 18 936 tuhatta euroa, mikä on yli 10 prosenttia konsernin koko liikevaihdosta.

7 LIIKEVAIHTO

1 000 EUR	2016	2015
Liikevaihto palveluiden tuottamisesta	183 461	141 143
Tuotot tavaroiden myynnistä	477	0*
Yhteensä	183 938	141 143

Liikevaihto sisältää tuotot suunnittelutoiminnasta ja projektiin kuuluvien materiaalien myynnin oikaistuna välillisillä veroilla, alennuksilla ja valuuttamääräisen myynnin kurssierolla.

* Konsernilla ei ollut vertailuvuonna olennaisia tuottoja tavaroiden myynnistä.

8 PITKÄAIKAISHANKKEET

1 000 EUR	2016	2015
Hankkeen tuloista tilikaudella tuotoiksi kirjattu määrä	10 945	5 697
Kertyneet toteutuneet menot ja kirjatut voitot tilikauden loppuun mennessä	3 387	2 190
Saadut ennakot	1 821	853

9 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1 000 EUR	2016	2015
Tulot ehdollisesta saamisesta	215	0
Myyntivoitot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	21	1
Muut tuotot	281	308
Yhteensä	517	309

10 POIKKEUKSELLISET ERÄT

Erien, jotka ovat joko kokonsa tai luonteensa puolesta olennaisia tai jotka eivät ole toistuvia, katsotaan olevan poikkeuksellisia. Ne esitetään konsernin tuloslaskelmassa asianmukaisissa erissä. Alla olevassa taulukossa on esitetty tuloslaskelman erät, joihin poikkeukselliset erät sisältyvät.

1 000 EUR	2016	2015
Liiketoiminnan muut tuotot	215	0
Henkilöstökulut ja liiketoiminnan muut kulut	-1 886	-1 007
Liikevoitto (EBIT)	-1 671	-1 007
Rahoituskulut	0	-6
Tilikauden voitto	-1 671	-1 014

11 OPERATIIVISEN LIIKEVOITON TÄSMÄYTYS

Operatiivinen liikevoitto kuvaa yhtiön operatiivista suoritustasoa: siihen ei sisälly yritysjärjestelyihin liittyviä eriä kuten aineettomien hyödykkeiden poistoja ja lisäkauppahintojen uudelleenarvostuksia.

Alla olevassa taulukossa on esitetty operatiivisen liikevoiton täsmäytys erään Liikevoitto (EBIT).

1 000 EUR	2016	2015
Liikevoitto (EBIT)	10 131	8 594
Yrityshankintoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistot	1 939	946
Lisäkauppahintojen uudelleenarvostuserät	0	0
Operatiivinen liikevoitto	12 071	9 540

12 MATERIAALIT JA PALVELUT

1 000 EUR	2016	2015
Materiaalit	4 630	1 984
Ulkopuoliset palvelut	9 263	5 934
Yhteensä	13 893	7 918

13 HENKILÖSTÖ JA HENKILÖSTÖKULUT

	2016	2015
Henkilöstö		
Henkilömäärä kauden lopussa	2 545	2 074
Henkilömäärä keskimäärin	2 407	1 948
Henkilöstö ryhmittäin luokiteltuna		
Suunnittelutoiminnan henkilöstö	2 449	1 985
Hallintohenkilöstö	96	89
Yhteensä	2 545	2 074

1 000 EUR	2016	2015
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	101 600	79 315
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	15 911	11 990
Muut kiinteät henkilösivukulut	11 661	10 146
Yhteensä	129 172	101 452

Tiedot hallituksen ja ylimmän johdon työsuhte-etuuksista esitetään liitetiedoissa kohdassa Lähipiiritapahtumat.

Ruotsissa ja Alankomaissa osa eläkejärjestelyistä on usean työnantajan etuus pohjaisia järjestelyjä, jotka on vakuutettu vakuutusyhtiössä. Näissä järjestelyissä erillisten, eri määräysvallan alla olevien yhteisöjen eläkemuksuina tuottamat varat kerätään yhteen tuottamaan etuja yhteisöjen työntekijöille. Riittävää tietoa yksittäisen työnantajayhteisön varoista ja vastuista ei ole saatavilla. Tämän vuoksi järjestelyjä käsitellään kirjanpidossa kuten maksupohjaisia järjestelyjä. Vakuutusyhtiölle vuonna 2016 suoritettavat maksut olivat Ruotsissa yhteensä 1 158 tuhatta euroa (2015: 1 131 tuhatta euroa) ja Alankomaissa 443 tuhatta euroa (2015: 414 tuhatta euroa).

14 TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

1 000 EUR	2016	2015
PricewaterhouseCoopers:		
Varsinainen tilintarkastus	95	68
Muut asiantuntijapalvelut	135	55
Muut tilintarkastajat:		
Varsinainen tilintarkastus	33	30
Muut asiantuntijapalvelut	8	6
Yhteensä	270	159

15 RAHOITUSTUOTOT

1 000 EUR	2016	2015
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	8	9
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	36	31
Valuuttakurssivoitot	511	549
Yhteensä	555	589

16 RAHOITUSKULUT

1 000 EUR	2016	2015
Korkokulut lainoista	702	474
Leasing-korkokulut	50	57
Valuuttakurssitappiot	341	621
Tappiot velan diskonttauksesta	0	6
Muut rahoituskulut	153	92
Yhteensä	1 245	1 251

17 TULOSLASKELMAAN KIRJATUT KURSSIEROT

1 000 EUR	2016	2015
Valuuttakurssivoitot rahoitustuotoissa	511	549
Valuuttakurssitappiot rahoituskuluissa	-341	-621
Yhteensä	171	-71

18 TULOVEROT

1 000 EUR	2016	2015
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-2 437	-1 829
Aikaisempien tilikausien verojen oikaisu	97	-95
Laskennallisen verosaamisen muutos	204	51
Laskennallisen verovelan muutos	298	128
Yhteensä	-1 838	-1 744

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla (2016: 20,0 %, 2015: 20,0 %) laskettujen verojen välinen täsmätyslaskelma

1 000 EUR	2016	2015
Kirjanpidon tulos ennen veroja	9 441	7 933
Verokulu		
Matemaattinen vero kirjanpidon tuloksesta emoyhtiön verokannalla	-1 888	-1 587
Eroanalyysi (netto)		
Tytäryhtiöiden poikkeavien verokantojen vaikutukset	-76	23
Konsernitasolla tilikauden tappioista kirjatut verot	205	-51
Vähennyskeltottomien erien verovaikutus yksikön verokannalla	-421	-49
Verovapaiden erien verovaikutus yksikön verokannalla	276	27
Aikaisempien tilikausien verojen oikaisut	97	-95
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	54	66
Tilikauden tappioista kirjaamaton vero	-67	-66
Muu veroero	-18	-14
Verokulu	-1 838	-1 744

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verokulut (-) / tuotot (+)

1 000 EUR	2016			2015		
	Ennen veroja	Verokulu / -tuotto	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Verokulu / -tuotto	Verojen jälkeen
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat sijoitukset	-7	2	-6	43	-9	35
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus	103	-21	82	-41	8	-33
Muuntoerot	-1 157	0	-1 157	650	0	650
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-1 061	-19	-1 080	652	0	652

19 OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla.

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon mahdollinen osakepalkkioista aiheutuva laimennusvaikutus.

	2016	2015
Tilikauden voitto (1 000 EUR)	7 604	6 189
Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta (1 000 EUR)	-168	-67
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto (1 000 EUR)	7 436	6 122
Osakkeiden osakeantioikaistun lukumäärän painotettu keskiarvo (1 000 kpl)	22 855	21 562
Laimentamaton osakekohtainen tulos (EUR/osake)*	0,33	0,28
Osakkeiden lukumäärän (1 000 kpl) painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemista varten	22 855	21 562
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (EUR/osake)*	0,33	0,28

* Vertailukauden osakekohtaiset tulokset ovat osakeantioikaistuja. Osakeantikerroin oli 1,050.

20 AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineelliset hyödykkeet 2016

1 000 EUR	Maa- ja vesialueet	Koneet ja kalusto	Koneet ja kalusto, rahoitusleasing	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	19	11 760	7 022	832	19 633
Muuntoerot	0	-125	-33	-2	-160
Tytäryritysten hankinta	0	722	0	0	722
Lisäykset	0	709	691	18	1 418
Siirrot erien välillä	0	-89	0	0	-89
Vähennykset	0	-21	-41	-6	-69
Hankintameno 31.12.	19	12 954	7 639	842	21 454
Kertyneet poistot 1.1.	0	-10 910	-5 832	-713	-17 454
Muuntoerot	0	114	25	1	140
Yritystojen kertyneet poistot	0	-38	0	0	-38
Vähennysten kertyneet poistot	0	23	41	0	64
Siirtojen kertyneet poistot	0	150	0	0	150
Tilikauden poisto	0	-589	-786	-31	-1 406
Kertyneet poistot 31.12.	0	-11 250	-6 551	-743	-18 544
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	19	1 705	1 087	98	2 910

Aineelliset hyödykkeet 2015

1 000 EUR	Maa- ja vesialueet	Koneet ja kalusto	Koneet ja kalusto, rahoitusleasing	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	19	10 434	6 133	414	17 000
Muuntoerot	0	105	16	3	124
Tytäryritysten hankinta	0	928	0	378	1 306
Lisäykset	0	286	882	36	1 205
Siirrot erien välillä	0	8	0	0	8
Vähennykset	0	0	-9	0	-9
Hankintameno 31.12.	19	11 760	7 022	832	19 633
Kertyneet poistot 1.1.	0	-9 661	-5 147	-326	-15 134
Muuntoerot	0	-88	-11	-1	-100
Yritystojen kertyneet poistot	0	-842	0	-359	-1 200
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	9	0	9
Siirtojen kertyneet poistot	0	-7	0	0	-7
Tilikauden poisto	0	-313	-683	-27	-1 022
Kertyneet poistot 31.12.	0	-10 910	-5 832	-713	-17 454
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	19	850	1 191	119	2 179

21 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat hyödykkeet 2016

1 000 EUR	Aineettomat oikeudet	Sisäisesti kehitetyt aineettomat hyödykkeet	Muut aineettomat hyödykkeet	Muut aineettomat hyödykkeet, rahoitusleasing	Ennakkomaksut	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	11 212	1 799	9 610	2 000	106	42 734	67 461
Muuntoerot	-48	0	-56	-10	0	-971	-1 085
Tytäryritysten hankinta	189	175	10 682	0	0	0	11 046
Lisäykset	513	393	0	304	73	16 365	17 648
Siirrot erien välillä	-177	222	0	0	-106	0	-60
Vähennykset	0	-8	0	-1	0	0	-9
Hankintameno 31.12.	11 689	2 581	20 237	2 293	73	58 128	95 002
Kertyneet poistot 1.1.	-9 485	-1 130	-3 176	-1 519	0	0	-15 311
Muuntoerot	31	0	21	9	0	0	60
Yritysostojen kertyneet poistot	-114	-27	0	0	0	0	-142
Siirtojen kertyneet poistot	-37	0	0	0	0	0	-37
Tilikauden poisto	-768	-322	-1 938	-381	0	0	-3 409
Kertyneet poistot 31.12.	-10 374	-1 480	-5 093	-1 891	0	0	-18 839
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	1 315	1 101	15 144	402	73	58 128	76 163

Aineettomat hyödykkeet 2015

1 000 EUR	Aineettomat oikeudet	Sisäisesti kehitetyt aineettomat hyödykkeet	Muut aineettomat hyödykkeet	Muut aineettomat hyödykkeet, rahoitusleasing	Ennakkomaksut	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	8 729	1 588	5 696	1 573	0	38 642	56 228
Muuntoerot	43	0	45	5	0	642	735
Tytäryritysten hankinta	1 616	0	3 870	0	0	0	5 485
Lisäykset	872	211	0	431	106	3 449	5 070
Siirrot erien välillä	-48	0	0	0	0	0	-48
Vähennykset	0	0	0	-9	0	0	-9
Hankintameno 31.12.	11 212	1 799	9 610	2 000	106	42 734	67 461
Kertyneet poistot 1.1.	-7 448	-837	-2 208	-1 216	0	0	-11 709
Muuntoerot	-32	0	-20	-4	0	0	-57
Yritysostojen kertyneet poistot	-1 459	0	0	0	0	0	-1 459
Tilikauden poisto	-546	-293	-947	-299	0	0	-2 085
Kertyneet poistot 31.12.	-9 485	-1 130	-3 176	-1 519	0	0	-15 310
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	1 727	669	6 435	481	106	42 734	52 151

22 MYYTÄVISSÄ OLEVAT SIIJOITUKSET

1 000 EUR	2016	2015
Hankintameno 1.1.	687	642
Käyvän arvon arvostus	-7	43
Lisäykset	0	2
Hankintameno 31.12.	680	687

23 ARVONALENTUMISTESTAUS

Liikearvot on kohdistettu arvonalentumistestausta varten rahavirtaa tuottaville yksiköille. Arvonalentumistestauksessa kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritelty käyttöarvoon perustuen. Arvonalentumistestaus on tehty tilikauden 2016 viimeisellä vuosineljänneksellä vuoden 2017 budjetin laatimisen jälkeen ja se perustuu 30.9.2016 kirjattuun liikearvon määrään. Rahavirtalaskelmissa otetaan ensimmäisen vuoden osalta huomioon budjettien mukaiset veroja edeltävät rahavirrat ja seuraavien viiden vuoden osalta muiden konsernin johdon hyväksymien laskelmien mukaiset veroja edeltävät rahavirrat. Lisäksi johto arvioi markkinakysyntää ja -ympäristöä ja vertaa arvioitaan ulkopuolisiin tietolähteisiin. Rahavirtoja määritettäessä ennakoidaan tuotto- ja hintakehitystä, kustannuksia, käyttö pääomatarvetta sekä investointeja. Ennakoinnin perustana johto on käyttänyt aiempaa kehitystä sekä johdon oletuksia markkinoiden kehityksestä.

Keskeiset oletukset

käyttöarvon määrittelemiseksi	2016	2015
Kokonaiskasvu-% 2-5 vuoden ajalle		
Suomi	1,0 %	1,0 %
Ruotsi	2,0 %	2,0 %
Kiina	5,0 %	5,0 %
Alankomaat ja Saksa	1,0 %	1,0 %
Kasvu-% 5 vuoden jälkeen	1,0 %	1,0 %
Diskonttokorko		
Suomi	6,9 %	9,2 %
Ruotsi	7,3 %	9,3 %
Kiina	10,2 %	12,6 %
Alankomaat ja Saksa	7,3 %	9,8 %

Kerrytettävissä olevaa rahamäärää verrataan rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvoon. Arvonalentuminen kirjataan tuloslaskelmaan, jos kerrytettävissä oleva rahamäärä on pienempi kuin kirjanpitoarvo. Päättyneen tilikauden aikana ei ole kirjattu arvonalentumistappioita.

Diskonttauskorko on määritetty keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen (WACC) avulla, joka kuvaa oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta. Käytetty diskonttauskorko on pääomakustannuksen painotettu keskiarvo ennen veroja. Diskonttauskorko perustuu sen maan 10-30 vuoden valtionobligation korkoon, jossa arvonalentumistestauksen kohteena oleva rahavirtaa tuottava yksikkö pääasiallisesti toimii. Koroissa on huomioitu yleinen markkinariski sekä kunkin rahavirtaa tuottavan yksikön liiketoimintariski.

Liikearvotestaus on tehty niille rahavirtaa tuottaville yksiköille, joihin kohdistuu liikearvoa. Liikearvo kohdistetaan alimmalle sellaiselle tasolle, jolla liikearvoa seurataan sisäistä johtamista varten, ja joka on enintään niin laaja kuin yksittäinen toimintasegmentti.

Vuonna 2015 arvonalentumistestaus on suoritettu seuraaville rahavirtaa tuottaville yksiköille, joihin kohdistuu liikearvoa:

1 000 000 EUR	2015
Ruotsi	23,1
Suomi	14,4
Kiina	2,1
Alankomaat	2,7
Yhteensä	42,3

Vuonna 2016 arvonalentumistestaus on suoritettu seuraaville rahavirtaa tuottaville yksiköille, joihin kohdistuu liikearvoa:

1 000 000 EUR	2016
Ruotsi	22,6
Suomi	29,8
Kiina	2,0
Alankomaat ja Saksa	3,1
Yhteensä	57,4

Herkkyyshanalyysi

Vuonna 2015 suoritettua arvonalentumistestauksessa kerrytettävissä olevat rahamäärät ylittävät testattavien omaisuuserien kirjanpitoarvot seuraavasti:

1 000 000 EUR	2015
Ruotsi	1,1
Suomi	85,0
Kiina	1,6
Alankomaat	5,0
Yhteensä	92,7

Vuonna 2016 suoritettussa arvonalentumistestauksessa kerrytettävissä olevat rahamäärät ylittävät testattavien omaisuuserien kirjanpitoarvot seuraavasti:

1 000 000 EUR	2016
Ruotsi	14,7
Suomi	104,3
Kiina	2,5
Alankomaat ja Saksa	16,0
Yhteensä	137,5

Arvonalentumistestauksen yhteydessä on suoritettu herkkyyssanalysejä seuraavien muuttujien osalta:

- 0-kasvu liikevaihdossa
- kannattavuustason (EBIT) alentuminen neljällä prosenttiyksiköllä
- diskonttaus korkokannan nousu neljällä prosenttiyksiköllä

Kannattavuustason alentuminen neljällä prosenttiyksiköllä johtaisi 12,5 miljoonan euron arvonalentumiskirjaukseen Ruotsin ja 0,6 miljoonan euron arvonalentumiskirjaukseen Kiinan osalta. Johdon käsityksen mukaan muiden herkkyyssanalyysissä käytettyjen muuttujien toteutuminen ei johtaisi arvonalentumisiin rahavirtaa tuottavissa yksiköissä.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä Ruotsissa, 38,6 miljoonaa euroa, ylittää kirjanpitoarvon 14,7 miljoonalla eurolla. Kerrytettävissä oleva rahamäärä ja kirjanpitoarvo olisivat samansuuruiset mikäli diskonttaus korkokanta nousisi 4,1 prosenttiyksiköllä, liikevaihdon kasvu vuosina 2-5 hidastuisi 10,1 prosenttiyksiköllä tai kannattavuustaso alentuisi 2,2 prosenttiyksiköllä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä Kiinassa, 6,1 miljoonaa euroa, ylittää kirjanpitoarvon 2,5 miljoonalla eurolla. Kerrytettävissä oleva rahamäärä ja kirjanpitoarvo olisivat samansuuruiset mikäli kannattavuustaso alentuisi 4,0 prosenttiyksiköllä. Muissa rahavirtaa tuottavissa yksiköissä kerrytettävissä oleva rahamäärä on merkittävästi kirjanpitoarvoa suurempi, minkä vuoksi mikään todennäköinen muutos herkkyyssanalyysissä käytetyissä muuttujissa ei johtaisi kerrytettävissä olevan rahamäärän ja kirjanpitoarvon samansuuruuteen.

24 VAIHTO-OMAISUUS

1 000 EUR	2016	2015
Vaihto-omaisuus tilikauden alussa	0	0
Yritysjärjestelyissä hankittu vaihto-omaisuus	253	0
Tuloslaskelmaan kirjattu vaihto-omaisuuden arvon muutos	3	0
Yhteensä	255	0

25 MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

1 000 EUR	2016	2015
Myyntisaamiset	31 423	21 322
Luottotappiovaraus	-167	-302
Muut saamiset	416	406
Siirtosaamiset	17 508	6 871
Yhteensä	49 180	28 296

Siirtosaamisten olennaisimmat erät

Jaksotetut henkilöstökulut	10	9
Ennakolta maksetut toimitilavuokrat	185	213
Ennakolta maksetut leasingvuokrat	96	53
Muut siirtosaamiset myynneistä	15 617	5 449
Muut siirtosaamiset kuluista	1 601	1 146
Yhteensä	17 508	6 871

1 000 EUR	2016	2015
Myyntisaamisten ikäjakauma		
Erääntymätön	24 929	18 367
Erääntynyt 1-30 pv	3 558	2 082
Erääntynyt 31-60 pv	1 610	312
Erääntynyt 61-90 pv	448	69
Erääntynyt 91-120 pv	331	27
Erääntynyt yli 120 pv	546	464
Yhteensä	31 423	21 322

Luottotappiovarausten ikäjakauma

Erääntynyt yli 120 pv	-167	-302
Yhteensä	-167	-302

Luottotappiovarauksia koskevan vähennystilin muutokset:

1.1.	-302	-206
Luottotappiovarausten vähennys (+) / lisäys (-)	135	-96
31.12.	-167	-302

1 000 EUR	2016	2015
Saatavien jakauma valuutoittain		
EUR	37 864	18 335
SEK	8 391	8 240
CNY	1 568	1 597
PLN	892	0
Muut valuutat	466	125
Yhteensä	49 180	28 296

26 TILIKAUDEN VEROTETTAVAAN TULOON PERUSTUVAT VEROSAAMISET

1 000 EUR	2016	2015
Tuloverosaamiset	139	177
Yhteensä	139	177

27 RAHAVARAT

1 000 EUR	2016	2015
Rahat ja pankkisaamiset	4 750	8 807
Yhteensä	4 750	8 807

Rahavarat taseessa vastaavat konsernin rahavirtalaskelman mukaisia rahavaroja.

28 OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oma pääoma

Oma pääoma koostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta, omista osakkeista, muuntoeroista, muista rahastoista, kertyneistä voittovaroista ja määräysvallattomien omistajien osuudesta. Muuntoerot sisältävät ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot sekä ulkomaiseen tytäryhtiöön tehdyn nettosijoituksen suojaus. Muut rahastot sisältää käyvän arvon rahaston, joka käsittää myytävissä olevien rahoitusvarojen 219 tuhannen euron (2015: 225 tuhannen euron) kertyneet arvonmuutokset.

Osakkeet ja osakepääoma

Etteplan Oyj:n kaupparekisteriin merkitty ja täysin maksettu osakepääoma tilikauden lopussa oli 5 000 000,00 euroa ja osakemäärä 24 771 492 (2015: 20 665 559) kappaletta. Tilikaudella ei tapahtunut muutoksia osakepääomassa. Yhtiö järjesti tilikaudella 4 105 933 osakkeen merkintäoikeusannin yritysjärjestelyyn liittyen. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa yhdellä äänellä ja antaa saman oikeuden osinkoon.

Osakkeet on listattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä tunnuksella ETTE. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa eikä enimmäisosakemäärää ole rajoitettu. Kaikki liikkeelle lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Yhtiön hallussa 31.12.2016 oli 235 892 (2015: 324 283) kappaletta omia osakkeita.

Hallituksen valtuudet omien osakkeiden hankkimiseen ja luovuttamiseen sekä osakepääoman korottamiseen uusmerkinnällä on esitetty kohdassa Osakkeet ja osakkeenomistajat.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2016 jaetaan osinkoa 0,16 euroa osakkeelta.

29 OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 12.2.2014 uudesta Yhtiön toimitusjohtajan osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Uudessa sitouttavassa osakepalkkiojärjestelmässä on yksi kolmen vuoden sitouttamisjakso. Järjestelmässä mahdollinen palkkio on sidottu toimitusjohtajan toimitusjohtajan voimassaoloon. Sitouttamisjakson palkkio maksetaan helmikuussa 2017 osittain Yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Sitouttavan osakepalkkiojärjestelmän perusteella maksettava palkkio on yhteensä enintään 25 000 Etteplan Oyj:n osaketta. Lisäksi Yhtiö maksaa palkkiosta toimitusjohtajalle aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut.

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 3.6.2014 uuden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perustamisesta konsernin avainhenkilöille. Järjestelmässä on yksi ansaintajakso, joka sisältää kalenterivuodet 2014-2016. Järjestelmän ansaintakriteerit ovat Etteplan-konsernin

liikevaihdon kasvu ja omistaja-arvon kehittyminen (Total Shareholder Return, TSR). Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 15 henkilöä. Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 450 000 Etteplan Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden). Palkkioina mahdollisesti luovutettavat osakkeet jaetaan Yhtiön omistamista osakkeista tai markkinoilta hankittavista Yhtiön osakkeista.

Etteplanin hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunta päätti 20.4.2016, että Osakeannin toteutuessa toimitusjohtajalle ja Etteplanin avainhenkilöille suunnattuja osakepohjaisia kannustinjärjestelmiä muutetaan. Järjestelmistä maksettavien osakkeiden määrää korotetaan kertoimella 1,05, joka vastaa 6.4. – 6.5.2016 Etteplanin osakkeen päätöskurssien kaupankäynnillä painotettua keskiarvoa jaettuna TERPalenuksen (Theoretical Ex-Rights Price) sisältävällä osakekursilla. Palkkioina mahdollisesti luovutettavat osakkeet jaetaan Yhtiön omistamista osakkeista tai markkinoilta hankittavista Yhtiön osakkeista.

Etteplanin hallitus päätti 9.2.2017 kokouksessaan luovuttaa toimitusjohtajalle 26 263 yhtiön osaketta edellä kuvatun kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeiden luovutuspäivä on 28.2.2017.

Etteplanin hallitus päätti 9.2.2017 kokouksessaan luovuttaa yhtiön avainhenkilöille yhteensä 169 939 yhtiön osaketta edellä kuvatun kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeiden luovutuspäivä on 28.4.2017.

Osakkeina ja käteisvaroina suoritettavia osakeperusteisia maksuja sisältyy henkilöstökuluihin:

1 000 EUR	2016	2015
Osakkeina suoritettavat	328	38
Yhteensä	328	38
Rahana suoritettava osuus, verot ja veronluonteiset maksut	695	216
Yhteensä	695	216

30 LAINAT

1 000 EUR	2016	2015
Pitkäaikaiset		
Lainat rahoituslaitoksilta	23 262	7 514
Rahoitusleasing-velat	545	782
Yhteensä	23 807	8 296

Pitkäaikaisen lainojen jakauma valuutoittain

EUR	23 773	8 122
SEK	0	120
CNY	34	54
Yhteensä	23 807	8 296

1 000 EUR	2016	2015
Lyhytaikaiset		
Lainat rahoituslaitoksilta	9 475	13 978
Rahoitusleasing-velat	987	947
Yhteensä	10 461	14 925

Lyhytaikaisen lainojen jakauma valuutoittain

EUR	7 507	9 175
SEK	0	2 019
CNY	2 954	3 731
Yhteensä	10 461	14 925

31 RAHOITUSLEASING-VELKOJEN ERÄÄNTYMISAJAT

1 000 EUR	2016	2015
Vähimmäisvuokrat		
Alle yhden vuoden sisällä	1 220	1 186
Yhtä vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	685	948
Yli viiden vuoden kuluttua	0	0
Yhteensä	1 905	2 134
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	-38	-53
Rahoitusleasing-vuokrien nykyarvo	1 866	2 081
Nykyarvon erääntyminen		
Alle yhden vuoden sisällä	1 191	1 145
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	676	936
Yhteensä	1 866	2 081

Rahoitusleasing-velkojen efektiivisten korkokantojen painotettu keskiarvo vuonna 2016 oli 2,8 % (2015: 3,1 %).

32 MUUT PITKÄAIKAISET VELAT

1 000 EUR	2016	2015
Tytäryhtiöiden hankintavelka	615	30
Eläkevelat	25	66
Muut pitkäaikaiset velat	9	-5
Yhteensä	649	92
Velkojen jakauma valuutoittain		
EUR	641	43
SEK	8	49
Yhteensä	649	92

33 OSTOVELAT JA MUUT VELAT

1 000 EUR	2016	2015
Saadut ennakot	821	171
Saadut ennakot, osatuloutus	1 821	853
Ostovelat muille	8 013	4 993
Siirtovelat	20 311	17 405
Verovelat	6 973	4 349
Tytäryhtiöiden hankintavelka	1 475	1 015
Muut velat	3 099	3 114
Yhteensä	42 513	31 901
Siirtovelkojen olennaisimmat erät		
Korkovelat	68	34
Jaksotetut henkilöstökulut	19 030	16 738
Muut lyhytaikaiset siirtovelat kuluista	1 213	633
Yhteensä	20 311	17 405
Velkojen jakauma valuutoittain		
EUR	33 829	24 141
SEK	7 045	6 844
CNY	856	904
PLN	677	0
Muut valuutat	106	12
Yhteensä	42 513	31 901

34 TILIKAUDEN VEROTETTAVAAN TULOON PERUSTUVAT VEROVELAT

1 000 EUR	2016	2015
Tuloverovelka	982	927
Yhteensä	982	927

35 LASKENNALLISET VEROT

Laskennalliset verot 2016

Laskennallisten verosaamisten erittely

1 000 EUR	1.1.2016	Muuntoero	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Yritys- järjestelyt	31.12.2016
Vahvistetut tappiot	0	0	0	0	0	0
Muut jaksotuserot	161	0	204	0	0	365
Yhteensä	161	0	204	0	0	365

Laskennallisten verovelkojen erittely

1 000 EUR	1.1.2016	Muuntoero	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Yritys- järjestelyt	31.12.2016
Vapaaehtoiset varaukset	215	-7	70	-1	0	277
Aineettomat hyödykkeet yritysjärjestelyissä	1 403	-8	-373	0	1 833	2 856
Muut jaksotuserot	136	0	24	0	0	160
Yhteensä	1 754	-15	-279	-1	1 833	3 293

Laskennalliset verot 2015

Laskennallisten verosaamisten erittely

1 000 EUR	1.1.2015	Muuntoero	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Yritys- järjestelyt	31.12.2015
Vahvistetut tappiot	0	0	0	0	0	0
Muut jaksotuserot	110	0	51	0	0	161
Yhteensä	110	0	51	0	0	161

Laskennallisten verovelkojen erittely

1 000 EUR	1.1.2015	Muuntoero	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Yritys- järjestelyt	31.12.2015
Vapaaehtoiset varaukset	118	3	92	1	1	215
Aineettomat hyödykkeet yritysjärjestelyissä	841	5	-227	0	784	1 404
Muut jaksotuserot	127	0	9	0	0	135
Yhteensä	1 086	8	-126	1	785	1 754

31.12.2016 konsernilla oli 1 441 tuhatta euroa (2015: 1 239 tuhatta euroa) vahvistettuja tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Tappioilla ei ole eräpäivää.

36 MUUT PITKÄAIKAISET SAAMISET

1 000 EUR	2016	2015
Eläkejärjestelyihin liittyvät saamiset	8	54
Muut pitkäaikaiset saamiset	33	0
Yhteensä	41	54

37 VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

1 000 EUR	2016	2015
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Yrityskiinnitykset	320	320
Pantatut osakkeet	120	120
Muut annetut vakuudet	0	104
Leasing-sopimuksista maksettavat määrät		
Erääntyy alle vuoden kuluessa	2 195	1 685
Erääntyy 1-5 vuoden kuluttua	2 486	1 544
Yhteensä	5 121	3 773

38 LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konsernin lähipiiriin luetaan konsernin osakkuusyritysten lisäksi henkilöt, joilla on konsernissa määräysvalta, yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta sekä konsernin johtoon kuuluvat avainhenkilöt, joita ovat hallituksen ja johtoryhmän jäsenet mukaan lukien toimitusjohtaja. Muina lähipiiriin kuuluvina yhtiöinä pidetään yhtiöitä, jotka ovat edellä mainittujen henkilöiden määräysvallassa tai yhteisessä määräysvallassa. Yhtiön lähipiiriin kuuluu lisäksi lopullista määräysvaltaa käyttävä Ingman Group Oy Ab ja sen konserniyritykset.

Lähipiiriliiketoimet on hinnoiteltu konsernin normaalien hinnoitteluperusteiden ja hankintaehtojen mukaisesti.

Konsernin emo- ja tytäryhtiösuhteet 31.12.2016

Yhtiö	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus
Emoyhtiö Etteplan Oyj	Vantaa, Suomi	
Etteplan Design Center Oy	Hollola, Suomi	100 %
Espotel Oy	Espoo, Suomi	100 %
Etteplan Poland sp.z.o.o.	Wroclaw, Puola	100 %
Soikea Solutions Oy	Jyväskylä, Suomi	100 %
Etteplan Sweden AB	Västerås, Ruotsi	100 %
Etteplan Vatable Technology Centre, Ltd	Kunshan, Kiina	70 %
Etteplan Consulting (Shanghai) Co., Ltd.	Shanghai, Kiina	100 %
Etteplan Venlo B.V.	Venlo, Alankomaat	100 %
Etteplan B.V.	Eindhoven, Alankomaat	100 %
Etteplan Netherlands B.V.	Eindhoven, Alankomaat	100 %
Etteplan Deutschland GmbH	Köln, Saksa	100 %
Etteplan Tedopres Inc.	Austin, Yhdysvallat	100 %

Seuraavat konserniyhtiöt on fuusioitu vuonna 2016:	Kotipaikka	Konserniyhtiö, johon fuusioitu
SAV Oy Länsi-Suomi	Pori, Suomi	Etteplan Design Center Oy
Satakunnan Insinöörikeskus Oy	Pori, Suomi	Etteplan Design Center Oy
SAV Oy Itä-Suomi	Siilinjärvi, Suomi	Etteplan Design Center Oy
SAV Oy Kaakkois-Suomi	Kouvola, Suomi	Etteplan Design Center Oy
SAV Oy Pohjois-Suomi	Kemi, Suomi	Etteplan Design Center Oy

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat:

1 000 EUR	2016	2015
Palveluiden myynnit ja ostot sekä niistä johtuvat saamiset ja velat		
Palveluiden myynnit muille lähipiiriin kuuluville yhtiöille	217	36
Palveluiden ostot muilta lähipiiriin kuuluvilta yhtiöiltä	36	36

1 000 EUR	2016	2015
Lähipiiriin kuuluvilta osapuolilta saadut lainat		
Vuoden alussa	0	0
Tilikaudella nostetut lainat	10 000	0
Korot	28	0
Muunto osakkeiksi	-9 807	0
Takaisinmaksut	-221	0
Vuoden lopussa	0	0

Johdon henkilöstöetuudet

Etteplan Oyj:n johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta sekä johtoryhmän jäsenistä.

Maksetut palkat, palkkiot ja luontoisedut

1 000 EUR	2016	2015
Hallituksen jäsenet		
Robert Ingman, puheenjohtaja	63	58
Matti Huttunen, 27.3.2015 alkaen	29	22
Pertti Nupponen	29	29
Teuvo Rintamäki	29	29
Leena Saarinen	38	30
Patrick von Essen	29	29
	217	198
Toimitusjohtaja sekä muu johtoryhmä		
Juha Näkki, maksetut palkat, palkkiot ja luontoisedut	435	415
Juha Näkki, lakisääteiset eläkemenot	74	69
Muu johtoryhmä, maksetut palkat, palkkiot ja luontoisedut	1 273	1 020
Muu johtoryhmä, lakisääteiset eläkemenot	249	156
Yhteensä	2 248	1 858

Yhtiökokous päättää vuosittain hallituksen jäsenten palkkion.

Optiot yrityksen johdolle

Yrityksen johdolle ei ole vuoden 2016 aikana myönnetty osakeoptioita.

39 TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Yhtiön johdolla ei ole tiedossaan sellaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, joilla olisi olennainen vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan tai tilinpäätöksessä esitettyihin lukuihin tai laskelmiin.

40 TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

1 000 EUR, tilikausi 1.1.-31.12.	2016 IFRS	2015 IFRS	2014 IFRS
Liikevaihto	183 938	141 143	131 916
Liikevaihdon muutos, %	30,3	7,0	2,5
Operatiivinen liikevoitto	12 071	9 540	7 394
% liikevaihdosta	6,6	6,8	5,6
Liikevoitto (EBIT)	10 131	8 594	7 856
% liikevaihdosta	5,5	6,1	6,0
Tulos ennen veroja ja määräysvallattomien omistajien osuutta	9 441	7 933	7 168
% liikevaihdosta	5,1	5,6	5,4
Tilikauden tulos	7 604	6 189	6 147
Oman pääoman tuotto, %	17,4	19,5	22,7
ROCE, %	14,8	17,4	17,8
Omavaraisuusaste, %	40,0	37,8	39,5
Bruttoinvestoinnit	34 269	9 867	3 565
% liikevaihdosta	18,6	7,0	2,7
Nettovelkaantumisaste, %	55,9	41,6	56,5
Henkilöstö keskimäärin	2 407	1 948	1 813
Henkilöstö kauden lopussa	2 545	2 074	1 859
Palkat ja palkkiot	129 172	101 452	94 367

41 OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

1 000 EUR, tilikausi 1.1.-31.12.	2016 IFRS	2015 IFRS	2014 IFRS
Osakekohtainen tulos, EUR	0,33	0,28*	0,28*
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	2,14	1,73	1,45
Osakekohtainen osinko, EUR (Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle)	0,16	0,15	0,15
Osinko osakekohtaisesta tuloksesta, %	49	54*	54*
Efektiiivinen osinkotuotto, %	2,9	3,1	4,9
P/E-luku, EUR	17,2	17,5*	10,9*
Osakkeen kurssikehitys:			
alin kurssi	3,81	3,00	2,91
yllin kurssi	5,90	4,93	3,34
keskikurssi	5,04	4,11	3,17
päätöskurssi	5,58	4,90	3,04
Osakekannan markkina-arvo, 1 000 EUR	136 909	99 672	60 406
Osakkeiden vaihto, 1 000 kpl	1 863	1 033	614
Osakkeiden vaihto, %	8	5	3
Osakkeiden osakeantioikaistun lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, 1 000 kpl	22 855	21 562*	21 562*
Osakkeiden osakeantioikaistun lukumäärä tilikauden lopussa, 1 000 kpl	24 536	20 341	19 871

*Vertailukausien tunnusluvut ovat osakeantioikaistuja. Osakeantikerroin oli 1,050.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Orgaaninen kasvu	=	$\frac{(\text{Liikevaihto tarkastelukaudella} - \text{liikevaihto vertailukaudella} - \text{hankitun yhtiön tuottama liikevaihto tarkastelukaudella}) \times 100}{\text{Liikevaihto vertailukaudella}}$
Operatiivinen liikevoitto	=	Liikevoitto (EBIT) + yrityshankintoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistot +/- lisäkauppahintojen uudelleenarvostuserät
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	=	$\frac{(\text{Tulos ennen veroja ja määräysvallattomien omistajien osuutta} - \text{verot}) \times 100}{(\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}) \text{ keskiarvo}}$
Sitoutuneen pääoman tuotto-% (ROCE), ennen veroja	=	$\frac{(\text{Tulos ennen veroja ja määräysvallattomien omistajien osuutta} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut}) \times 100}{(\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat}) \text{ keskiarvo}}$
Omavaraisuusaste (%)	=	$\frac{(\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}) \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste (%)	=	$\frac{(\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja pankkisaamiset ja rahoitusarvopaperit}) \times 100}{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}}$
Osakekohtainen tulos	=	$\frac{(\text{Tulos ennen veroja ja määräysvallattomien omistajien osuutta} - \text{verot} - \text{määräysvallattomien omistajien osuus})}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana}}$
Osakekohtainen oma pääoma	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osakekohtainen osinko	=	$\frac{\text{Tilikauden osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden aikana}}$
Osinko tuloksesta (%)	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Efektiivinen osinkotuotto (%)	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{Osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}$
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakkeen kurssikehitys	=	Kultakin tilikaudelta esitetään osakeantioikaistu alin ja ylin kurssi varsinaisessa kaupankäynnissä sekä tilikauden keskikurssi osakeantioikaistuna.
	keskikurssi	= $\frac{\text{osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{vaihdettujen osakkeiden lukumäärä tilikauden aikana}}$
Osakekannan markkina-arvo	=	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä x tilikauden viimeinen kaupantekokurssi
Osakkeiden vaihdon kehitys lukumäärän ja prosentteina	=	Osakkeiden vaihdon kehitys ilmoitetaan tilikauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumääränä sekä sen prosentuaalisena osuutena osakesarjan kaikkien osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä tilikauden aikana.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

1 000 EUR	Liite	1.1.-31.12.2016 FAS	1.1.-31.12.2015 FAS
Liikevaihto	1	8 017	6 639
Liiketoiminnan muut tuotot	2	241	41
Henkilöstökulut	3	-3 618	-2 597
Poistot ja arvonalentumiset	10,11	-577	-403
Liiketoiminnan muut kulut	5	-6 316	-4 776
Liikevoitto/-tappio		-2 254	-1 095
Rahoitustuotot ja -kulut	6,7	1 004	-441
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		-1 250	-1 536
Tilinpäätössiirrot	8	6 692	6 367
Tuloverot	9	-1 078	-1 016
Tilikauden voitto		4 365	3 815

EMOYHTIÖN TASE

1 000 EUR	Liite	31.12.2016 FAS	31.12.2015 FAS
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	10	2 469	2 806
Aineelliset hyödykkeet	11	40	37
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä	12	83 296	55 861
Muut sijoitukset	12	19	19
Sijoitukset yhteensä		83 315	55 880
Pitkäaikaiset saamiset	13	6 209	0
Pysyvät vastaavat yhteensä		92 033	58 723
Vaihtuvat vastaavat			
Lyhytaikaiset saamiset	14	12 659	39 139
Rahat ja pankkisaamiset	15	125	5 958
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		12 783	45 097
VASTAAVAA YHTEENSÄ		104 816	103 821
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Osakepääoma	16	5 000	5 000
Ylikurssirahasto	16	6 701	6 701
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	16	18 715	4 344
Omat osakkeet	16	-1 004	-1 239
Edellisten tilikausien voitto	16	10 729	9 960
Tilikauden voitto	16	4 365	3 815
Oma pääoma yhteensä		44 505	28 581
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	17	142	133
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma	18	23 228	7 460
Lyhytaikainen vieras pääoma	19	36 941	67 647
Vieras pääoma yhteensä		60 311	75 240
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		104 816	103 821

EMOYHTIÖN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 EUR	1.1.-31.12.2016 FAS	1.1.-31.12.2015 FAS
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Asiakkailta saadut maksut	8 068	6 213
Maksut liiketoiminnan kuluista	-8 901	-6 704
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-833	-491
Maksetut korot ja maksut muista rahoituskuluista	-282	-278
Saadut osingot	1 097	7
Maksetut välittömät verot	-1 175	-938
Liiketoiminnan rahavirta (A)	-1 193	-1 699
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-243	-124
Tytäryhtiöhankinnat	-25 512	-4 625
Tulot ehdollisesta saamisesta	215	0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	0	1
Myönnetyt lainat	-6 209	-250
Konsernitilisaamisten muutos	27 030	19 749
Investointien rahavirta (B)	-4 720	14 751
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Osakeannista saadut maksut	14 371	0
Omien osakkeiden hankinta	-693	-75
Lyhytaikaisten lainojen nostot	11 450	1 463
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-20 243	-8 440
Konsernitilivelkojen muutos	-28 412	-13 828
Pitkäaikaisten lainojen nostot	20 000	10 000
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-3 046	-2 981
Konserniavustus	6 500	6 500
Rahoituksen rahavirta (C)	-74	-7 360
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	-5 986	5 692
Rahavarat tilikauden alussa	5 958	389
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	153	-123
Rahavarat tilikauden lopussa	125	5 958

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Laatimisperiaatteet

Emoyhtiö Etteplan Oyj:n tilinpäätös laaditaan Suomessa voimassa-olevien kirjanpito- ja osakeyhtiölakien säännösten (FAS) mukaisesti.

Tuloutusperiaate

Emoyhtiön tuloutusperiaatteet vastaavat konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteita. Etteplan Oyj:n liikevaihto koostuu konsernin sisäisistä ohjelmisto- ja hallintoveloituksista.

Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot

Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot kirjataan kuluksi niiden syntymisvuonna.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat aktivoidaan taseeseen alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumistappioilla. Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat omaisuuserän arvioituun taloudelliseen vaikutusaikaan. Maa-alueilla katsotaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Muiden pysyvien vastaavien taloudelliset vaikutusajat ovat:

Ohjelmistot	5 vuotta
Tietokoneet	3 vuotta
Toimistokalusteet	5 vuotta
Huoneistojen perusparannukset	5 vuotta
Liikearvo	5-10 vuotta

Huolto- ja korjauskustannukset kirjataan kuluksi. Merkittävät perusparannusinvestoinnit aktivoidaan ja poistetaan taloudellisena vaikutusaikanaan tuloslaskelmassa. Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksesta syntyneet myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät joko liiketoiminnan muihin tuot-
toihin tai kuluihin.

Tuloverot

Tuloslaskelmassa olevat verot sisältävät yrityksen tilikauden verotettavaan tulokseen perustuvat verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisut. Verotettavaan tuloon perustuvat verot lasketaan tilinpäätöshetkellä voimassaolevalla verokannalla.

Tilinpäätössiirtojen kertymä emoyhtiössä

Koneiden ja kaluston sekä muiden pitkävaikutteisten menojen hyllypoistot ovat yhteensä 16 tuhatta euroa. Hyllypoistoista ei kirjata laskennallista verosaamista.

Eläkejärjestelyt

Emoyhtiön henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

Leasing-sopimukset

Leasing-sopimuksilla hankitun omaisuuden vuokrat kirjataan kuluksi vuokra-ajan kuluessa.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1 LIIKEVAIHTO

1 000 EUR	2016	2015
Suomi	8 017	6 639

Liikevaihto koostuu Etteplan-konsernin sisäisistä ohjelmisto- ja hallintoveloituksista.

2 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1 000 EUR	2016	2015
Tulot ehdollisesta saamisesta	215	0
Muut tuotot	26	41
Yhteensä	241	41

3 HENKILÖSTÖ JA HENKILÖSTÖKULUT

	2016	2015
Henkilöstö		
Henkilömäärä kauden lopussa	33	28
Henkilömäärä keskimäärin	30	29
Henkilöstö ryhmittäin luokiteltuna		
Hallintohenkilöstö	33	28
Yhteensä	33	28

1 000 EUR	2016	2015
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	3 204	2 224
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	351	314
Muut kiinteät henkilösivukulut	62	58
Yhteensä	3 618	2 597
Luontoisedut (verotusarvo)	107	35

4 TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

1 000 EUR	2016	2015
Varsinainen tilintarkastus	51	43
Muut asiantuntijapalvelut	171	51
Yhteensä	222	94

5 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1 000 EUR	2016	2015
Tilintarkastajan palkkiot	222	94
Liiketoiminnan muut kulut	6 095	4 682
Yhteensä	6 316	4 776

6 RAHOITUSTUOTOT

1 000 EUR	2016	2015
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä	1 091	0
Osinkotuotot muilta	6	7
Korko- ja muut rahoitustuotot saman konsernin yrityksiltä	70	0
Valuuttakurssivoitot	283	0
Yhteensä	1 450	7

7 RAHOITUSKULUT

1 000 EUR	2016	2015
Korkokulut veloista muille	399	264
Valuuttakurssitappiot	26	172
Muut rahoituskulut	21	12
Yhteensä	446	448

8 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

1 000 EUR	2016	2015
Saadut konserniavustukset	6 700	6 500
Poistoeron muutos	-8	133
Yhteensä	6 692	6 633

9 TULOVEROT

1 000 EUR	2016	2015
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	1 074	1 012
Aikaisempien tilikausien verojen oikaisut	3	4
Yhteensä	1 078	1 016

EMOYHTIÖN TASEEN LIITETIEDOT

10 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET, EMOYHTIÖ

Aineettomat hyödykkeet 2016

1 000 EUR	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 157	2 500	153	106	6 916
Lisäykset	296	0	0	34	330
Siirrot erien välillä	0	0	0	-106	-106
Hankintameno 31.12.	4 453	2 500	153	34	7 140
Kertyneet poistot 1.1.	-3 555	-466	-89	0	-4 110
Tilikauden poisto	-327	-212	-22	0	-561
Kertyneet poistot 31.12.	-3 882	-678	-110	0	-4 671
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	571	1 822	43	34	2 469

Aineettomat hyödykkeet 2015

1 000 EUR	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 149	500	153	0	4 802
Lisäykset	8	2 000	0	106	2 114
Hankintameno 31.12.	4 157	2 500	153	106	6 916
Kertyneet poistot 1.1.	-3 269	-387	-67	0	-3 724
Tilikauden poisto	-286	-79	-22	0	-386
Kertyneet poistot 31.12.	-3 555	-466	-89	0	-4 110
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	602	2 034	64	106	2 806

11 AINEELLISET HYÖDYKKEET, EMOYHTIÖ

Aineelliset hyödykkeet 2016

1 000 EUR	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 124	55	1 180
Lisäykset	20	0	20
Hankintameno 31.12.	1 144	55	1 199
Kertyneet poistot 1.1.	-1 090	-52	-1 142
Tilikauden poisto	-16	-1	-16
Kertyneet poistot 31.12.	-1 106	-53	-1 159
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	38	2	40

Aineelliset hyödykkeet 2015

1 000 EUR	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 114	55	1 169
Lisäykset	10	0	10
Hankintameno 31.12.	1 124	55	1 180
Kertyneet poistot 1.1.	-1 074	-51	-1 126
Tilikauden poisto	-16	-1	-17
Kertyneet poistot 31.12.	-1 090	-52	-1 142
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	34	3	37

12 SIIJOITUKSET, EMOYHTIÖ

Sijoitukset 2016

1 000 EUR	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Muut sijoitukset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	55 861	19	55 880
Lisäykset	27 435	0	27 435
Vähennykset	0	0	0
Hankintameno 31.12.	83 296	19	83 315
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	83 296	19	83 315

Sijoitukset 2015

1 000 EUR	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Muut sijoitukset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	50 676	20	50 696
Lisäykset	5 185	0	5 185
Vähennykset	0	-1	-1
Hankintameno 31.12.	55 861	19	55 880
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	55 861	19	55 880

13 PITKÄAIKAISET SAAMISET

1 000 EUR	2016	2015
Pitkäaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	6 209	0
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	6 209	0

14 LYHYTAIKAISET SAAMISET

1 000 EUR	2016	2015
Lyhytaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	1 589	1 559
Lainasaamiset	0	250
Muut saamiset	841	397
Konsernitilisaamiset	2 764	29 794
Konserniavustussaamiset	6 700	6 500
Lyhytaikaiset saamiset muilta		
Muut saamiset	23	32
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	741	607
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	12 659	39 139
Siirtosaamisten olennaisimmat erät		
Verosaamiset	40	0
Jaksotetut henkilöstökulut	3	2
Muut siirtosaamiset kuluista (muilta)	698	605
Yhteensä	741	607

15 RAHAVARAT

1 000 EUR	2016	2015
Rahat ja pankkisaamiset	125	5 958
Yhteensä	125	5 958

Rahavarat taseessa vastaavat rahavirtalaskelman mukaisia rahavaroja.

16 OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1 000 EUR	2016	2015
Osakepääoma 1.1.	5 000	5 000
Osakepääoma 31.12.	5 000	5 000
Ylikurssirahasto 1.1.	6 701	6 701
Ylikurssirahasto 31.12.	6 701	6 701
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	4 344	2 344
Osakeanti	14 371	0
Yritysjärjestelyt	0	2 000
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	18 715	4 344
Omat osakkeet 1.1.	-1 239	-1 165
Lisäykset	-693	-75
Yritysjärjestelyt	928	0
Omat osakkeet 31.12.	-1 004	-1 239
Voitto edellisiltä tilikaudelta 1.1.	13 775	12 940
Osingonjako	-3 046	-2 981
Voitto edellisiltä tilikaudelta 31.12.	10 729	9 960
Tilikauden voitto	4 365	3 815
Oma pääoma yhteensä	44 505	28 581
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.		
Voitto edellisiltä tilikaudelta	10 729	9 960
Omat osakkeet	-1 004	-1 239
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	18 715	4 344
Tilikauden voitto	4 365	3 815
Voitonjakokelpoiset varat 31.12.	32 804	16 879
Osakkeiden lukumäärä 1.1. (1 000 kpl)	20 666	20 179
Merkintäoikeusanti	4 106	0
Suunnattu osakeanti	0	486
Osakkeet, yhteensä 31.12. (1 000 kpl)	24 771	20 666

17 TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

1 000 EUR	2016	2015
Poistoero	142	133
Yhteensä	142	133

18 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

1000 EUR	2016	2015
Lainat rahoituslaitoksilta	22 628	7 460
Tytäryhtiöiden hankintavelka	600	0
Yhteensä	23 228	7 460

19 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

1 000 EUR	2016	2015
Ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	111	271
Muut velat	297	93
Konsernitilivelat	25 270	53 682
Ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma muille		
Ostovelat	1 032	788
Muut velat	140	145
Siirtovelat	2 414	1 366
Tuloverovelka	0	57
Tytäryhtiöiden hankintavelka	1 395	1 000
Lainat rahoituslaitoksilta	6 282	10 243
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	36 941	67 647
Siirtovelkojen olennaisimmat erät		
Korkovelat	68	34
Jaksotetut henkilöstökulut	2 346	1 332
Yhteensä	2 414	1 366

20 VASTUUT JA VAKUUDET

1 000 EUR	2016	2015
Muut omasta puolesta annetut vakuudet	320	320
Tytäryhtiöiden puolesta annetut vakuudet	3 588	3 785
Leasingsopimuksista maksettavat määrät		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 666	1 208
Myöhemmin maksettavat	1 862	1 105
Yhteensä	7 436	6 419

Emoyhtiö on antanut 4 695 tuhannen euron takauksen Etteplan Vatable Technology Centre, Ltd:n lainoista, joista on nostettu 2 377 tuhatta euroa.

Emoyhtiö on antanut 1 032 tuhannen euron takauksen Etteplan Consulting (Shanghai) Co., Ltd.:n lainoista, joista on nostettu 611 tuhatta euroa.

Emoyhtiö on antanut 170 tuhannen euron takauksen Etteplan B.V.:n lainoista, joista on nostettu 0 euroa.

Emoyhtiö on antanut 1 400 tuhannen euron takauksen Etteplan Deutschland GmbH:n lainoista, joista on nostettu 600 tuhatta euroa.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

OSAKEPÄÄOMA JA OSAKKEET

Etteplan Oyj:n kaupparekisteriin merkitty ja täysin maksettu osakepääoma 31.12.2016 oli 5 000 000,00 euroa ja osakemäärä 24 771 492 kappaletta. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa yhdellä äänellä ja antaa saman oikeuden osinkoon.

OSAKKEEN NOTEERAUS

Etteplanin osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä Small cap -markkina-arvoryhmän Teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialaryhmässä tunnuksella ETTE.

MERKINTÄOIKEUSANTI

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 9.5.2016 laskea liikkeeseen 5.4.2016 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen nojalla enintään 4 105 933 uutta osaketta osakkeenomistajien merkintätuokteen perustuvassa osakeannissa. Merkintäoikeusannissa merkittiin kaikki tarjotut osakkeet. Tarjottavien osakkeiden merkintähinta oli 3,50 euroa osakkeelta, ja Etteplan keräsi osakeannilla noin 14,4 miljoonan euron bruttovarat. Osakeannin seurauksena Etteplanin osakkeiden kokonaismäärä nousi 24 771 492 osakkeeseen. Uudet osakkeet merkittiin kaupparekisteriin sekä Etteplanin osakasluetteloon 9.6.2016. Merkintäoikeusannista tiedotettiin 9.5.2016, 10.5.2016, 1.6.2016 ja 8.6.2016.

OSAKKEEN KURSSIKEHITYS JA VAIHTO

Etteplan Oyj:n osakkeita vaihdettiin katsauskauden aikana 1 863 476 kappaletta yhteensä 9,38 (4,25) miljoonan euron arvosta. Osakkeen alin kurssi oli 3,81 euroa, ylin kurssi 5,90 euroa, keskimurssi 5,04 euroa ja päätöskurssi 5,58 euroa. Osakekannan markkina-arvo 31.12.2016 oli 136,91 miljoonaa euroa.

OSAKKEENOMISTAJAT

Yhtiön osakkeenomistajien lukumäärä kasvoi katsausvuonna. Vuoden 2016 lopussa yhtiöllä oli 2 141 (1 650) rekisteröityä osakkeenomistajaa. Hallintarekisterissä oli yhteensä 231 402 osaketta eli 0,93 prosenttia osakkeista.

LIPUTUKSET

Etteplan Oyj ei vastaanottanut tammi-joulukuussa 2016 liputusilmoituksia.

YHTIÖN OMAT OSAKKEET

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 21.6.2016 käynnistää omien osakkeiden hankintaohjelman varsinaiselta yhtiökokoukselta 5.4.2016 saamansa valtuutuksen perusteella, jonka mukaan hankittavien osakkeiden yhteismäärä on enintään 100 000 osaketta ja näiden osakkeiden tuottama äänimäärä. Valtuutuksen mukaan osakkeet hankitaan julkisella kaupankäynnillä Nasdaq Helsinki Oy:ssä vallitsevaan markkinahintaan siten kuin osakkeiden hankkimisesta julkisella kaupankäynnillä on säädetty. Hankittuja osakkeita käytetään avainhenkilöiden kannustinjärjestelmän toteuttamiseen. Hankitut osakkeet voidaan pitää Yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen.

Etteplan Oyj sai 14.11.2016 päätökseen omien osakkeiden hankintaohjelman. Yhtiö hankki yhteensä 100 000 omaa osaketta ja niihin liittyvän äänimäärän 5,40 euron keskihintaan julkisella kaupankäynnillä Nasdaq Helsinki Oy:ssä.

Yhtiön hallussa 31.12.2016 oli 235 892 yhtiön omaa osaketta, joka vastaa 0,95 prosenttia koko osakekannasta ja äänimäärästä (31.12.2015: 324 283). Yhtiö hankki vuonna 2016 yhteensä 132 974 kappaletta omia osakkeita. Yhtiö luovutti huhtikuussa 2016 yhteensä 221 365 kpl yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta Esotel Oy:n ja Soikea Solutions Oy:n avainhenkilöomistajille osana yhtiöiden osakkeiden hankintaa.

VOIMASSAOLEVAT VALTUUDET

Valtuutus osakepääoman korottamiseen

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia enintään 2 000 000 kappaletta. Omien osakkeiden hankinta voi tapahtua muussa kuin osakkeenomistajien osakeomistuksen suhteessa, eli hallituksella on mahdollisuus päättää myös suunnatusta omien osakkeiden hankinnasta. Valtuutus sisältää oikeuden päättää Yhtiön osakkeiden hankkimisesta kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella samoin ehdoin ja hallituksen päättämään hintaan tai julkisessa kaupankäynnissä osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä siten, että Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden yhteenlaskettu määrä on enintään kymmenen (10) prosenttia Yhtiön kaikista osakkeista. Omien osakkeiden vähimmäishankintahinta on osakkeen alin julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta ja enimmäishankintahinta vastaavasti osakkeen korkein julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta valtuutuksen voimassaoloaikana. Mikäli osakkeita hankitaan julkisessa kaupankäynnissä, osakkeet hankitaan muussa kuin osakkeenomistajien omistusten suhteessa. Tällöin omien osakkeiden hankintaan tulee olla Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakkeita voidaan hankkia käytettäväksi vastikkeena mahdollisissa yritys-kaupoissa tai käytettäväksi muissa rakennejärjestelyissä. Osakkeita voidaan käyttää myös henkilöstön kannustinohjelmien toteuttamiseen. Hankitut osakkeet voidaan pitää Yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen. Osakkeiden hankinta alentaa Yhtiön vapaata omaa pääomaa. Valtuutus on voimassa kahdeksantoista (18) kuukautta varsinaisen yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 5.4.2016 ja päättyen 4.10.2017. Valtuutus korvaa aikaisemman vastaavan valtuutuksen.

Valtuutus omien osakkeiden hankkimiseen ja luovuttamiseen

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 6 000 000 osakkeen antamisesta osakeannilla tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:n tarkoittamia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutus sisältää oikeuden päättää antaa joko uusia osakkeita tai Yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutus sisältää oikeuden poiketa osakkeenomistajien osakeyhtiölain 9 luvun 3 §:n mukaisesta merkintäetuoikeudesta eli hallituksella on oikeus suunnata osakeanti tai optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antaminen. Valtuutus sisältää myös oikeuden määrätä kaikista osakeannin, optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista. Valtuutus sisältää siten oikeuden päättää merkintöjen hinnoista, merkintään oikeutetuista ja muista merkintäehdoista. Osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta voidaan poiketa edellyttäen, että tähän on Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yrityskaupan rahoittaminen, muu Yhtiön liiketoiminnan kehittäminen tai pääomahuoltoon liittyvä järjestely taikka henkilöstön kannustaminen. Osakkeita annettaessa hallitus on oikeutettu päättämään, että osakkeita voidaan merkitä aporrtiomaisuutta vastaan tai muutoin tietyin ehdoin. Valtuutus sisältää oikeuden päättää merkintähinnan merkitsemisestä osakepääoman ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston välillä. Valtuutus on voimassa kaksi (2) vuotta yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 5.4.2016 ja päättyen 4.4.2018.

OPTIO-OIKEUDET

Yhtiöllä ei ole voimassa olevaa optio-ohjelmaa.

OSAKEPOHJAISET KANNUSTINJÄRJESTELMÄT

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 12.2.2014 Yhtiön toimitusjohtajan osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Sitouttavassa osakepalkkiojärjestelmässä on yksi kolmen vuoden sitouttamisjakso.

Järjestelmässä mahdollinen palkkio on sidottu toimitusjohtajan toimitusuhteen voimassaoloon. Sitouttamisjakson palkkio maksetaan helmikuussa 2017 osittain Yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Sitouttavan osakepalkkiojärjestelmän perusteella maksettava palkkio on yhteensä enintään 25 000 Etteplan Oyj:n osaketta. Lisäksi Yhtiö maksaa palkkiosta toimitusjohtajalle aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut.

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 3.6.2014 osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perustamisesta konsernin avainhenkilöille. Järjestelmässä on yksi ansaintajakso, joka sisältää kalenterivuodet 2014–2016. Järjestelmän ansaintakriteerit ovat Etteplan-konsernin liikevaihdon kasvu ja omistaja-arvon kehittyminen (Total Shareholder Return, TSR). Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 15 henkilöä. Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 450 000 Etteplan Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden).

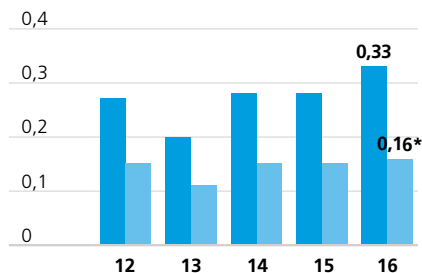
Etteplanin hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunta päätti 20.4.2016, että Osakeannin toteutuessa toimitusjohtajalle ja Etteplanin avainhenkilöille suunnattuja osakepohjaisia kannustin-

järjestelmiä muutetaan. Järjestelmistä maksettavien osakkeiden määrää korotetaan kertoimella 1,05, joka vastaa 6.4.–6.5.2016 Etteplanin osakkeen päätöskurssien kaupankäynnillä painotettua keskiarvoa jaettuna TERP-alennuksen (Theoretical Ex-Rights Price) sisältävällä osakekurssilla. Palkkioina mahdollisesti luovutettavat osakkeet jaetaan Yhtiön omistamista osakkeista tai markkinoilta hankittavista Yhtiön osakkeista.

Etteplanin hallitus päätti 9.2.2017 kokouksessaan luovuttaa toimitusjohtajalle 26 263 yhtiön osaketta edellä kuvatun kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeet luovutetaan Yhtiön omistamista omista osakkeista. Lisäksi Yhtiö maksaa rahana palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Osakkeiden luovutuspäivä on 28.2.2017.

Etteplanin hallitus päätti 9.2.2017 kokouksessaan luovuttaa yhtiön avainhenkilöille yhteensä 169 939 yhtiön osaketta edellä kuvatun kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeet luovutetaan Yhtiön omistamista omista osakkeista. Lisäksi Yhtiö maksaa rahana palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Osakkeiden luovutuspäivä on 28.4.2017.

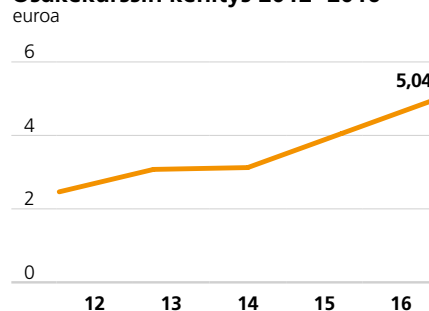
Osakekohtainen tulos ja osinko

■ Osakeantioikaistu osakekohtainen tulos
■ Osinko

* Hallituksen osinkoehdotus
Osakeantikerroin 1,050

Osakekurssin kehitys 2012–2016

Osakekurssin painotettu keskiarvo

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2016

Nimi	Osakkeet, kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %
Ingman Group Oy Ab	16 500 000	66,61
Oy Fincorp Ab	2 478 055	10,00
Varma Mutual Pension Insurance Company	985 593	3,98
VAS Invest Oy	562 573	2,27
Tuori Klaus	421 200	1,70
Sijoitusrahasto Taaleritehdas Mikro Markka	360 000	1,45
Tuori Aino Mirjami	308 275	1,24
Etteplan Oyj	235 892	0,95
Kempe Anna	200 000	0,81
Kempe Lasse	98 000	0,40
Kempe Pia Pauliina	95 000	0,38
Nordea Bank Finland Plc	89 197	0,36
Euroclear Bank Sa/Nv	68 440	0,28
Kylänpää Osmo Olavi	53 200	0,21
Tapper Teemu Petteri	48 503	0,20
Vesterinen Atso Ilmari	48 502	0,20
Kurra Jorma Juhani	43 751	0,18
Ingman Robert	40 000	0,16
Burmeister Dorrit Elisabeth	32 313	0,13
Skandinaviska Enskilda Banken AB	31 306	0,13
Muut osakkeenomistajat	2 071 692	8,36
Yhteensä	24 771 492	100,00
Hallintarekisteröidyt osakkeet	231 402	0,93

Osakeomistuksen jakauma omistajaryhmittäin 31.12.2016

Sektorin nimi	Osakkaat, kpl	Osakkeet, kpl	Hallintarekisteröidyt osakkeet, kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %
Koko kansantalous (kotimaiset sektorit)				
Yritykset	96	20 331 400	0	82,08
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	11	27 553	149 748	0,72
Julkisyhteisöt	4	1 012 189	0	4,09
Kotitaloudet	2009	3 113 258	0	12,57
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	10	41 672	0	0,17
Ulkomaat				
Euroopan unioni	10	12 993	81 654	0,38
Muut maat ja kansainväliset järjestöt	1	1 025	0	0,00
Yhteensä	2 141	24 540 090	231 402	100,00

Osakeomistuksen jakauma suuruusluokittain 31.12.2016

Osakkeiden määrä, kpl	Osakkaat, kpl	Osuus osakkaista, %	Osakkeet, kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %
1–100	377	17,61	18 395	0,07
101–500	951	44,42	290 561	1,17
501–1 000	349	16,30	268 139	1,08
1 001–5 000	377	17,61	805 787	3,25
5 001–10 000	43	2,01	290 837	1,17
10 001–50 000	30	1,40	642 348	2,59
50 001–100 000	5	0,23	403 837	1,63
100 001–500 000	5	0,23	1 525 367	6,16
500 001–	4	0,19	20 526 221	82,86
Yhteensä	2 141	100,00	24 771 492	100,00

Hallituksen voitonjakoehdotus

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2016 on 32,8 miljoonaa euroa, tilikauden voiton ollessa 4,4 miljoonaa euroa.

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokouksen käytettävänä olevista jakokelpoisista varoista jaetaan vuodelta 2016 osinkoa 0,16 euroa osaketta kohden, enintään 4,0 miljoonaa euroa. Osinkoa ei kuitenkaan makseta niille osakkeille, jotka ovat yhtiön hallussa osingonmaksun täsmäytyspäivänä 6.4.2017.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Osinko ehdotetaan maksettavaksi 13.4.2017.

Vantaalla, 9. päivänä helmikuuta 2017

Robert Ingman
hallituksen puheenjohtaja

Patrick von Essen
hallituksen jäsen

Matti Huttunen
hallituksen jäsen

Pertti Nupponen
hallituksen jäsen

Teuvo Rintamäki
hallituksen jäsen

Leena Saarinen
hallituksen jäsen

Tilintarkastuskertomus

Etteplan Oyj:n yhtiökokoukselle

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisäätteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

- Olemme tilintarkastaneet Etteplan Oyj:n (y-tunnus 0545456-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää:
- konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista
- emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Käsitksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tarkastuksen yleinen lähestymistapa

Yhteenveto

Olennaisuus

- Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus oli 1,5 miljoonaa euroa.

Konsernitarkastuksen laajuus

- Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuuteen sisältyivät kaikki merkittävät yhtiöt Suomessa (3) ja Ruotsissa (1), kattaen suurimman osan konsernin liikevaihdosta, varoista ja veloista.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

- Liikevaihdon tuloutus
- Liikearvon arvostaminen
- Yrityshankinnat

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olennaisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olennainen virheellisyys. Erityisesti olemme arvioineet alueita, joiden osalta johto on tehnyt subjektiivisia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arviot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

Olennaisuus

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olennaista virheellisyttä. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme olennaisuuteen liittyen tiettyjä kvantitatiivisia raja-arvoja, kuten alla olevassa taulukossa kuvatun konsernitilinpäätökselle määritetyn olennaisuuden. Nämä raja-arvot yhdessä kvalitatiivisten tekijöiden kanssa auttoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaislaajuuden ja yksittäisten tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyyksien vaikutusta tilinpäätöksen kokonaisuutena.

Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus	1,5 miljoonaa euroa
Olennaisuuden määrittämisessä käytetty vertailukohde	0,85 % liikevaihdosta
Perustelut vertailukohteen valinnalle	Valitsimme olennaisuuden määrittämisen vertailukohteeksi liikevaihdon, koska se on tilinpäätöksen käyttäjän kannalta vakaa ja relevantti konsernin kokoa ja suoriutumista kuvaava tunnusluku. Lisäksi liikevaihto on yleisesti hyväksytty vertailukohde.

Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuuden määrittäminen

Tilintarkastuksemme laajuutta määrittäessämme olemme ottaneet huomioon Etteplan-konsernin rakenteen, toimialan sekä taloudelliseen raportointiin liittyvät prosessit ja kontrollit. Valitsimme tilintarkastuksen kohteeksi konserniyhtiöitä ja kirjanpidon tilejä edellä mainittujen kriteerien perusteella siten, että suorittamillamme tilintarkastustoimenpiteillä saatiin riittävä kattavuus lausunnon esittämiseksi konsernitilinpäätöksestä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessamme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Liikevaihdon tulouttaminen

Katso konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetiedot 7 sekä 8. Konsernin tuotteiden ja palvelujen luonteesta johtuen olemme tunnistanee kaksi tilintarkastuksen kannalta keskeistä liikevaihdon tulouttamiseen liittyvää virheen ja väärinkäytöksen riskiä:

- Virheellinen katko tuotteiden ja palvelujen myynnin tuloutuksessa; ja
- Virheellinen tuloutus projekteissa, jotka kokonsa pitkäkestoisuutensa vuoksi täyttävät pitkäaikaishankkeen määritelmän (IAS 11).

Johdon harkintaan perustuvasta arvionvaraisuudesta johtuen pitkäaikaishankkeiden tuloutus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka. Tuotteiden ja palvelujen myynnin katko on tilintarkastuksen kannalta merkittävä seikka, johtuen liikevaihdon merkittävyydestä arvioitaessa yhtiön tulosta ja suoriutumista.

Liikearvon arvostaminen

Katso konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetieto 23.

Liikearvon määrä konsernin taseessa on 58,1 miljoonaa euroa ja se on Etteplanin merkittävin tase-erä. Mahdollisen arvonalentumisen määrittämiseen liittyvä merkittävässä määrin johdon harkintaa mm. arvioitaessa liiketoiminnan tulevaa kannattavuutta ja tulevaisuudessa toteutuviin rahavirtoihin sovellettavaa diskonttokorkoa, josta johtuen tämä on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.

Yrityshankinnat

Katso konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetieto 5.

Etteplan osti vuoden 2016 aikana Espotel Oy:n ja Soikea Solutions Oy:n kokonaiskauppahintaan 26,5 miljoonaa euroa. Hankinta on käsitelty liiketoimintojen yhdistämisenä (IFRS 3), ja siihen liittyi useita merkittäviä ja monimutkaisia harkintaan perustuvia arvioita, jotka koskevat hankittujen varojen ja velkojen käypien arvojen määrittämistä.

Keskeisen osan arvonnäytystä ja kauppahinnan kohdistamista muodosti käyvän arvon määrittäminen aineettomille hyödykkeille (10,0 miljoonaa euroa), jotka koostuivat asiakassuhteista. Liikearvoa muodostui 16,0 miljoonaa euroa. Kohdistamisessa arvioitiin myös muita varoja ja velkoja.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Olemme arvioineet tulouttamiseen liittyviä konsernin tietojärjestelmiä testaamalla järjestelmiin pääsyn ja muutostenhallinnan kontroleja. Prosesseja läpikäymällä olemme arvioineet kunkin merkittävän myyntitapahtumalajin osalta keskeisten kontrollien rakenteen toimivuutta sekä testanneet kyseisten kontrollien toiminnan tehokkuutta;

- Tuotteiden ja palvelujen myynnin katkon aineistotarkastustoimenpiteemme olivat muun muassa:
- Lähellä tilikauden vaihdetta toteutuneiden yksittäisten tapahtumien tarkastaminen; ja
- Liikevaihtotapahtumien testaus, jonka tarkoituksena on varmistua tulouttamisen oikeellisuudesta tilikauden aikana ja tilikauden vaihteessa.

Pitkäaikaishankkeen määritelmän täyttävistä projekteista valitsimme sopimuksista otoksen ja suoritimme seuraavat toimenpiteet:

- Varmistimme, että käytetty tulouttamismenettely oli sopimuksen ehtojen perusteella asianmukainen;
- Täsmäytimme tuottoennusteen myyntisopimukseen huomioiden sopimukseen mahdollisesti tehdyt muutokset;
- Tarkastimme, että projektin kustannusennuste oli asianmukaisesti päivitetty; ja
- Laskimme myyntituoton uudelleen valmistumisasteen perusteella. Arvioimme projektien valmistumisasteen oikeellisuutta vertaamalla yhtiön kirjanpitoaineiston mukaisia toteutuneita kustannuksia projektin arvioituihin kokonaiskustannuksiin.

Keskityimme tarkastustoimenpiteissämme johdon harkintaa edellyttävien arvioiden asianmukaisuuden varmentamiseen seuraavin toimenpitein:

- Tarkastimme käyttöarvolaskelmissa käytetyt menetelmät vertaamalla niitä IAS 36:n Omaisuuserien arvon alentuminen -standardin mukaisiin vaatimuksiin ja testasimme johdon käyttämän mallin matemaattisen oikeellisuuden;
- Arvioimme rahavirtaennusteiden laatimisessa käytettävää prosessia ja teimme vertailuja viimeisimpiin hallituksen hyväksymiin budjetteihin ja pitkän aikavälin suunnitelmiin;
- Testasimme rahavirtaennusteiden perusteena olevat keskeiset oletukset, joita ovat mm. myyntiä ja kannattavuutta koskevat ennusteet, käytetty diskonttokorko sekä ennustejakson jälkeiseen aikaan sovellettu kasvuprosentti;
- Vertasimme tilikauden toteutuneita tuloslukuja edellisenä vuonna arvonalentumismallissa käytettyihin tulosennusteisiin sen selvittämiseksi, sisältyikö ennusteisiin oletuksia, jotka olivat jälkikäteen arvioituina olleet optimistisia;
- Arvioimme johdon laatimassa herkkyyssanalyyseissä käytettyjen oletusten asianmukaisuutta, arvioimalla niihin sisältyvien johdon harkintaa vaativien oletusten muutosten todennäköisyyttä; ja
- Arvioimme mallissa käytettyjen diskonttokorkojen ja pitkän aikavälin kasvuprosenttien asianmukaisuutta ja soveltuvilta osin vertasimme niitä kansantaloudellisiin ja toimialakohtaisiin ennusteisiin.

Aineettomien hyödykkeiden osalta olemme arvioineet menetelmiä, joita johto on käyttänyt hankitun asiakas-suhteiden käyvän arvon määrittämistä koskevissa laskelmissa sekä tarkastaneet arvonnäyttykseen sisältyviä keskeisiä oletuksia, kuten:

- arvonnäyttyprosessissa käytetyt rahavirtaennusteet;
- asiakassuhteiden oletetut taloudelliset vaikutusajat; ja
- transaktioon sovellettava diskonttokorko.

Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole sellaisia tilintarkastuksen kannalta keskeisiä seikkoja, joista olisi viestittävä kertomuksessamme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

- Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:
- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski

siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksemme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonne. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuviin epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitua yleinen etu.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikertomukseen sisältyvän muun informaation kuin tilinpäätöksen ja sitä koskevan tilintarkastuskertomuksemme.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntonne ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että muussa informaatioissa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 28. päivänä helmikuuta 2017

Lauri Kallaskari
KHT

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö
PL 1015 (Itämerentori 2)
00101 Helsinki

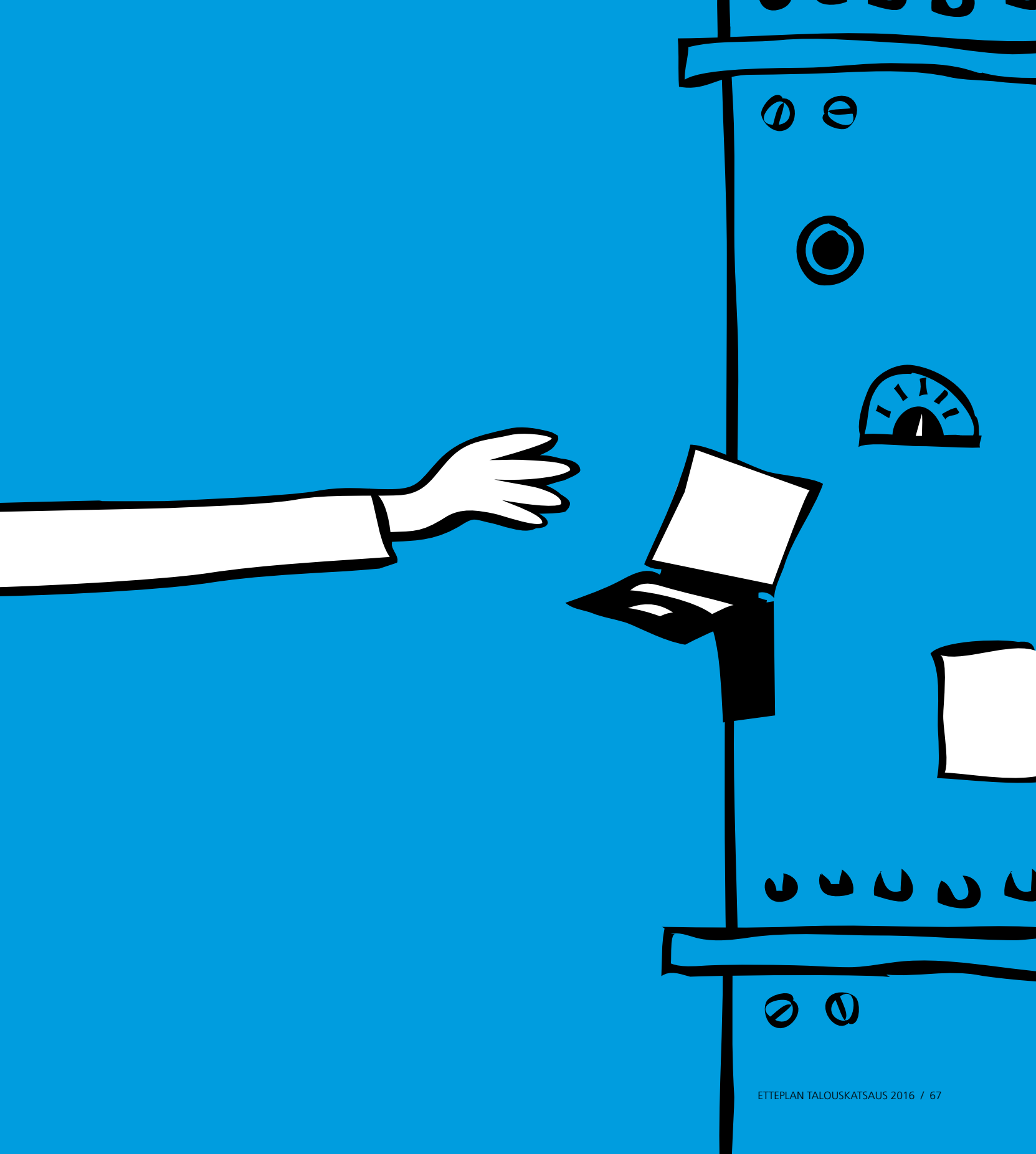
Olli Wesamaa
HT

DFK Finland Oy
Pohjoisesplanadi 21 B
00100 Helsinki

Hallinnointi ja sijoittajatietoa

Etteplanin osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:n Small cap -markkina-arvoryhmän Teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialaryhmässä (Industrials) tunnuksella ETTE.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2016

Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on laadittu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin 2015 mukaisesti. Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on laadittu osana vuosikertomusta, ja se on saatavana myös erillisenä yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com. Etteplanin hallitus on käsitellyt tämän yhtiön hallinnointia koskevan lausunnon. Etteplan Oyj:n ulkopuolinen tilintarkastaja PricewaterhouseCoopers Oy on tarkistanut, että tämä selvitys on annettu, ja että taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteittäinen kuvaus on yhdenmukainen Etteplan Oyj:n tilinpäätöksen kanssa.

Yleiset hallinnointiperiaatteet

Etteplan Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan Suomen osakeyhtiölakia, julkisesti noteerattuja yhtiöitä koskevia muita säädöksiä ja Etteplan Oyj:n yhtiöjärjestystä.

Yhtiö on julkisesti noteerattu pörssi-yhtiö, johon sovelletaan Nasdaq Helsinki Oy:n sääntöjä. Etteplan noudattaa toiminnassaan Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkistamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia 2015. Etteplan ei poikkea koodin yksittäisistä määräyksistä. Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi on saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n internetsivuilla www.cgfinland.fi.

Yhtiön valvonta ja johto on jaettu yhtiökokouksen, hallituksen ja toimitusjohtajan kesken.

YHTIÖKOKOUS

Osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa. Yhtiön on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous vuosittain

kesäkuun loppuun mennessä. Tarvittaessa järjestetään ylimääräinen yhtiökokous. Osakkeenomistaja voi käyttää yhtiökokouksessa puhe-, kysely- ja äänioikeuttaan. Varsinaisessa yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat on määritelty Etteplanin yhtiöjärjestyksen 8 §:ssä ja osakeyhtiölain 5 luvun 3 §:ssä.

Yhtiökokouksen päätökset julkistetaan viipymättä yhtiökokouksen jälkeen pörssitiedotteella ja yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com.

Yhtiökokoustietojen antaminen osakkeenomistajille

Hallitus kutsuu varsinaisen tai ylimääräisen yhtiökokouksen koolle yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com julkaistavalla yhtiökokouskutsulla, jossa mainitaan kokouksessa käsiteltävät asiat. Hallitus voi lisäksi harkintansa mukaan julkaista kutsun yhtiökokoukseen yhdessä suomenkielisessä hallituksen määräämässä valtakunnallisessa päivälehdessä. Kokouskutsu ja hallituksen ehdotukset yhtiökokoukselle julkistetaan myös pörssitiedotteena.

Yhtiökokouskutsu sisältää ehdotuksen yhtiökokouksen asialistaksi. Yhtiökokouskutsu, yhtiökokoukselle esitettävät asiakirjat sekä päätösehdotukset yhtiökokoukselle asetetaan saataville yhtiön internetsivuille aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään kolme viikkoa ennen yhtiökokousta.

Yhtiö ilmoittaa internetsivuillaan päivämäärän, johon mennessä osakkeenomistajan on ilmoitettava yhtiön hallitukselle varsinaisen yhtiökokouksen käsiteltäväksi vaatimansa asia.

Yhtiökokouksen pöytäkirja asetetaan yhtiön internetsivuille kahden viikon kuluessa yhtiökokouksesta. Yhtiökokoukseen liittyvät asiakirjat pidetään yhtiön internetsivuilla vähintään viiden vuoden ajan yhtiökokouksesta.

Yhtiökokouksen järjestäminen

Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokous pidetään yhtiön kotipaikassa tai Lahden tai Helsingin kaupungissa siten kuin yhtiön hallitus määrää.

Voidakseen osallistua yhtiökokoukseen osakkeenomistajan tulee olla yhtiökokouksen täsmäytyspäivänä merkittynä Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään Etteplan Oyj:n osakasluetteloon. Hallintarekisteröidyn osakkeen omistajan, joka aikoo osallistua yhtiökokoukseen, tulee pyytää omaisuudenhoitajaltaan tarvittavat ohjeet koskien rekisteröitymistä osakasluetteloon ja valtakirjojen antamista. Hallintarekisteröidyn osakkeen ilmoittaminen tilapäiselle osakasluettelolle katsotaan ilmoittautumiseksi yhtiökokoukseen.

Yhtiökokoukseen ilmoittaudutaan ennakkoon kokouskutsussa kerrotun määräajan puitteissa. Osakkeenomistaja voi osallistua yhtiökokoukseen itse tai valtuuttamansa asiamiehen välityksellä. Asiamiehen tulee esittää valtuutuksestaan valtakirja. Osakkeenomistajan on ilmoitettava yhtiölle antamistaan valtakirjoista samalla, kun hän ilmoittautuu yhtiökokoukseen. Osakkeenomistajalla ja asiamiehellä voi olla kokouksessa mukanaan avustaja.

Hallituksen, toimitusjohtajan ja tilintarkastajan osallistuminen yhtiökokoukseen

Hallituksen puheenjohtajan, hallituksen ja sen valiokuntien jäsenien sekä toimitusjohtajan on oltava läsnä yhtiökokouksessa. Lisäksi tilintarkastajan on oltava läsnä varsinaisessa yhtiökokouksessa.

Hallituksen jäsenehdokkaan osallistuminen yhtiökokoukseen

Hallituksen jäseneksi ensimmäistä kertaa ehdolla olevan henkilön on osallistuttava valinnasta päättävään yhtiökokoukseen, jollei hänen poissaololleen ole painavia syitä.

HALLITUS

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja yhtiön toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä lainsäädännön ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan sekä hyväksyy merkittävät yrityksen strategiaa, investointeja, organisaatiota, johdon palkitsemisjärjestelmää ja rahoitusta koskevat päätökset.

Hallituksen työjärjestys

Etteplan Oyj:n hallitus on hyväksynyt osana yhtiön hallinnointia kirjallisen työjärjestyksen ohjaamaan työskentelyään. Hallituksen työjärjestys täydentää Suomen osakeyhtiölain säännöksiä ja yhtiön yhtiöjärjestystä. Hallituksen työjärjestys on esitetty yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.etteplan.com.

Hallituksen kokoukset

Hallitus kokoontuu niin usein kuin sen velvoitteiden asianmukainen täyttäminen vaatii.

Tilikaudella 2016 hallitus piti yhteensä 13 kokousta, joista neljä oli puhelin- tai sähköpostikokouksia. Hallituksen jäsenet osallistuvat kokouksiin seuraavasti: Patrick von Essen, Matti Huttunen, Robert Ingman, Pertti Nupponen, Teuvo Rintamäki ja Leena Saarinen kaikkiin kokouksiin. Hallituksen jäsenten lisäksi yhtiön toimitusjohtaja osallistui hallituksen sihteerinä kokouksiin.

Hallituksen toiminnan arviointi

Hallitus arvioi vuosittain omaa toimintaansa ja työskentelytapojaan. Hallitus määrittää arvioinnissa käytettävät kriteerit. Arviointi toteutetaan sisäisenä itsearviointina. Arvioinnin tulokset käsitellään hallituksessa.

Hallituksen kokoonpano

Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet. Etteplan Oyj:n hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunta laatii yhtiökokoukselle ehdotuksen hallituksen jäseniksi. Jäsenehdokkaat ilmoitetaan yhtiökokouksutussa ja yhtiön internetsivuilla.

Yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään kolme ja enintään seitsemän jäsentä. Hallitus valitaan vuoden toimikaudeksi kerrallaan.

Varsinainen yhtiökokous 5.4.2016 valitsi hallituksen jäseniksi hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti seuraavat henkilöt:

- Robert Ingman (s. 1961), puheenjohtaja, diplomi-insinööri ja kauppatieteiden maisteri, 16 540 000 osaketta
- Patrick von Essen (s. 1963), toimitusjohtaja Dovre Group Oyj, diplomi-insinööri, ei omistusta
- Matti Huttunen (s. 1967), toimitusjohtaja PKC Electronics Oy, insinööri, ei omistusta
- Pertti Nupponen (s. 1961), kauppatieteiden tohtori ja diplomi-insinööri, ei omistusta
- Teuvo Rintamäki (s. 1955), hallitusammattilainen, kauppatieteiden maisteri, ei omistusta
- Leena Saarinen (s. 1960), hallitusammattilainen, elintarviketieteiden maisteri, 38 osaketta.

Etteplan Oyj:n hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan 5.4.2016 yhtiön hallituksen puheenjohtajaksi Robert Ingmanin.

Osakeomistukset on ilmoitettu 31.12.2016 vallitsevan tilanteen mukaan, ja niissä on huomioitu myös hallituksen jäsenten määräysvaltaehtöjen mahdolliset osakeomistukset. Tarkemmat tiedot hallituksen jäsenistä on esitetty yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com sekä osittain vuoden 2016 vuosikertomuksessa.

Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallituksen jäsenten enemmistön on oltava riippumattomia yhtiöstä. Lisäksi vähintään kahden mainittuun enemmistöön kuuluvista jäsenistä on oltava riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallitus arvioi jäsentensä riippumattomuuden ja ilmoittaa, ketkä heistä ovat riippumattomia yhtiöstä ja ketkä riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista.

Robert Ingman, Patrick von Essen, Matti Huttunen, Pertti Nupponen, Teuvo Rintamäki ja Leena Saarinen ovat yhtiöstä riippumattomia hallituksen jäseniä. Patrick von Essen, Matti Huttunen, Pertti Nupponen, Teuvo Rintamäki ja Leena Saarinen ovat merkittävistä osakkeenomistajista riippumattomia hallituksen jäseniä.

Hallituksen monimuotoisuus

Etteplanin hallitus on määrittänyt hallituksen monimuotoisuutta koskevat periaatteet Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin 2015 mukaisesti. Periaatteiden mukaan hallituksen kokoonpanossa tulee pyrkiä siihen, että se vastaa mahdollisimman hyvin yhtiön koon, markkina-aseman ja toimialan asettamia vaatimuksia.

Hallituksen jäsenten valinnassa kiinnitetään huomiota jäsenten monipuoliseen ja erilaiseen osaamiseen eri toimialoilta niin, että jäsenten osaamisprofiilit täydentävät toisiaan. Valinnoilla pyritään varmistamaan, että hallituksessa on laaja-alaista osaamista yhtiön keskeisillä strategisilla painopistealueilla. Hallituksen kokoonpanossa pyritään lisäksi siihen, että jäsenenä on molempien sukupuolten edustajia.

Hallituksen määrittämät periaatteet toteutuivat hyvin tilikauden 2016 hallituksessa. Periaatteiden toteuttamista jatketaan tilikaudella 2017.

HALLITUKSEN VALIOKUNNAT

Etteplan Oyj:n hallituksella on nimitys- ja palkitsemisvaliokunta. Hallitus vastaa tarkastusvaliokunnalle kuuluvista tehtävistä, sillä yhtiöllä ei ole tarkastusvaliokuntaa.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Etteplan Oyj:n hallitus on nimennyt keskuudestaan nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan. Hallitus on vahvistanut valiokunnan keskeiset tehtävät ja toimintaperiaatteet kirjallisessa työjärjestyksessä. Valiokunnan työjärjestys on esitetty yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta raportoi säännöllisesti työstään hallitukselle.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on toimia hallituksen apuna yhtiön toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja muun johdon nimitys- ja palkitsemisasiossa. Lisäksi valiokunta tekee varsinaiselle yhtiökokoukselle ehdotuksen hallituksen jäsenmääräksi, kokoonpanoksi ja hallituksen jäsenten palkitsemiseksi.

Valiokunta myös suosittaa, valmistelee ja esittää hallituksen hyväksyttäväksi toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen nimityksen, tämän palkan ja palkkiot sekä valmistelee ja antaa hallitukselle ja toimitusjohtajalle suosituksia johdon ja henkilöstön palkitsemiseen ja palkitsemisjärjestelmiin liittyvissä asioissa.

Valiokuntaan kuuluu kolme hallituksen jäsentä, ja se kokoontuu säännöllisesti vähintään kerran vuodessa. Valiokunnan puheenjohtaja esittää valiokunnan ehdotukset hallitukselle.

Vuoden 2016 varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajana on toiminut Leena Saarinen ja valiokunnan jäsenenä Robert Ingman ja Pertti Nupponen. Kaikki valiokunnan jäsenet ovat yhtiöstä riippumattomia.

Hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden 2016 aikana 9 kertaa. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsenet osallistuivat kokouksiin seuraavasti: Leena Saarinen, Robert Ingman ja Pertti Nupponen kaikkiin kokouksiin.

TOIMITUSJOHTAJA

Vuoden 2012 alusta yhtiön toimitusjohtajana on toiminut diplomi-insinööri Juha Näkki (s. 1973). Toimitusjohtaja vastaa päivittäisestä konsernin asioiden hoitamisesta hallituksen määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja saa ryhtyä yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisiin ja laajakantoisiin toimiin vain hallituksen valtuuttamana. Toimitusjohtaja vastaa yhtiön kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta järjestämisestä. Toimitusjohtaja osallistuu hallituksen kokouksiin hallituksen sihteerinä, mutta hän ei ole hallituksen jäsen. Emoyhtiön toimitusjohtaja toimii samalla konsernijohtajana.

Toimitusjohtajalle on laadittu kirjallinen toimitusjohtajasopimus, jonka hallitus on hyväksynyt. Hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan sekä valvoo hänen toimintaansa.

Tarkemmat tiedot toimitusjohtajasta on esitetty yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.etteplan.com sekä osittain vuoden 2016 vuosikertomuksessa.

MUU JOHTO

Toimitusjohtaja nimeää operatiivisen toiminnan kannalta tarkoituksemukaisen johtoryhmän. Johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa

ja kehittää ja valvoo kaikkia yhtiön johdon vastuulla olevia asioita, mukaan lukien konsernin ja liiketoimintayksiköiden strategioihin, yrityskauppoihin ja merkittäviin pääomamenoihin, divestointeihin, yhtiön imagoon, kuukausiraportointiin, osavuositarkastuksiin, sijoitajasuhteisiin ja henkilöstöpolitiikan pääperiaatteisiin liittyvät asiat. Hallitus hyväksyy johtoryhmän jäsenten nimityksen. Johtoryhmän jäsenet raportoivat toimitusjohtajalle.

Tilikaudella 2016 Etteplan Oyj:n johtoryhmään ovat kuuluneet:

- Juha Näkki (s. 1973), toimitusjohtaja, 14 313 osaketta
- Per-Anders Gådin (s. 1965), talousjohtaja, 4 300 osaketta
- Petri Ikonen (s. 1964), palvelualuejohtaja, tekninen dokumentointi, ei omistusta
- Veikko Lamminen (s. 1960), liiketoimintajohtaja, Suomi, 2 100 osaketta
- Outi-Maria Liedes (s. 1956), henkilöstö- ja kehitysjohtaja, ei omistusta
- Kari Liuska (s. 1963), palvelualuejohtaja, sulautetut järjestelmät ja IoT, 31 200 osaketta
- Riku Riikonen (s. 1977), palvelualuejohtaja, suunnittelupalvelut, ei omistusta
- Outi Torniainen (s. 1965), viestintä- ja markkinointijohtaja, ei omistusta
- Mikael Vatn (s. 1967), liiketoimintajohtaja, Keski- ja Länsi-Eurooppa, 5 500 osaketta.

Osakeomistukset on ilmoitettu 31.12.2016 vallitsevan tilanteen mukaan, ja niissä on huomioitu myös johtoryhmän jäsenten määräysvalta-yhteisöjen mahdolliset osakeomistukset. Tarkemat tiedot johtoryhmän jäsenistä on esitetty yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com sekä osittain vuoden 2016 vuosikertomuksessa.

PALKITSEMINE

Palkitsemisjärjestelmiin sovellettavat periaatteet

Palkitsemisjärjestelmien tavoitteena on edistää yhtiön kilpailukykyä ja pitkän aikavälin taloudellista menestystä sekä myötävaikuttaa omistaja-arvon suotuisaan kehitykseen. Palkitsemisjärjestelmät perustuvat ennalta määrättyihin ja mitattaviin suoritus- ja tulostekereihin.

Hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on toimia hallituksen apuna yhtiön toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja ylimmän johdon palkitsemisasioiden sekä valmistella henkilökunnan palkitsemisjärjestelmiin liittyvät asiat.

Päätöksentekojärjestys

Yhtiökokous päättää hallitus- ja valiokuntatyöskentelystä maksettavista palkkioista ja niiden määräytymisperusteista. Hallituksen palkitsemisen valmistelu on osoitettu hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtäväksi. Toimitusjohtajan palkitsemisesta ja hänelle maksettavista muista korvauksista päättää hallitus. Muun johdon palkitsemisesta päättää toimitusjohtaja yhdessä hallituksen kanssa.

Hallituksen jäsenten palkitseminen

Vuoden 2016 varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti hallituksen jäsenen palkkio on 600 euroa kokoukselta ja hallituksen puheenjohtajan palkkio on 1 200 euroa kokoukselta. Lisäksi yhtiön hallituksen jäsenen palkkio on 24 400 vuodessa ja hallituksen puheenjohtajan 48 800 vuodessa. Hallituksen jäsenille maksetaan päivärahat ja matkakustannusten korvaukset yhtiön matkustussäännön mukaisesti.

Vuoden 2016 varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsenen palkkio on 600 euroa kokoukselta ja nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajan palkkio on 1 200 euroa kokoukselta. Lisäksi valiokunnan jäsenille maksetaan kokouksista päivärahat ja matkakustannusten korvaukset yhtiön matkustussäännön mukaisesti.

Hallitus- ja valiokuntapalkkioita ei makseta yhtiön omina osakeina eivätkä hallituksen jäsenet kuulu Etteplan-konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän kohderyhmään.

Toimitusjohtajan palkitseminen

Toimitusjohtajan palkka muodostuu peruspalkasta ja hallituksen vuosittain päättämästä, konsernin tulokseen ja muihin avaintavoitteisiin perustuvasta tulospalkkiosta, jonka enimmäismäärä päätetään vuosittain. Lisäksi hänellä on auto- ja puhelinetu. Toimitusjohtajalla on sopimus osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Toimitusjohtajaan sovelletaan lain mukaista eläkeikää. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Irtisanomistilanteessa

hänellä on oikeus enintään 18 kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen, joka sisältää kuuden kuukauden irtisanomisaajan palkan.

Toimitusjohtajan toimisuhdetta koskevat tiedot

Toimitusjohtaja Juha Näkin peruspalkka vuonna 2016 oli 274 407,60 euroa. Auto-, puhelin- ja sairauskuluvakuutusedun määrä vuonna 2016 oli 16 050,60 euroa. Toimitusjohtajalle maksettiin suoriteperusteista bonusta vuonna 2016 yhteensä 144 510,00 euroa.

Toimitusjohtajalle laadittiin vuonna 2014 osakepohjainen kannustinjärjestelmä. Osakepalkkiojärjestelmässä on yksi kolmen vuoden sitouttamisjakso, joka sisältää kalenterivuodet 2014–2016. Mahdollinen palkkio on sidottu toimitusjohtajan toimisuhteen voimassaoloon ja maksetaan helmikuussa 2017. Lisäksi toimitusjohtaja kuuluu avainhenkilöiden osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään, josta ei luovutettu omia osakkeita vuonna 2016.

Vuonna 2016 toimitusjohtaja Juha Näkille ei maksettu maksuperusteista lisäeläkevakuutusta.

Yhtiön muun johdon palkitseminen

Johtoryhmän jäsenten palkitsemisjärjestelmä sisältää peruspalkan ja tulospalkkion, jonka ansaintakriteerit määritellään vuosittain. Tulospalkkion enimmäismäärä on tehtävästä riippuen 33-100 prosenttia vuosipalkasta. Johtoryhmän jäsenillä ei ole sopimusta varhennetusta eläkeistä. Johtoryhmän jäsenen irtisanomisaika on vähintään neljä kuukautta. Irtisanomiskorvaus on enintään kymmenen kuukauden palkkaa vastaava korvaus, joka sisältää neljän kuukauden irtisanomisaajan palkan.

Muulle johtoryhmälle maksettiin vuonna 2016 peruspalkkana yhteensä 1 032 619,93 euroa. Auto-, puhelin- ja sairaskuluvakuutusedun määrä vuonna 2016 oli yhteensä 18 498,70 euroa. Muulle johtoryhmälle maksettiin suoriteperusteista bonusta vuonna 2016 yhteensä 222 325,74 euroa.

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

Etteplan Oyj:n hallitus päätti helmikuussa 2014 uudesta yhtiön toimitusjohtajan osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja toimitusjohtajan tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi sekä sitouttaa toimitusjohtaja yhtiöön ja tarjota hänelle kilpailukykyinen

yhtiön osakkeiden ansaintaan perustuva palkkiojärjestelmä.

Osakepalkkiojärjestelmässä on yksi kolmen vuoden sitouttamisjakso. Järjestelmässä mahdollinen palkkio on sidottu toimitusjohtajan toimitusjohtajan voimassaoloon. Sitouttamisjakson palkkio maksetaan helmikuussa 2017 osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta toimitusjohtajalle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli toimitusjohtaja irtisanoo toimitusjohtajansa ennen palkkion maksamista, palkkio ei makseta.

Sitouttavan osakepalkkiojärjestelmän perusteella maksettava palkkio on yhteensä enintään 25 000 Etteplan Oyj:n osaketta. Lisäksi yhtiö maksaa palkkiosta toimitusjohtajalle aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut.

Kesäkuussa 2014 Etteplan Oyj:n hallitus päätti uuden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perustamisesta konsernin avainhenkilöille. Järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon kasvattamiseksi sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen yhtiön osakkeiden omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Järjestelmässä on yksi ansaintajakso, joka sisältää kalenterivuodet 2014–2016.

Järjestelmän ansaintakriteerit ovat Etteplan-konsernin liikevaihdon kasvu ja omistaja-arvon kehittyminen (Total Shareholder Return, TSR). Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 15 henkilöä.

Mahdollinen palkkio maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahana maksettavalla osuudella pyritään kattamaan avainhenkilölle palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut.

Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 450 000 Etteplan Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden).

Etteplanin hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunta päätti huhtikuussa 2016, että osakeannin toteutuessa toimitusjohtajalle ja Etteplanin avainhenkilöille suunnattuja osakepohjaisia kannustinjärjestelmiä muutetaan. Järjestelmistä maksettavien osakkeiden määrää korotetaan kertoimella 1,05, joka vastaa 6.4.–6.5.2016 Etteplanin osakkeen päätöskurssien kaupankäynnillä painotettua keskiarvoa jaettuna TERP-alennuksen (Theoretical Ex-Rights Price) sisältävällä osakekurssilla.

Palkkioina mahdollisesti luovutettavat osakkeet jaetaan yhtiön

omistamista osakkeista tai markkinoilta hankittavista yhtiön osakkeista.

Etteplanin hallitus päätti helmikuussa 2017 luovuttaa toimitusjohtajalle 26 263 yhtiön osaketta edellä kuvatun kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeet luovutettiin yhtiön omistamista omista osakkeista. Lisäksi yhtiö maksoi rahana palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Osakkeiden luovutuspäivä oli 28.2.2017.

Etteplanin hallitus päätti helmikuussa 2017 luovuttaa yhtiön avainhenkilöille yhteensä 169 939 yhtiön osaketta edellä kuvatun kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeet luovutetaan yhtiön omistamista omista osakkeista. Lisäksi yhtiö maksaa rahana palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Osakkeiden luovutuspäivä on 28.4.2017.

Palkka- ja palkkioselvitys

Palkka- ja palkkioselvitys on saatavilla yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com. Selvitystä päivitetään säännöllisesti.

SISÄINEN VALVONTA, RISKIENHALLINTA JA SISÄINEN TARKASTUS

Etteplan Oyj:n sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa, ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan. Tavoitteena on myös liiketoimintaan liittyvien riskien tunnistaminen, arvioiminen ja seuranta. Sisäisen tarkastuksen avulla tehostetaan hallitukselle kuuluvan valvontavelvollisuuden hoitamista.

Sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet

Etteplanin sisäistä valvontaa ohjaavat osakeyhtiölaki ja arvopaperimarkkinalaki ja muut yhtiön toimintaa säätelevät lait ja säännökset, Helsingin Pörssin antamat säännöt ja ohjeistukset sekä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi. Ulkoinen valvonta kuuluu yhtiön tilintarkastajille ja viranomaisille.

Etteplanin sisäinen valvonta kattaa yhtiön taloudellisen raportoinnin ja muun toiminnan valvonnan. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa yhtiölle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen sekä yhtiön resurssien taloudellinen ja tarkoituk-

senmukainen käyttö. Sisäisellä valvonnalla pyritään lisäksi varmistamaan muun muassa taloudellisen ja muun tiedon luotettavuus ja oikeellisuus, ulkoisten säännösten ja sisäisten ohjeiden ja menettelytapojen noudattaminen sekä toiminnan ja tiedon riittävä turvaaminen. Sisäisellä valvonnalla varmistetaan myös toimintaa tukevat, tarkoituksenmukaiset ja asianmukaisesti järjestetyt tietotekniset ja manuaaliset järjestelmät.

Sisäistä valvontaa toteuttavat Etteplanilla hallitus, johto ja koko yhtiön henkilökunta. Valvonta jaetaan kolmeen osaan: 1) ennalta ehkäisevä valvonta, 2) päivittäinen valvonta ja 3) jälkikäteisvalvonta. Ennalta ehkäisevää valvontaa on yhtiön arvojen ja yleisten toimintaperiaatteiden määrittäminen. Päivittäiseen valvontaan kuuluvat toiminnan ohjaus ja seuranta toimintajärjestelmineen. Jälkikäteisvalvonta puolestaan käsittelee johdon arvioinnit ja tarkistukset, vertailut ja todentamiset, joilla varmistetaan tavoitteiden saavuttaminen ja valvotaan sovitujen toimintaperiaatteiden noudattamista.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta on oleellinen osa Etteplan-konsernin liiketoiminnan ohjausta ja sisäisen valvonnan käytäntöjä. Riskienhallinnan tehtä-

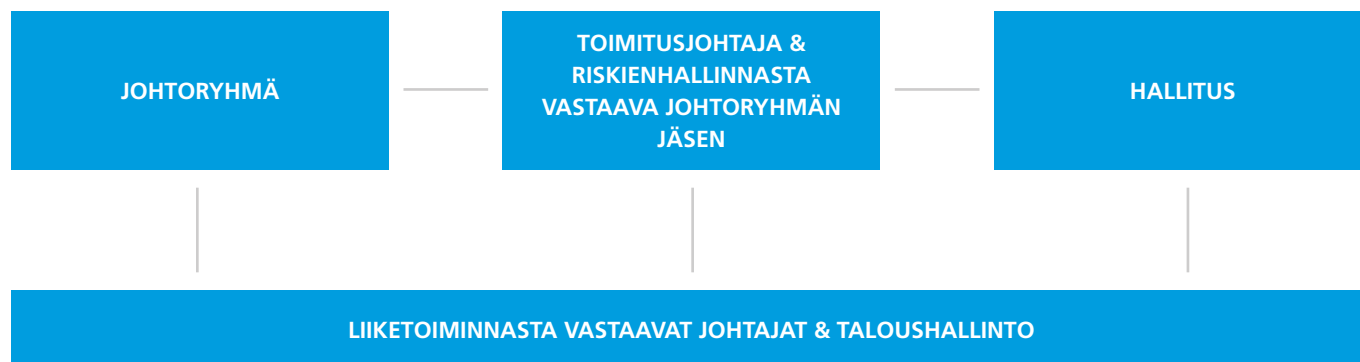
vänä on ennakoida tulevia riskejä, varmistaa tavoitteiden saavuttaminen ja turvata toimintaa muuttuvissa olosuhteissa. Tavoitteena on varmistaa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, tuotettu informaatio on luotettavaa, ja säännöksiä sekä toimintaperiaatteita noudatetaan.

Etteplanin riskienhallinnan keskeisiin toimenpiteisiin kuuluvat ennakoivat toimenpiteet, toiminnan turvaaminen, liiketoiminnalle haitallisten vaikutusten rajaaminen sekä mahdollisuuksien hyödyntäminen. Yhtiön riskienhallinta muodostuu koordinoituista toimintatavoista, joilla tunnistetaan, arvioidaan, käsitellään ja hallitaan konsernin merkittävimpiä riskialueita järjestelmällisesti ja ennakoivasti.

Etteplanin riskienhallintatyötä johtaa konsernin toimitusjohtaja yhdessä riskienhallinnasta vastaavan johtoryhmän jäsenen kanssa. Konsernin johtoryhmä seuraa liiketoimintayksiköiden merkittäviä riskejä ja valvoo konsernin riskienhallintajärjestelmän ja –käytäntöjen kehittämistä.

Pääasiallinen vastuu riskienhallinnasta on liiketoiminnasta vastaavilla johtajilla. Johtajat vastaavat oman liiketoiminta-alueensa riskienhallinnasta noudattaen konsernin ohjeita. Riskienhallinta

RISKIENHALLINTA ETTEPLANILLA

varmistaa tuloksen, laadun ja jatkuvuuden.

Liiketoiminnan johtajat raportoivat konsernin johtoryhmälle merkittävistä riskeistä ja yleisistä riskitilanteesta osana kuukausiraportointiaan. Konsernin taloushallinto seuraa ja arvioi liiketoiminta- ja rahoitusriskejä sekä suojautuu niiltä yhteistyössä hallituksen, johtoryhmän ja operatiivisen johdon kanssa.

Hallitus valvoo riskienhallintaa ja hyväksyy yhtiön riskienhallintaperiaatteet. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti riskienhallinnan toimenpiteistä ja suurimmista konsernia koskevista riskeistä.

Riskit ja riskienhallinta on kuvattu yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com sekä vuoden 2016 vuosikertomuksessa. Rahoitusriskejä koskevat selvitykset esitetään tarkemmin konsernitiilin päätöksen liitetiedoissa vuosikertomuksessa 2016.

Sisäinen tarkastus

Etteplan-konsernilla ei ole erillistä sisäistä tarkastusta. Hallitus voi palkata ulkopuolisia neuvonantajia suorittamaan valvontaympäristöön tai yhtiön toimintoihin liittyviä arviointoja.

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteittäinen kuvaus

Etteplan laatii konsernitiilin päätöksen ja osavuosisikatsaukset EU:n hyväksymän kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (IFRS), arvopaperimarkkinain lain sekä soveltuvin osin Finanssivalvonnan standardien ja Nasdaq Helsinki Oy:n sääntöjen mukaisesti. Etteplanin hallituksen toimintakertomus ja emoyhtiön tilinpäätös laaditaan Suomen kirjanpitolain sekä kirjanpitolautakunnan lausuntojen ja yleisohjeiden mukaisesti.

Etteplan-konserni noudattaa konsernitaso kirjanpitoperiaatteita ja -ohjeita, joita sovelletaan kaikkiin konserniyhtiöihin ja joiden mukaan konsernin taloudelliset raportit laaditaan. Yhdessä raportointikalenterin ja aikataulujen kanssa kirjanpitoperiaatteet ja -ohjeet muodostavat perustan oikea-aikaiselle ja täsmälliselle konsernitaso raportoinnille. Kaikilta olennaisilta osiltaan Etteplanin toiminnot sijaitsevat Suomessa, Ruotsissa, Kiinassa, Hollannissa ja Puolassa, ja kaikissa maissa on paikalliset kirjanpitoon ja taloudelliseen raportointiin liittyvät organisaatiot ja järjestelmät, joista tiedot raportoidaan konsernille. Alla kuvatut sisäisen valvonnan ja riskien-

hallinnan järjestelmät ja käytännöt on suunniteltu varmistamaan, että yhtiön julkistamat taloudelliset raportit antavat olennaisesti oikeat tiedot yhtiön taloudesta.

Etteplanilla on käytössä konsernin tiedot yhdistelevä järjestelmä. Kirjanpito tiedot siirretään paikallisista kirjanpitojärjestelmistä joko automaattisesti tai käsin, ja niiden oikeellisuutta valvoo konsernin kirjanpitoryhmä. Yhteinen tilikartta muodostaa konserniraportoinnin perustan. Konsernin kirjanpidon, yhdistelytiedot ja julkaistavat taloudelliset raportit laatii keskitetty ryhmä.

Sisäisen valvonnan alainen taloudellinen raportointi

Sisäisen valvonnan asianmukainen järjestäminen ja valvonta ovat konsernin sisällä toimivan paikallisjohdon vastuulla. Etteplanin hallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet, jotka on laadittu listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen 25 mukaisesti. Toimintaperiaatteet sisältävät riskienhallintaprosessin, riskien yhteenvedon, taloudellisen raportoinnin valvonnan tavoitteiden ja yhteisten valvontapisteiden sekä Etteplanin sisäisen valvonnan toimeenpanon ja seurannan vastuiden pääpiirteet.

Taloudellisen raportointiprosessin sisäiset valvontatoimet maa- ja konsernitasolla ovat olleet yhtiön painopistealue vuonna 2009. Tämän jälkeen raportointiprosessit on katselmoitu ja päivitetty vuosittain. Etteplanin taloushallinto on analysoinut prosessiriskeit ja määritellyt ulkoista taloudellista raportointiprosessia koskevat valvontatavoitteet. Prosessin olemassa olevat valvontapisteet on dokumentoitu. Nämä valvontapisteet sisältävät mm. tärkeimpien kirjanpito tehtävien täsmäytykset, valtuutukset, analyysit ja eriyttämisen. Työtä on johtanut konsernin talousjohtaja.

Vuosiaikataulunsa mukaan konsernin johtoryhmä pitää kuukausikokouksia, joissa analysoidaan myös yhtiön taloudellista suorituskykyä ja taloudellista raportointia. Ennen näitä kokouksia taloudelliset raportit on analysoitu liiketoimintaryhmätasolla epätarkkuuksien ja virheiden havaitsemiseksi. Konsernitaso taloudelliset raportit toimitetaan Etteplanin hallitukselle kuukausittain. Lisäksi hallitus käsittelee ja hyväksyy osavuosisikatsaukset sekä vuosittaisen tulosraportin ja tilinpäätöksen.

Etteplanilla ei ole erillistä sisäistä tarkastusta. Hallitus voi palkata ulkopuolisia neuvonantajia suorittamaan valvontaympäristöön tai yhtiön toimintoihin liittyviä arviointoja.

SISÄPIIRIHALLINTO

Etteplan Oyj:n hallitus on hyväksynyt yhtiön sisäpiirisäännöt. Säännöt perustuvat Suomen arvopaperimarkkinalakiin sekä heinäkuussa 2016 voimaan tulleeseen markkinoiden väärinkäyttöasetukseen (EU N:o 596/2104, MAR) ja ovat Finanssivalvonnan standardien sekä Nasdaq Helsinki Oy:n ohjeiden mukaiset.

MARin voimaan tulon myötä Etteplan Oyj:llä ei enää ole julkista sisäpiirirekisteriä. Yhtiö ylläpitää rekisteriä johtohenkilöistään ja julkaisee pörssitiedotteet johtohenkilöiden tekemistä ja pörssille ja yhtiölle ilmoittamista liiketoimista MARin asettamien aikarajojen ja velvoitteiden mukaisesti. Tähän yhtiön ylläpitämään rekisteriin johtohenkilöistä kuuluvat asemansa perusteella hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet.

Yhtiö ylläpitää lisäksi hallituksen päätöksen mukaisesti pysyvää yritys kohtaista sisäpiirirekisteriä, johon kuuluvat mm. merkittävät liiketoiminnan johtajat, taloushallinto sekä ne työ- tai muun sopimuksen perusteella yhtiölle työskentelevät henkilöt, jotka saavat sisäpiirintietoa.

Hankekohtainen sisäpiirirekisteri perustetaan yhtiön hallituksen, toimitusjohtajan tai johtoryhmän päätöksellä.

Yhtiön sisäpiiriohjeen mukaan sisäpiiriläisten tulee ajoittaa yhtiön arvopapereilla tehtävä kaupankäynti ajankohtiin, jolloin markkinoilla on mahdollisimman täydellinen tieto yhtiön osakkeen arvoon vaikuttavista asioista. Tämän vuoksi Etteplanin sisäpiiriin kuuluvien henkilöiden kaupankäynti yhtiön arvopapereilla on aina kiellettyä 30 päivän ajan ennen osavuosikatsauksen ja tilinpäätöstiedotteen julkistamista mukaan lukien julkistamispäivä (ns. suljettu ikkuna). Muina aikoina eli osavuosikatsauksen ja tilinpäätöstiedotteen julkistamista seuraavasta päivästä lähtien on voimassa ns. avoin ikkuna, jonka aikana pysyvien sisäpiiriläisten kaupankäynti on sallittua. Tällöinkin edellytetään, että henkilöllä ei ole hallussaan sisäpiirintietoa.

Etteplanin talousjohtaja vastaa edellä mainittujen rekisterien ylläpitämisestä. Hän on vastuussa sisäpiirisääntöjen noudattamisesta ja ilmoitusvelvollisuuksien täyttämistä. Edellä mainittuja rekistereitä ylläpitää yhtiön Vantaan toimipaikka, joka päivittää ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä koskevat, rekistereihin merkittävät tiedot Euroclear Finland Oy:lle.

LÄHIPIIRILIIKETOIMET

Etteplan-konsernin lähipiiriin luetaan henkilöt, joilla on konsernissa määräysvalta, yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta sekä konsernin johtoon kuuluvat avainhenkilöt, joita ovat hallituksen ja johtoryhmän jäsenet mukaan lukien toimitusjohtaja. Muina lähipiiriin kuuluvina yhtiöinä pidetään yhtiöitä, jotka ovat edellä mainittujen henkilöiden määräysvallassa tai yhteisessä määräysvallassa. Lähipiiriliiketoimet on hinnoiteltu konsernin normaalien hinnoitteluperusteiden ja hankintaehtojen mukaisesti.

Vuonna 2016 Etteplanin palveluiden ostot ja myynnit muille lähipiiriin kuuluville yhtiöille liittyvät yhtiöiden väliseen hallinnolliseen yhteistyöhön. Keväällä 2016 toteutettujen yrityskauppojen yhteydessä Etteplan Oyj:n lähipiiriin kuuluva Ingman Group Oy Ab myönsi yhtiölle markkinaehtoisen lainan, joka muutettiin kesäkuussa 2016 toteutetun osakeannin yhteydessä yhtiön osakkeiksi.

TILINTARKASTUS

Lakisääteisen tilintarkastuksen pääasiallisena tehtävänä on todentaa, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot konsernin tilikauden tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Etteplan Oyj:n tilikausi on kalenterivuosi. Tilintarkastaja on velvollinen tarkastamaan yhtiön tilikauden kirjanpidon, tilinpäätöksen oikeellisuuden sekä antamaan tekemästään tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen yhtiökokoukselle.

Konsernin tilintarkastuksesta laaditaan yhteenveto hallitukselle. Lisäksi konserniyhtiöiden tilintarkastajat raportoivat erikseen kunkin konserniyhtiön johdolle. Tilintarkastaja on läsnä hallituksen kokouksessa vähintään yhden kerran tilikauden aikana.

Yhtiökokous valitsee yhtiön hallintoa ja tilejä tarkastamaan yhdestä kahteen tilintarkastajaa. Vähintään toisen tilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Varsinainen yhtiökokous valitsi vuonna 2016 varsinaiseksi tilintarkastajaksi KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Lauri Kallaskari. Lisäksi yhtiön toiseksi tilintarkastajaksi valittiin HTM Olli Wesamaa. Tilintarkastajien toimikausi päättyy ensimmäisen vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Tilintarkastajan palkkiot ja tilintarkastukseen liittymättömät palvelut

Vuoden 2016 yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti tilintarkastajan palkkio maksetaan yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

Tilintarkastuksesta maksettujen palkkioiden yhteismäärä vuodelta 2016 oli 127 668 euroa (vuonna 2015 yhteensä 97 950 euroa). Lisäksi tilintarkastukseen liittymättömien palveluiden osalta maksettiin 158 722 euroa (vuonna 2015 yhteensä 61 247 euroa).

TIEDOTTAMINEN

Etteplan Oyj:n periaatteena on olla kaikessa viestinnässä avoin, totuudenmukainen ja nopea. Yhtiön sijoittajaviestinnän pääasiallisena tavoitteena on tuottaa markkinoille tietoa konsernin toiminnoista ja taloudellisesta tilanteesta. Tavoitteena on oikean ja yhdenmukaisen tiedon tuottaminen säännöllisesti ja tasapuolisesti kaikille sidosryhmille.

Hiljainen jakso

Etteplan Oyj noudattaa hiljaista jaksoa (ns. silent period) ennen osavuositarkastusten ja tilinpäätöstiedotteen julkistamisajankohtaa. Hiljaisen jakson pituus on 30 päivää.

Sijoittajatiedon jakelu

Etteplan julkaisee kaiken sijoittajatietonsa internetsivuillaan osoitteessa www.etteplan.com. Taloudelliset tiedotteet ovat heti julkistamisen jälkeen luettavissa ja tulostettavissa. Tiedotteet julkaistaan suomeksi ja englanniksi.

Hallitus

Vasemmalta oikealle: Teuvo Rintamäki, Leena Saarinen, Matti Huttunen, Robert Ingman, Patrick von Essen, Pertti Nupponen.

TEUVO RINTAMÄKI

s. 1955, KTM
Hallituksen jäsen vuodesta 2010
Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

LEENA SAARINEN

s. 1960, ETM
Hallituksen jäsen vuodesta 2013
Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja
Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

MATTI HUTTUNEN

s. 1967, insinööri
Hallituksen jäsen vuodesta 2015
Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

ROBERT INGMAN

s. 1961, DI, KTM
Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2013
Hallituksen jäsen vuodesta 2009
Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsen
Riippumaton yhtiöstä

PATRICK VON ESSEN

s. 1963, DI
Dovre Group Oyj:n toimitusjohtaja vuodesta 2014
Hallituksen jäsen vuodesta 2014
Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

PERTTI NUPPONEN

s. 1961, KTT, DI
Hallituksen jäsen vuodesta 2005
Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsen
Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Johtoryhmä

Ylhäältä vasemmalta oikealle: Petri Ikonen, Mikael Vatn, Riku Riikonen, Veikko Lamminen, Kari Liuska. Alhaalla vasemmalta oikealle: Per-Anders Gådin, Outi-Maria Liedes, Juha Näkki, Outi Torniainen.

PETRI IKONEN

s. 1964, insinööri
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2015
Etteplan Oyj:n palvelualuejohtaja,
Tekninen dokumentointi vuodesta 2015
Yhtiön palveluksessa vuodesta 2010

MIKAEL VATN

s. 1967, insinööri
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2012
Etteplan Oyj:n liiketoimintajohtaja,
Keski- ja Länsi-Eurooppa vuodesta 2016
Yhtiön palveluksessa vuodesta 2011

RIKU RIIKONEN

s. 1977, DI
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2015
Etteplan Oyj:n palvelualuejohtaja,
Suunnittelupalvelut vuodesta 2015
Yhtiön palveluksessa vuodesta 2010

VEIKKO LAMMINEN

s. 1960, insinööri
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2012
Etteplan Oyj:n liiketoimintajohtaja, Suomi
vuodesta 2012
Yhtiön palveluksessa vuodesta 2005

KARI LIUSKA

s. 1963, FM (tietoliikenne), insinööri
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2016
Etteplan Oyj:n palvelualuejohtaja, Sulautetut
järjestelmät ja IoT vuodesta 2016
Yhtiön palveluksessa vuodesta 2016

PER-ANDERS GÅDIN

s. 1965, DI, BBA
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2009
Etteplan Oyj:n talousjohtaja vuodesta 2009
Yhtiön palveluksessa vuodesta 1999

OUTI-MARIA LIEDES

s. 1956, DI, MBA
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2008
Etteplan Oyj:n henkilöstö- ja kehitysjohtaja vuodesta 2016
Yhtiön palveluksessa vuodesta 2008

JUHA NÄKKI

s. 1973, DI
Johtoryhmän puheenjohtaja vuodesta 2012,
johtoryhmän jäsen vuodesta 2008
Etteplan Oyj:n toimitusjohtaja
vuodesta 2012
Yhtiön palveluksessa vuodesta 2005

OUTI TORNIAINEN

s. 1965, VTK
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2016
Etteplan Oyj:n viestintä- ja markkinointijohtaja
vuodesta 2016
Yhtiön palveluksessa vuodesta 2016

Hallituksen ja Johtoryhmän ajantasaiset CV-tiedot
löytyvät osoitteesta www.etteplan.com.

Järjestelmällinen riskikartoitus ennakoi muutokset

Etteplanissa tehdään säännöllisesti koko liiketoiminnan kattava riskikartoitus. Arvioimme riskejä järjestelmällisesti ja tarvittaessa teemme toiminnassamme muutoksia. Vuonna 2016 toteutetussa kartoituksessa yleinen riskitaso oli hieman vuotta 2015 alemmalla tasolla. Strategisten riskien riskitasot laskivat vuodesta 2015, henkilöstöön liittyvät riskit puolestaan nousivat.

Konserninlaajuinen, yhdenmukainen riskienhallintakartoitus tehdään vuosittain strategiaprosessin yhteydessä. Riskienhallinnassa Etteplan noudattaa riskienhallinnan kansainvälisiä kriteerejä (CAS ja COSO). Riskikartoituksessa keskitymme erityisesti seuraamaan muutosta aikaisemmin havaituissa riskeissä, tunnistamaan uudet liiketoimintariskit sekä kehittämään ennakoivaa riskienhallintaa. Riskikartoituksessa keskeisiä toimenpiteitä ovat:

- ennakoivat toimenpiteet
- toiminnan turvaaminen
- liiketoiminnalle haitallisten vaikutusten rajaaminen
- mahdollisuuksien hyödyntäminen.

Riskien kuvaus

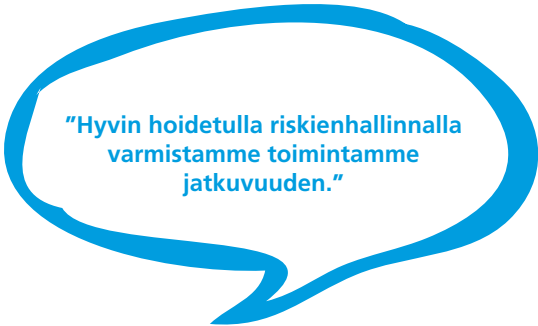
Yleisen taloudellisen kehityksen aiheuttama epävarmuus ja globaalin talouden epävarmuus aiheuttaa riskin Etteplanin liiketoiminnalle. Asiakkaiden liiketoiminnan mahdolliset muutokset ovat merkittävä riski Etteplanin liiketoiminnalle. Yhtiön liiketoiminta perustuu ammattitaitoiseen henkilöstöön. Osaavien ammattilaisten saatavuus on tärkeä tekijä kannattavan kasvun ja liiketoiminnan turvaamiseksi.

Henkilöstön saatavuus Ruotsissa on edelleen liiketoimintariski. Liiketoiminnalliset riskit on edelleen merkittävällä tasolla, mutta näiden ei arvioida kasvavan.

Etteplan-konsernin liiketoiminnan riskit on jaettu viiteen luokkaan, ja riskejä seurataan tämän riskiluokittelun mukaan. Etteplanin liiketoiminnan riskeihin sisältyy sekä sisäisiä että ulkoisia riskejä.

1. Strategiset riskit
2. Toiminnalliset riskit
3. Henkilöstöriskit
4. Tietotekniikka- ja turvallisuusriskit
5. Taloudelliset riskit

Seuraavassa osiossa kuvataan Etteplanin liiketoiminnan tyypillisiä riskejä. Yhtiön toimintaan voi kuitenkin liittyä myös muita riskejä. Merkittävimmät tilikauden aikana havaitut riskit ja epävarmuuskijät on kuvattu hallituksen toimintakertomuksessa sivuilla 8-9.

**“Hyvin hoidetulla riskienhallinnalla
varmistamme toimintamme
jatkuvuuden.”**

RISKILUOKKA	RISIKASTEIKKO	ESIMERKKEJÄ RISKEISTÄ	ESIMERKKEJÄ EHKÄISEVISTÄ TOIMISTA	VASTUUTAHO
Strategiset riskit	●●●	Liiketoiminnan kehitykseen, strategian toimeenpanoon, huippuosajien puute, liiketoimintaympäristöön ja markkinoihin, globalisaatioon sekä fuusioihin ja yrityskauppoihin liittyvät riskit	Strategia ja liiketoimintasuunnitelmat, monipuolinen asiakaskunta, tasapainoinen henkilöstörakenne, fuusio- ja yrityskauppakäytäntöjen, hallinnointiperiaatteiden, eettisten toimintaohjeiden ja riskienhallintapolitiikan noudattaminen	Toimitusjohtaja, johtoryhmä, taloushallinto, henkilöstöhallinto ja viestintäorganisaatio
Toiminnalliset riskit	●●●●●●●	Organisaatioon ja johtamiseen, myyntiin, projekteihin, toimeksiantoihin ja asiakasyhteistyöhön sekä rahoitukseen liittyvät riskit	Johtamisjärjestelmien, myyntiprosessin, laatu- ja avainasiakas- ja palvelun toimitusprosessien noudattaminen, konsernin vakuutukset	Liiketoimintajohto, laatuorganisaatio, henkilöstöhallinto ja taloushallinto
Henkilöstöriskit	●●●●●●●●●	Osaamisen hallintaan, johtamiseen ja organisointiin, henkilöstön vaihtuvuuteen, rekrytointeihin, toimeksiantojen miehitykseen, työterveyteen ja työhyvinvointiin liittyvät riskit	Osaamisen hallintajärjestelmän käyttö, henkilöstötutkimukset, sisäinen koulutus, hyvä henkilöstöjohtaminen, perehdytys, eettisten toimintaohjeiden noudattaminen	Henkilöstöhallinto, liiketoimintajohto, koko henkilöstö
Tietotekniikka- ja turvallisuusriskit	●●●●	Tietoturvaan, tietoliikenneverkkoihin ja järjestelmähäiriöihin, tietokoneviruksiin ja asiakkaan tietoliikenneyhteyksiin liittyvät riskit	IT-politiikan ja tietoturvaohjeiden noudattaminen ja toimittajasopimukset	IT-johtaja, liiketoimintajohto, koko henkilöstö
Taloudelliset riskit	●	Liiketoiminnan rahoitukseen liittyvät, valuutta-, korko-, rahoitus- ja maksuvalmius sekä vastapuoli- ja luottoriskit	Maksu- ja luottopolitiikan ja konsernin rahoituspolitiikan noudattaminen, sisäinen valvonta	Talousjohtaja, taloushallinto, liiketoimintajohto

*Riskiasteikko kuvaa, millä tasolla korkein yksittäinen kategoriaan kuuluva riski on, ei kokonaisriskitasoa

Etteplanin riskienhallinnan organisaatio ja toimintatavat on kuvattu sivuilla 74-75.

Strategiset riskit

Etteplanin strategisten riskien kokonaistaso laski edellisestä vuodesta. Riskitasoa laski aiempaa tasapainoisempi liiketoimintaportfolio sekä yritysostoihin liittyvien riskein aiempaa parempi hallinta. Strategisia riskejä pienensi myös se, että yhtiön liiketoimintastrategia vastasi hyvin markkinoiden kehitykseen ja asiakkaiden tarpeisiin. Toisaalta yleinen taloudellinen epävarmuus osaltaan vaikutti riskitasoon päinvastaisesti.

Etteplanin merkittävimmät strategiset riskit liittyvät liiketoiminnan kehittämiseen, strategian toimeenpanoon ja yrityskauppoihin. Etteplanin strategiaan kuuluu laajentuminen yritysostojen kautta. Näiden riskien hallintaa varten Etteplanilla on huolellisesti laaditut menettelytavat yritysostojen ja integraatiota varten. Yritysostojen ohella orgaaninen kasvu on tärkeä osa Etteplanin liiketoiminnan kasvutavoitteita. Merkittävin riski tämän tavoitteen saavuttamisessa on huippuosaajien mahdollinen puute. Riskin Etteplanin liiketoiminnalle aiheuttavat myös asiakkaiden liiketoiminnan mahdolliset ennakoimattomat muutokset. Talouden laskusuhdanne voi vaikuttaa negatiivisesti investointeihin ja sen seurauksena myös Etteplanin liiketoimintaan ja kannattavuuteen. Konserni pyrkii vähentämään markkinariski- ja suhdanneherkkyyttään tasapainoisella asiakaskannalla, joka muodostuu eri teollisuudenaloilla, markkinoilla ja maantieteellisillä alueilla toimivista asiakkaista. Kilpailu suunnittelualalla on maailmanlaajuisesti kovaa etenkin laskusuhdanteessa.

Toiminnalliset riskit

Etteplanin toiminnallisten riskien taso säilyi korkealla tasolla. Toiminnalliset riskit liittyvät pääsääntöisesti eri markkinoiden kehitykseen aiheuttamiin mahdollisiin vaikutuksiin Etteplanin liiketoiminnalle.

Etteplanin suurimmat toiminnalliset riskit liittyvät toimeksiantoihin ja henkilöstöön. Yhtiön toimeksiantoihin sisältyy riski siitä, että palveluissa tai suorituksissa on esimerkiksi ammatillinen virhe tai laiminlyönti, joka aiheuttaa merkittävää taloudellista tai muuta vahinkoa. Toiminnallisten riskien hallitsemiseksi Etteplanissa painotetaan johtamisjärjestelmien, menettelytapahojien ja hyväksyttämismenettelyjen noudattamista ja henkilöstön koulusta sekä tarjousten ja sopimusten hallintaa koskevien ohjeiden noudattamista erityisesti sopimusvastuun rajaamisessa.

Etteplan pyrkii rajoittamaan suunnittelupalveluille ominaisia vastuuriskejä standardisoiduilla sopimusehdoilla sekä vakuutuksilla.

Toimeksiannot voidaan toteuttaa kiinteään hintaan, enimmäishintaan tai aikaveloituseriaatteella. Kiinteään hintaan ja enimmäishintaan myydyissä toimeksiannoissa riskinä on, että arviot asiantuntijoiden työmäärästä ylittyvät. Syynä tähän voivat olla epätarkat aika- ja kustannusarviot, työn viivästykset, palveluiden lisäyksiin tai muutoksiin liittyvät korvauskiistat, inhimilliset virheet tai muut odottamattomat seikat. Näiden riskien välttämiseksi ja lieventämiseksi konsernissa on käytössä laadunhallinta- ja projektikatselmusjärjestelmät. Projektikatselmuksia suoritetaan suurissa ja riskialttiissa arvioituissa toimeksiannoissa säännöllisesti. Keskeneräiset työt, muutos- tai lisätyöt sekä saatavat arvostetaan ja kirjataan kirjanpito- ja riskienhallintajärjestelmään. Projektipäällikkö on avainasemassa toimeksiantojen riskienhallinnassa.

Projektipäällikkö johtaa ja valvoo toimeksiantoa alusta loppuun: aina tarjouksen laadinnasta vastaanottohyväksyntään saakka. Riskienhallinnan varmistamiseksi projektipäälliköille annetaan lisäkoulutusta heidän toimintansa kannalta olennaisilla osa-alueilla, ja konsernissa ovat käytössä sekä suurten että riskialttiiden toimeksiantojen valvontamekanismit. Yhtiöllä on konserninlaajuinen vastuuvakuutusohjelma. Vakuutukset eivät kuitenkaan kata koko vastuuriskejä.

Henkilöstöriskit

Etteplanin henkilöstöriskien arviointiin olevan vuonna 2016 korkealla tasolla. Kilpailu osaavista teknologialan osaajista on voimakasta esimerkiksi Ruotsissa ja sama kehitys on voimistumassa myös Suomessa. Toteutuessaan henkilöstöriskit voivat hidastaa yhtiön kasvua.

Osaavien ammattilaisten saatavuus on tärkeä tekijä kannattavuuden ja liiketoiminnan turvaamiseksi. Etteplanin merkittävimmät henkilöstöriskit liittyvät henkilöstön osaamisen hallintaan, henkilöstön vaihtuvuuteen ja toimeksiantojen oikeanlaiseen miehitykseen. Näiden riskien toteutumista ennaltaehkäistään mm. säännöllisillä kehityskeskusteluilla, koko konsernin henkilöstön kattavalla henkilöstötietojärjestelmällä, järjestelmällisellä työterveyden ja työhyvinvoinnin seurannalla sekä sisäisillä käytännöillä ja ohjeilla. Konserni ylläpitää henkilöstön työtyytyväisyyttä ja työhyvinvointia kehittämällä konserninlaajuisia henkilöstöhallintoprosesseja sekä panostamalla henkilöstön kehittämiseen. Henkilöstöjohtamisen painopistealueet vuonna 2016 esitetään Vuosikatsauksen 2016 sivuilla 28-30.

Tietotekniikka- ja turvallisuusriskit

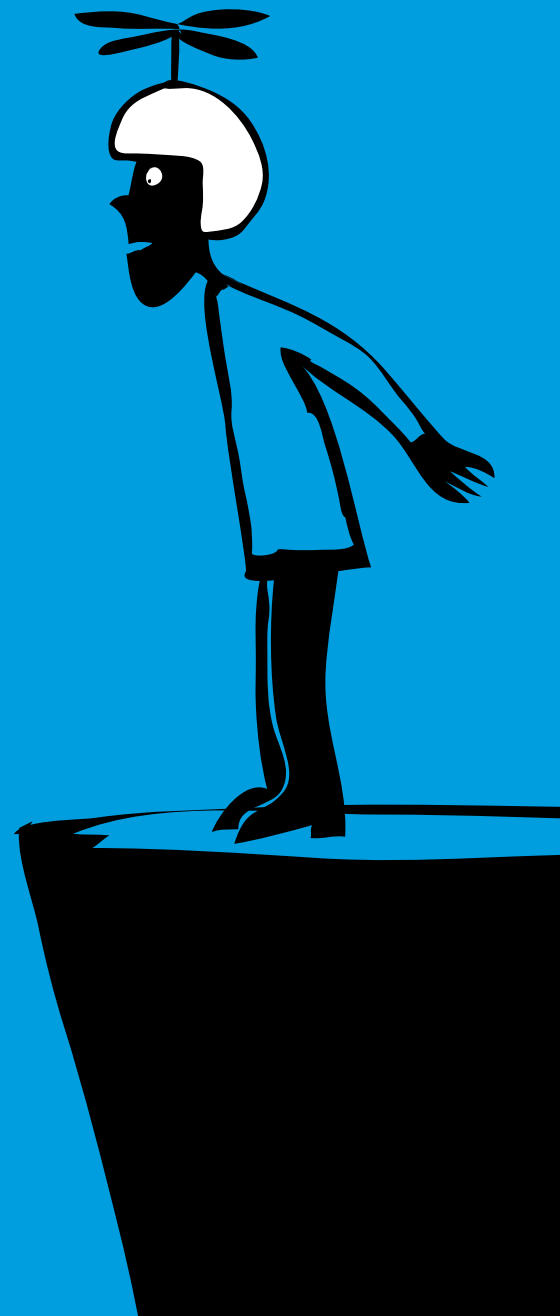
Tieto- ja viestintäjärjestelmien toimivuus on olennaista Etteplanin liiketoiminnalle. Siihen liittyvä riskitaso pysyi vuonna 2016 ennallaan kohtuullisella tasolla.

Tietotekniikka- ja turvallisuusriskejä tarkastellaan huolellisesti, sillä Etteplanin liiketoiminta on riippuvainen tieto- ja viestintäjärjestelmistä. Järjestelmähäiriöt ja järjestelmien käytön esteet ja rajoitukset voivat haitata konsernin toimintoja. Etteplan ennaltaehkäisee tietoturvaan liittyvien riskien toteutumista sisäisten käytäntöjen ja ohjeistusten sekä sisäisen valvonnan avulla. Järjestelmien ulkopuolisen häirinnän vaikutuksia rajoitetaan muun muassa tietojen varmuuskopioinnilla sekä palomuureilla, järjestelmien valvonnalla, virustentorjuntaohjelmilla ja käyttöoikeuksien hallinnalla.

Taloudelliset riskit

Etteplanin taloudellisten riskien taso pysyi vuonna 2016 ennallaan ja oli matalalla tasolla.

Etteplan-konsernin merkittävimmät taloudelliset riskit liittyvät liiketoiminnan rahoitukseen ja valuutta- ja translaatoriskeihin. Rahoitukseen liittyviä riskejä hallitaan Etteplanin hallituksen hyväksymän konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti. Tarkoituksena on suojautua merkittäviltä taloudellisilta riskeiltä, tasapainottaa kassavirtaa ja antaa liiketoiminnalle tarpeeksi aikaa muuttaa toimintaansa muuttuvien olosuhteiden mukaan. Rahoitusriskejä koskevat selvitykset on esitetty tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa sivuilla 23-24. Etteplan ennaltaehkäisee taloudellisten riskien toteutumista sisäisten käytäntöjen ja ohjeistuksen sekä sisäisen valvonnan avulla.

Sijoittajatietoa

Etteplanin osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:n Small cap -markkina-arvoryhmän Teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialaryhmässä (Industrials) tunnuksella ETTE.

Kausivaihtelu

Etteplanin liiketoiminta sisältää kausivaihtelun. Kausivaihteluun vaikuttavat loma-ajat sekä asiakasyritysten tuotekehitys- ja investointiprojektien ajoittuminen pääosin alkuvuoteen ja syksyyn. Kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto on tyypillisesti muiden vuosineljännesten liikevaihtoa matalampi. Vasta koko toimintavuotta kuvaavat tunnusluvut tilinpäätöksessä antavat oikean käsityksen yhtiön taloudellisesta asemasta.

Vakaa osingonmaksaja

Etteplanin tavoitteena on kasvattaa omistaja-arvoa sekä olla vakaa osingonmaksaja. Osinkoa on jaettu keskimäärin 50 prosenttia osakekohtaisesta tuloksesta.

Varsinainen yhtiökokous 5.4.2016 päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että tilikaudelta 2015 jaetaan osinkona 0,15 euroa osakkeelta, ja jäljelle jäävät voittovarot jätetään vapaaseen omaan pääomaan. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksettiin osakkaalle, joka täsmäytyspäivänä on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään Yhtiön osakasluetteloon. Osingonmaksun täsmäytyspäivä oli 7.4.2016. Osinko maksettiin 14.4.2016.

Hallitus ehdottaa 4.4.2017 kokoontuvalle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2016 jaetaan osinkona 0,16 euroa osakkeelta. Mikäli yhtiökokous hyväksyy hallituksen ehdotuksen osingonjaosta, osinko maksetaan osakkaalle, joka on täsmäytyspäivänä 6.4.2017 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään omistajaluetteloon. Hallituksen ehdottama osingon maksupäivä on 13.4.2017.

ETTEPLANIN SIOITTAJASUHDEPERIAATTEET

Etteplanin sijoittajasuhdetoiminnan tavoitteena on antaa rahoitusmarkkinoille oikeaa, riittävää ja ajantasaista tietoa Etteplanin strategiasta, liiketoiminnasta, liiketoimintaympäristöstä ja taloudellisesta asemasta niin, että Etteplanista sijoituskohteena muodostuu mahdollisimman oikea kuva.

Näkymät

Tietoa Etteplanin näkymistä ja tilikauden tulosestimateista julkaistaan tilinpäätöstiedotteessa, puolivuositarkastuksessa ja osavuositarkastuksissa. Hallitus hyväksyy näkymät. Etteplan ei julkaise kvartaalikohtaisia tulosestimateita.

Markkinaennusteet

Yhtiö tarkastaa pyydettyään analyytikon laatiman analyysin tai raportin asiavirheiden osalta siltä osin kuin kyseinen raportti perustuu yhtiön julkaisemaan aineistoon. Etteplan ei kommentoi tai ota vastuuta pääomamarkkinatahojen julkaisemista ennusteista tai odotuksista.

Hiljainen jakso

Etteplan noudattaa 30 päivän pituista hiljaista jaksoa ennen tulostiedotteidensa julkistamista. Tänä aikana Etteplanin johtajat ja henkilöstö eivät ole tekemisissä sijoittajien, analyytikoiden tai tiedotusvälineiden edustajien kanssa tai kommentoi yhtiön näkymiä, tulosta tai ennusteita. Muina aikoina vastaamme mielellämme sijoittajien ja analyytikoiden kyselyihin ja järjestämme tapaamisia.

Etteplania seuraavat analyytikot

Evli Pankki Oyj Puh. 09-4766 9701

Inderes Oyj Juha Kinnunen Puh. 040 778 1368

Nordea Pankki Oyj Pasi Väisänen Puh. (09) 5300 5192

Sijoittajasuhteiden yhteyshenkilöt

Toimitusjohtaja Juha Näkki Puh. 010 307 2077

Viestintä- ja markkinointijohtaja Outi Torniainen
Puh. 010 307 3302

CFO Per-Anders Gådin Puh. +46 70 399 7929

Tietoa osakkeenomistajille

YHTIÖKOKOUS

Etteplan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 4.4.2017 alkaen klo 13.00 yhtiön toimitiloissa Vantaalla, osoitteessa Ensimmäinen savu, 01510 Vantaa. Yhtiökokouskutsu julkaistaan Etteplan Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com.

OSALLISTUMISOIKEUS

Oikeus osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on 23.3.2017 merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon.

ILMOITTAUTUMINEN

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen, on ilmoittauduttava 30.3.2017 kello 10.00 mennessä sähköpostilla osoitteeseen [registration\(at\)etteplan.com](mailto:registration(at)etteplan.com) tai puhelimitse numeroon 010 307 3222. Ilmoittautua voi myös kirjallisesti osoitteella Etteplan Oyj, Yhtiökokous, PL 216, 01511 Vantaa. Kirjeitse ilmoittauduttaessa kirjeen on oltava perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Yhtiökokouksessa mahdollisesti käytettävät yksilöidyt ja päivätyt valtakirjat on toimitettava yhtiölle tarkastettavaksi em. osoitteeseen ennen ilmoittautumisajan päättymistä.

Tärkeitä päivämääriä

- Yhtiökokoukseen osallistumisen täsmäytyspäivä 23.3.2017
- Yhtiökokouksen ilmoittautumisaika päättyy 30.3.2017 klo 10.00
- Yhtiökokous 4.4.2017
- Osingon täsmäytyspäivä 6.4.2017
- Osingon maksupäivä 13.4.2017

OSAKASREKISTERIN TIEDOT

Osakkeenomistajan tulee ilmoittaa osoitteenmuutoksista, osingonmaksua varten ilmoitetun pankkitilin numeron muutoksista ja muista osakeomistukseen liittyvistä seikoista siihen pankkiin, pankkiiriliikkeeseen tai muuhun tilinhoitajayhteisöön, joka hoitaa osakkeenomistajan arvo-osuustiliä.

TALOUDELLISEN INFORMAATION JULKAISEMINEN 2017

Etteplan Oyj julkaisee taloudelliset raportit ja tiedotteet suomeksi ja englanniksi. Taloudelliset raportit ja tiedotteet ovat heti julkistamisen jälkeen saatavilla osoitteessa www.etteplan.com. Painetun vuosikertomuksen voi tilata konserniviestinnästä, puh. 010 307 3706 tai [CorpComm\(at\)etteplan.com](mailto:CorpComm(at)etteplan.com).

KATSAUSTEN JA RAPORTTIEN JULKAISUPÄIVÄT 2017:

• Tilinpäätöstiedote	9.2.2017
• Vuosikertomus	viikolla 10
• Osavuosikatsaus 1–3/2017	keskiviikkona 3.5.2017
• Puolivuosikatsaus 1–6/2017	torstaina 10.8.2017
• Osavuosikatsaus 1–9/2017	keskiviikkona 25.10.2017

Osallistuimme vuonna 2016 useaan erityisesti yksityissijoittajille suunnattuun tapahtumaan. Toivottavasti tapaamme tapahtumissamme myös vuonna 2017.

Etteplan Oyj

PL 216 (Ensimmäinen savu)

01511 Vantaa

Puh. 010 3070

www.etteplan.com